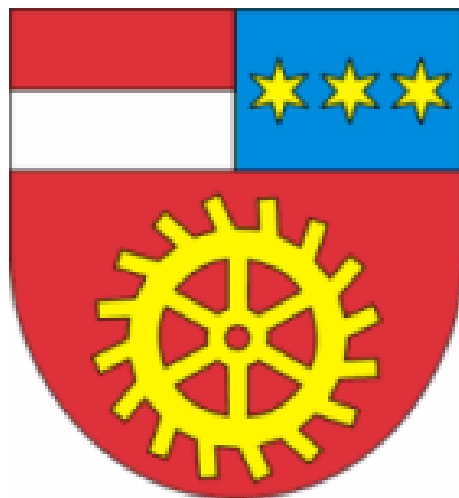

*Załącznik
do Uchwały Nr XXIII/8/2009
Rady Powiatu w Końskich
z dnia 25 lutego 2009 r.*

**STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH W POWIECIE KONECKIM
NA LATA 2009–2013**

Opracował: Wydział Polityki Społecznej, Oświaty i Zdrowia

KOŃSKIE 2009

SPIS TREŚCI:

Wstęp	3
Rozdział 1 Charakterystyka powiatu	5
1.1 Powierzchnia i struktura oraz położenie geograficzne powiatu	5
1.2 Ludność powiatu	9
Rozdział 2 Diagnoza problemów społecznych w powiecie	17
2.1 Zasoby instytucji pomocy społecznej	17
2.1.1 Struktura organizacyjna pomocy społecznej	17
2.1.2 Środki finansowe	21
2.1.3 Kadra pracownicza	22
2.2 Stan zorganizowania pomocy społecznej	24
2.3 Obszary problemowe	28
2.3.1 Bezrobocie	28
2.3.2 Ubóstwo	34
2.3.3 Bezdomność	37
2.3.4 Niepełnosprawność	39
2.3.5 Starość oraz długotrwała i ciężka choroba	52
2.3.6 Problemy dziecka i rodziny	57
2.3.7 Przestępczość	67
2.3.7.1 Przemoc w rodzinie	67
2.3.7.2 Przestępczość wśród nieletnich	68
2.3.8 Uzależnienia	71
2.3.8.1 Alkoholizm	71
2.3.8.2 Narkomania	73
Rozdział 3 Analiza SWOT i obszary problemowe	76
Rozdział 4 Programy i kierunki działania	79
Zakończenie	108
Spis tabel	110
Spis wykresów	114
Spis rysunków	114

Wstęp

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2004 r. Nr 64, poz. 593 z późn. zm.) pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Pomoc społeczna ma w swym założeniu wspierać osoby i rodziny w ich wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwiać im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Stosownie do zapisów przytoczonej ustawy, organizacja pomocy społecznej należy do organów administracji rządowej i samorządowej, które współpracują w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Zgodnie z art. 19 ust. 1 ustawy do zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej należy m. in. opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych, i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Polityka społeczna Powiatu Koneckiego w tym obszarze określona została w dokumencie zatytułowanym Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013.

Pojęcie strategii ma wiele definicji. Jedną z nich stanowi, iż strategia to przemyślany plan działań w określonej dziedzinie, zatem Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych to diagnoza problemów społecznych w skali powiatu, a także kompleksowa pomoc osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym.

Nadrzędną korzyścią płynącą z opracowania niniejszej Strategii jest przede wszystkim stworzenie wizji rozwoju i wyznaczenie kierunków pomocy społecznej w Powiecie Koneckim do 2013 roku. Ma ona stanowić także bazę do opracowywania bardziej szczegółowych programów działania mających na celu poprawę jakości życia społecznego we wszystkich jego obszarach.

Do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013 posłużyły przede wszystkim dane pozyskane z:

- Ośrodków Pomocy Społecznej,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,

- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Komendy Powiatowej Policji.

Ponadto uwzględniono niektóre zagadnienia ze Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim przyjętej w 2002 roku.

Rozdział 1

Charakterystyka powiatu

1.1 Powierzchnia i struktura oraz położenie geograficzne powiatu

Powiat Konecki obejmuje swym zasięgiem północno-zachodnią część województwa świętokrzyskiego. Położony jest na obszarze rozlewisk rzeki Czarnej Koneckiej i jej dopływu – rzeki Krasnej. Bogaty w gleby brunatne oraz biellicowe i pseudobiellicowe. Na jego obszarze występują złoża:

- piasku budowlanego (Hucisko-Mostki, Krasna, Proćwin, Przybyszowy, Morzywół, Barycz),
- surowców ilastych (Adamów),
- ilów do produkcji ceramiki budowlanej (Mnin, Szkucin, Włochów, Kozów),
- ochry (Baczyna).

Zdecydowana większość obszaru Powiatu Koneckiego objęta jest różnorodnymi formami ochrony z uwagi na usytuowanie na jego terenie:

- części Przedborskiego Parku Krajobrazowego,
- części Przysusko-Szydłowieckiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- Konecko-Łopuszniańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu,
- rezerwatu przyrody Gagaty Sołtykowskie,
- rezerwatu przyrody Skałki Piekło.

Powiat Konecki od południa graniczy z podnóżem Gór Świętokrzyskich, sąsiadując przy tym z następującymi powiatami:

- w województwie świętokrzyskim: skarżyskim, kieleckim, włoszczowskim,
- w województwie łódzkim: radomszczańskim, opoczyńskim,
- w województwie mazowieckim: przysuskim i szydłowieckim.

Stolicą powiatu jest miasto Końskie, położone około 10 km na północny-wschód od drogi krajowej nr 74 (Sulejów – Żarnów – Ruda Maleniecka – Kielce – Kraśnik – Zosin – Granica Państwa), na przecięciu drogi krajowej nr 42 (Radomsko – Przedbórz – Ruda Maleniecka – Końskie – Skarżysko Kamienna – Rudnik) z drogami wojewódzkimi nr 728 (Grójec – Nowe Miasto – Końskie – Łopuszno – Jędrzejów) i nr 746 (Żarnów – Końskie) i nr 749 (Końskie – Przysucha). Przez teren Powiatu Koneckiego przebiegają szlaki komunikacyjne łączące Warszawę z Kielcami, Lublin z Łodzią oraz Radom z Częstochową, co obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek nr 1. Powiat Konecki

Źródło: Starostwo Powiatowe w Końskich

Powiat Konecki, w skład którego wchodzi: 2 miasta i 278 wsi, tworząc w sumie 195 sołectw, podzielony jest administracyjnie na 8 gmin. Dwie z nich:

- gmina Końskie oraz
- gmina Stąporków,

mają charakter miejsko-wiejski. Pozostałe (poniżej wymienione) to gminy wiejskie:

- gmina Fałków,
- gmina Gowarczów,
- gmina Radoszyce,
- gmina Ruda Maleniecka,
- gmina Słupia,
- gmina Smyków.

Szczegółowy podział obszaru Powiatu Koneckiego na gminy obrazuje poniższy rysunek.

Rysunek nr 2. Kraj, województwo, powiat

Źródło: www.powiat.konskie.pl

Powiat Konecki zajmuje powierzchnię 1 140 km² (113 990 ha). Wielkość poszczególnych gmin Powiatu Koneckiego przedstawia poniższa tabela.

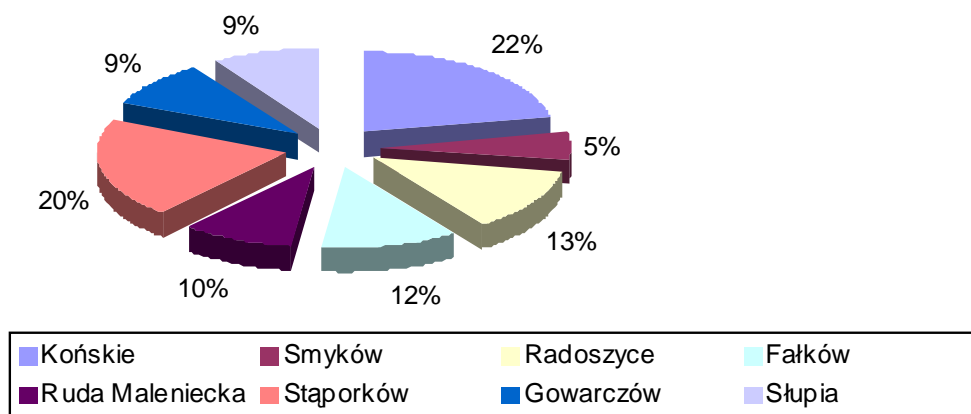
Tabela nr 1. Powierzchnia gmin Powiatu Koneckiego

Gmina	Powierzchnia w km ²
Końskie	250
Stąporków	231
Radoszyce	147
Fałków	132
Ruda Maleniecka	110
Słupia	106
Gowarczów	102
Smyków	62
Ogółem	1140

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Różnice w wielkości gmin obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 1. Powierzchnia poszczególnych gmin Powiatu Koneckiego

Wynika z niego, iż największą jest gmina Końskie, której powierzchnia stanowi 22% całego obszaru Powiatu Koneckiego, najmniejszą natomiast – gmina Smyków, obejmująca jedynie 5% całej powierzchni powiatu.

1.2 Ludność powiatu

Powiat Konecki zamieszkuje 83 590 osób¹, co stanowi 73 osoby na 1 km². Liczbę ludności, w tym z podziałem na mężczyzn i kobiety w poszczególnych gminach Powiatu Koneckiego oraz powierzchnię i liczbę ludności przypadającą na 1 km² – obrazują poniższe tabele.

Tabela nr 2. Liczba ludności w Powiecie Koneckim w latach 2003–2008

Gmina	Ludność, w tym: mężczyźni/kobiety					
	Stan na 31.12.2003	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007	Stan na 30.06.2008
Końskie	36 632 17870/18762	36 547 17794/18753	36 490 17689/18801	36 291 17593/18698	36 417 17685/18732	36385 17661/18724
Stąporków	18 665 9103/9562	18 531 9035/9496	18 387 8959/9428	18 317 8909/9408	18 126 8795/9331	18043 8738/9305
Radoszyce	9 167 4633/4534	9 170 4643/4527	9 121 4629/4492	9 092 4627/4465	9 035 4585/4450	9017 4567/4450
Fałków	4 826 2408/2418	4 780 2398/2382	4 809 2409/2400	4 755 2392/2363	4 727 2388/2339	4714 2382/2332
Ruda Maleniecka	3 405 1652/1753	3 390 1639/1751	3 383 1637/1746	3 345 1614/1731	3 300 1595/1705	3271 1588/1683
Słupia	3 665 1891/1774	3 641 1871/1770	3 608 1858/1750	3 553 1841/1712	3 507 1823/1684	3498 1818/1680
Gowarczów	4 964 2495/2469	4 976 2503/2473	4 991 2494/2497	4 977 2480/2497	4 757 2372/2385	4755 2373/2382
Smyków	3 640 1854/1784	3 681 1867/1814	3 694 1866/1828	3 706 1866/1840	3 721 1873/1848	3704 1862/1842
Ogółem	84964	84716	84483	84036	83590	83387

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela nr 3. Liczba ludności w Powiecie Koneckim przypadająca na 1 km² w latach 2003–2007

Gmina	Ludność przypadająca na 1 km ² , w tym: mężczyźni/kobiety				
	Stan na 31.12.2003	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007
Końskie	147	146	146	145	146
Stąporków	81	80	79	79	78
Radoszyce	62	62	62	62	62
Fałków	37	36	36	36	36

¹ Dane GUS na dzień 31 grudnia 2007 r.

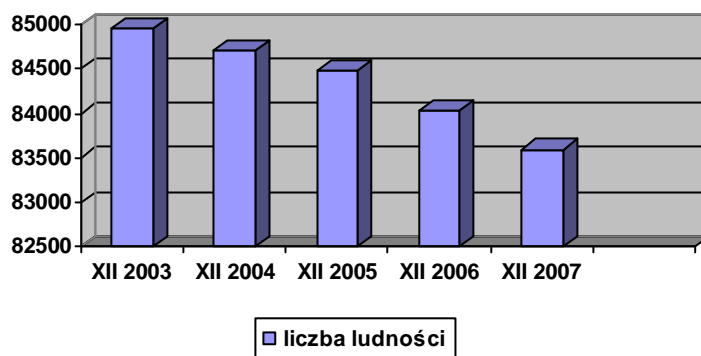
Ruda Maleniecka	31	31	31	30	30
Słupia	35	34	34	34	33
Gowarczów	49	49	49	49	47
Smyków	59	59	59	60	60
Ogółem	75	74	74	74	73

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Powyższe zestawienia pokazują ogólny spadek liczby ludności w Powiecie Koneckim na przestrzeni poszczególnych lat. W latach 2003–2005 liczba ludności przypadająca na 1 km² utrzymywała się na stałym poziomie – 74 osoby, aby w roku 2007 zmniejszyć się do 73 osób na 1 km². Z kolei dokonując analizy liczby ludności w poszczególnych gminach w 2007 r. zaobserwować można nieznaczną tendencję wzrostową w gminie Końskie. Jediną gminą, w której od 2003 r. rokrocznie liczba ludności wzrasta jest gmina Smyków.

Liczbę ludności w Powiecie Koneckim na przestrzeni lat obrazuje poniższy wykres.

Wykres nr 2. Liczba ludności w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007

Ponad połowa ogólnej liczby mieszkańców Powiatu Koneckiego znajduje się w wieku produkcyjnym. Szczegółowe dane dotyczące ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 4. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007

Gmina	Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), w tym: mężczyźni i kobiety				
	Stan na 31.12.2003	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007
Końskie	7829 3992/3837	7496 3795/3701	7324 3673/3651	7084 3546/3538	6951 3469/3482

Stąporków	3708 1971/1737	3569 1904/1665	3427 1833/1594	3314 1769/1545	3182 1673/1509
Radoszyce	2188 1122/1066	2142 1105/1037	2075 1080/995	2041 1061/980	1976 1023/953
Fałków	1073 536/537	1019 499/520	988 483/505	948 468/480	929 461/468
Ruda Maleniecka	713 348/365	681 329/352	672 338/334	646 322/324	627 313/314
Słupia	826 412/414	778 389/389	754 379/375	716 373/343	683 355/328
Gowarczów	1188 642/546	1146 617/529	1125 596/529	1077 556/521	995 522/473
Smyków	928 492/436	909 477/432	897 467/430	889 459/430	881 463/418
Ogółem	18 453	17 740	17 262	16 715	16 224

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela nr 5. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007

Gmina	Liczba ludności w wieku produkcyjnym, w tym: mężczyźni i kobiety				
	Stan na 31.12.2003	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007
Końskie	23198 12080/11118	23364 12159/11205	23381 12155/11226	23252 12158/11094	23365 12312/11053
Stąporków	11352 6010/5342	11403 6030/5373	11426 6030/5396	11417 6043/5374	11369 6050/5319
Radoszyce	5418 3003/2415	5459 3019/2440	5478 3028/2450	5486 3038/2448	5492 3043/2449
Fałków	2766 1547/1219	2795 1565/1230	2859 1592/1267	2847 1594/1253	2839 1599/1240
Ruda Maleniecka	1908 1048/860	1922 1056/866	1919 1039/880	1931 1043/888	1907 1037/870
Słupia	2016 1163/853	2045 1167/878	2038 1165/873	2040 1163/877	2043 1173/870
Gowarczów	2944 1587/1357	2987 1618/1369	3042 1642/1400	3078 1668/1410	2934 1595/1339
Smyków	2111 1164/947	2172 1196/976	2201 1205/996	2226 1218/1008	2272 1232/1040
Ogółem	51 713	52 147	52 344	52 277	52 221

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tabela nr 6. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007

Gmina	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym, w tym: mężczyźni i kobiety				
	Stan na 31.12.2003	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007
Końskie	5605 1798/3807	5687 1840/3847	5785 1861/3924	5955 1889/4066	6101 1904/4197
Stąporków	3605 1122/2483	3559 1101/2458	3534 1096/2438	3586 1097/2489	3575 1072/2503
Radoszyce	1561 508/1053	1569 519/1050	1568 521/1047	1565 528/1037	1567 519/1048
Fałków	987 327/662	966 334/632	962 334/628	960 330/630	959 328/631
Ruda Maleniecka	748 256/528	787 254/533	792 260/532	768 249/519	766 245/521
Słupia	823 316/507	818 315/503	816 314/502	797 305/492	781 295/486
Gowarczów	832 266/566	843 268/575	824 256/568	822 256/566	828 255/573
Smyków	601 198/403	600 194/406	596 194/402	591 189/402	568 178/390
Ogółem	14 798	14 829	14 877	15 044	15 145

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W Powiecie Koneckim liczba ludności w wieku produkcyjnym od 2003 r. ulegała zmianom. W roku 2004 w stosunku do roku poprzedniego we wszystkich gminach odnotowano wzrost liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. W roku 2005 jedynie w gminie Ruda Maleniecka i w gminie Słupia nastąpił spadek tej wartości. Z kolei w latach 2006–2007 liczba ludności w wieku produkcyjnym ulegała wahaniom.

Podsumowując zauważyć należy, że ogólna liczba ludności w wieku produkcyjnym w Powiecie Koneckim w 2007 r. wzrosła w stosunku do roku 2003 o 508 osób.

Biorąc pod uwagę liczbę ludności w wieku przedprodukcyjnym w poszczególnych gminach Powiatu Koneckiego zauważyć należy, że liczba ta we wszystkich gminach od 2003 r. sukcesywnie malała, aby w 2007 r. osiągnąć poziom niższy o 2229 osób.

Z kolei liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w Powiecie Koneckim kształtowała się różnorodnie w poszczególnych gminach, i tak: w gminach: Fałków, Słupia, Smyków od 2003 r. do końca roku 2007 liczba osób w wieku poprodukcyjnym rokrocznie ulegała spadkowi. Sukcesywny wzrost odnotowano jedynie w gminie Końskie. W pozostałych gminach liczba ta ulegała wahaniom w poszczególnych latach. Jednak biorąc pod uwagę

ogólną liczbę ludności w wieku poprodukcyjnym w Powiecie Koneckim okazuje się, że liczba ta na przestrzeni lat (2003–2007) uległa wzrostowi o 347 osoby.

Z powyższej analizy wynika, że dominującą grupą mieszkańców Powiatu Koneckiego w stosunku do ogólnej liczby ludności tego terenu są osoby w wieku produkcyjnym. Zjawisko to należy uznać za efekt wejścia pokolenia wyżu demograficznego lat 80. w wiek dorosły. Tendencja ta ma znaczący wpływ nie tylko na sferę demograficzną ale i ekonomiczną regionu.

Natomiast biorąc pod uwagę pozostałe grupy ludności zauważyć należy, że więcej jest osób w wieku przedprodukcyjnym niż w wieku poprodukcyjnym. Ponadto liczba osób w obu grupach z roku na rok wzrasta. Procentowy odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym zamieszkujących Powiat Konecki w latach 2003–2007 obrazuje załączona poniżej tabela.

Tabela nr 7. Odsetek ludności w Powiecie Koneckim wg ekonomicznych grup wieku w latach 2003–2007 (w %)

Gmina	Ludność w wieku														
	przed- produk- cyjnym	produk- cyjnym	popro- dukcyj- nym	przed- produk- cyjnym	produk- cyjnym	popro- dukcyj- nym	przed- produk- cyjnym	produk- cyjnym	popro- dukcyj- nym	przed- produk- cyjnym	produk- cyjnym	popro- dukcyj- nym	przed- produk- cyjnym	produk- cyjnym	popro- dukcyj- nym
	Stan na 31.12.2003			Stan na 31.12.2004			Stan na 31.12.2005			Stan na 31.12.2006			Stan na 31.12.2007		
Końskie	21,4	63,3	15,3	20,5	63,9	15,6	20,1	64,1	15,9	19,5	64,1	16,4	19,1	64,2	16,8
Stąporków	19,9	60,8	19,3	19,3	61,5	19,2	18,6	64,1	19,2	18,1	62,3	19,6	17,6	62,7	19,7
Radoszyce	23,9	59,1	17,0	23,4	59,5	17,1	22,7	60,1	17,2	22,4	60,3	17,2	21,9	60,8	17,3
Falków	22,2	57,3	20,5	21,3	58,5	20,2	20,5	59,5	20,0	19,9	59,9	20,2	19,7	60,1	20,3
Ruda Maleniecka	20,9	56,0	23,0	20,1	56,7	23,2	19,9	56,7	23,4	19,3	57,7	23,0	19,0	57,8	23,2
Słupia	22,5	55,0	22,5	21,4	56,2	22,5	20,9	56,5	22,6	20,2	57,4	22,4	19,5	58,3	22,3
Gowarczów	23,9	59,3	16,8	23,0	60,0	16,9	22,5	60,9	16,5	21,6	61,8	16,5	20,9	61,7	17,4
Smyków	25,5	58,0	16,5	24,7	59,0	16,3	24,3	59,6	16,1	24,0	60,1	15,9	23,7	61,1	15,3
Ogółem	21,7	60,9	17,4	20,9	61,6	17,5	20,4	62,0	17,6	19,9	62,2	17,9	19,4	62,5	18,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

W 2007 r. w Powiecie Koneckim najwięcej osób w wieku produkcyjnym zamieszkiwało w gminach: Końskie (64,2%), Stąporków (62,7%), natomiast najmniej w gminach: Ruda Maleniecka (57,8%) i Słupia (58,3%). Najwięcej osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano w gminach: Smyków (23,7%) i Radoszyce (21,9%), a najmniej w gminach: Stąporków (17,6%) i Ruda Maleniecka (19%). Największy odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym pochodził z gmin: Ruda Maleniecka (23,2%) i Słupia (22,3%), a najmniejszy z gmin: Smyków (15,3%) oraz Końskie (16,8%).

Zwrócić uwagę należy na fakt, że w Powiecie Koneckim na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada około 60 osób w wieku nieprodukcyjnym. Sytuację w poszczególnych gminach obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 8. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007

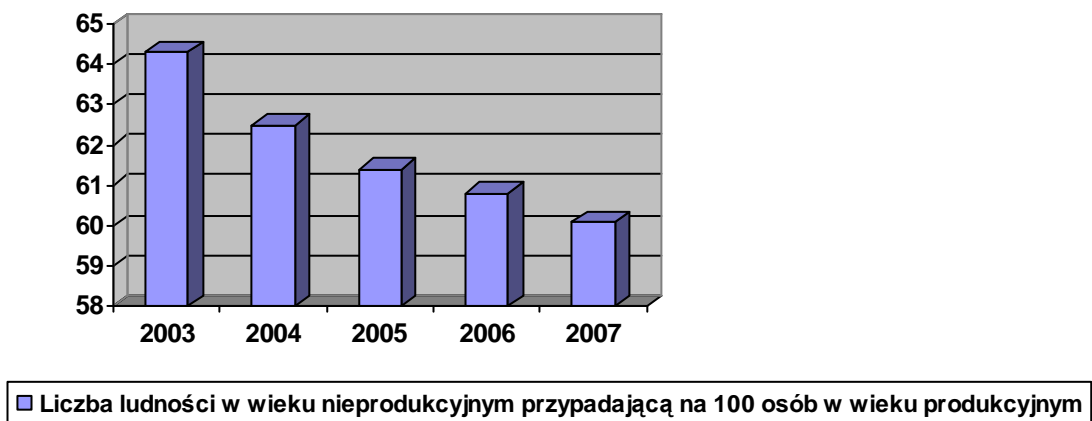
Gmina	Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym				
	Stan na 31.12.2003	Stan na 31.12.2004	Stan na 31.12.2005	Stan na 31.12.2006	Stan na 31.12.2007
Końskie	57,9	56,4	56,1	56,1	55,9
Stąporków	64,4	62,5	60,9	60,4	59,4
Radoszyce	69,2	68,0	66,5	65,7	64,5
Fałków	74,5	71,0	68,2	67,0	66,5
Ruda Maleniecka	78,5	76,4	76,3	73,2	73,0
Słupia	81,8	78,0	77,0	74,2	71,7
Gowarczów	68,6	66,6	64,1	61,7	62,1
Smyków	72,4	69,5	67,8	66,5	63,8
Ogółem	64,3	62,5	61,4	60,8	60,1

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Z danych zawartych w tabeli nasuwa się wniosek, iż w 2007 r. gminą zamieszkałą przez największą liczbę ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadającą na 100 osób w wieku produkcyjnym była gmina Ruda Maleniecka (73 osoby). Natomiast najmniejszą liczbę tychże osób posiadała gmina Końskie (około 56). Biorąc pod uwagę lata 2003–2007

widzimy, jak liczba ludności w Powiecie Koneckim w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym maleje.

Wykres nr 3. Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007

Rozdział 2

Diagnoza problemów społecznych w powiecie

2.1 Zasoby instytucji pomocy społecznej

Aby diagnoza problemów społecznych, jakie dotyczą osoby zamieszkałe na terenie Powiatu Koneckiego była trafna, należy szczegółowo przeanalizować zasoby, jakimi dysponują instytucje realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej, oraz dokonać ich oceny. Zasoby, o których mowa podzielić można na:

- materialne — (struktura organizacyjna pomocy społecznej),
- finansowe — (dostępne środki pieniężne),
- psychiczne — (siła i determinacja realizatorów zadań, wsparcie decydentów),
- społeczne — (aprobata wąskiego i szerszego środowiska).

2.1.1 Struktura organizacyjna pomocy społecznej

W ramach systemu pomocy społecznej wyróżnia się pomoc:

- materialną i rzeczową (świadczoną przez gminne, gminno-miejskie oraz miejskie ośrodki pomocy społecznej),
- w instytucjach opiekuńczych (świadczoną m.in. przez domy pomocy społecznej, świetlice środowiskowe, ośrodki pobytu dziennego).

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są na terenie powiatu przez:

- samorządy gminne,
- samorząd powiatowy,
- organizacje pozarządowe.

Zadania realizowane przez jednostki samorządu terytorialnego dzielą się na zadania własne (finansowane z budżetu samorządu) i zlecone (finansowane z budżetu państwa).

Na terenie każdej z gmin, wchodzącej w skład Powiatu Koneckiego, funkcjonują Ośrodki Pomocy Społecznej. Zgodnie z podziałem terytorialnym ośrodków tych jest osiem:

- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Końskich,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Radoszycach,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Fałkowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Rudzie Malenieckiej,

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Słupi,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gowarczowie,
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Smykowie.

Ośrodki te realizują zadania gmin z zakresu pomocy społecznej. Z kolei zadania powiatu z obszaru pomocy społecznej realizowane są głównie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich.

Ponadto na terenie Powiatu Koneckiego, poza ww. placówkami pomoc społeczną świadczą również:

1. Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek” w Końskich,
2. Dom Pomocy Społecznej „Etola” w Rudzie Pilczyckiej,
3. Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Końskich,
4. Dom Dziennego Pobytu w Końskich,
5. Ośrodek Wsparcia Dziennego „Wspólny Dom” w Końskich,
6. Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie,
7. Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
8. Warsztaty Terapii Zajęciowej w Końskich,
9. Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
10. Świetlica Środowiskowa w Końskich,
11. Świetlica Środowiskowa w Czarnej,
12. Świetlica Środowiskowa w Radoszycach,
13. Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Brodach Starych,
14. Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Kawęczynie,
15. Klub Integracji Społecznej w Końskich.

Ponadto zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane są poprzez działające na terenie Powiatu Koneckiego organizacje pozarządowe, tworzące, obok sektora publicznego i rynkowego, trzeci sektor, który spełnia dwie zasadnicze funkcje. Przede wszystkim stwarza możliwość pożytecznej i twórczej działalności na rzecz i dla dobra osób oraz społeczeństwa, a dzięki podjętym działaniom ludzie utożsamiają się ze wspólnotą (naród, mieszkańcy osiedla, rodzina). Organizacje wchodzące w jego skład, to organizacje typu non-profit, nie nastawione na zysk, których działalność opiera się w znacznym stopniu na wolontariacie.

Na dzień 31 października 2008 r., na terenie Powiatu Koneckiego, działa osiemnaście organizacji pozarządowych, obejmujących swoim zasięgiem szeroko rozumianą pomoc społeczną. Szczegółowy wykaz wybranych organizacji obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 9. Organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Koneckiego działające w obszarze pomocy społecznej oraz zakres realizowanych zadań

L.p.	Nazwa organizacji	Dane teleadresowe	Statutowy zakres działalności
1.	Stowarzyszenie „Powiatowe Konto Pomocy”	ul. Staszica 2, 26-200 Końskie	Pomoc dzieciom niepełnosprawnym, osobom niedostosowanym społecznie, zagrożonym ubóstwem, poszkodowanym osobom wypadków komunikacyjnych.
2.	Stowarzyszenie Centrum Wolontariatu	ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie tel. 041 372 79 20	Organizowanie pomocy osobom potrzebującym wsparcia.
3.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nasz Kącik”	ul. Wojska Polskiego 3, 26-200 Końskie tel. 041 372 78 48	Pomoc dzieciom niepełnosprawnym i ich rodzinom.
4.	Stowarzyszenie „Bezpieczny Powiat Konecki”	ul. Łazienna 12, 26-200 Końskie	Prowadzenie profilaktyki z zakresu zwalczania przestępczości i zagrożeń patologii społecznej.
5.	Stowarzyszenie Abstynentów Klubu „Radość”	ul. Partyzantów 3, 26-200 Końskie tel. 041 372 39 91	Prowadzenie profilaktyki przeciwdziałania alkoholizmowi, prowadzenie punktu konsultacyjnego dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy domowej, prowadzenie telefonu zaufania.
6.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zarząd Oddziału Powiatowego w Końskich	ul. Staszica 2, 26-200 Końskie tel. 041 372 36 56	Pomoc dzieciom, przeciwdziałanie zagrożeniom zdrowotnym, wspieranie rodziców w procesie wychowania, ochrona praw dziecka, organizowanie wypoczynku dla dzieci, wsparcie finansowe dla dzieci z najuboższych rodzin.
7.	Fundacja Pomocy Dzieciom	ul. Partyzantów (Gimnazjum nr1)	Pomoc dzieciom
8.	Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec ZHP Końskie	ul. Robotnicza 2, 26-200 Końskie	Prowadzenie Ośrodka Wsparcia Dziennego dla młodzieży zagrożonej patologiami społecznymi, organizacja wypoczynku letniego i zimowego dla młodzieży.
9.	Polski Czerwony Krzyż Zarząd Rejonowy w Końskich	ul. Armii Krajowej 22, 26-200 Końskie tel. 041 372 66 16	Profilaktyka zdrowotna, pomoc osobom chorym.
10.	Świętokrzyski Klub AMAZONKI	ul. Partyzantów 3, 26-200 Końskie tel. 041 372 33 72	Rehabilitacja kobiet po operacji raka piersi, prowadzenie profilaktyki wczesnego wykrywania choroby
11.	Polski Związek	ul. Krzywa 1,	Integracja i rehabilitacja osób

	Niewidomych Okręg Świętokrzyski Kielce Koło Terenowe PZN Końskie	26-200 Końskie tel. 041 372 62 00	niewidomych.
12.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Sekcja „Orzeł”	Barycz, 26-200 Końskie tel. 041 372 52 19	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu osób niepełnosprawnych.
13.	Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska Sekcja „Olimpijczyk”	ul. Gimnazjalna 41B, 26-200 Końskie	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu osób niepełnosprawnych.
14.	Stowarzyszenie Pomocy Ludziom Potrzebującym „Pomocna Dłoń”	ul. 1 Maja 9, 26-200 Końskie	Pomoc przy wychodzeniu z bezdomności, pozyskiwanie miejsc pracy dla osób bezdomnych, zapewnienie i stworzenie lokum oraz zapewnienie całodziennego wyżywienia dla ludzi bezdomnych.
15.	Stowarzyszenie Pomocy Matkom Samotnie Wychowującym Dzieci i Pomocy Bliźniemu	ul. Partyzantów 8, 26-200 Końskie tel. 0 41 372 52 77, 0 509 790 910	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom w trudnej sytuacji życiowej, działania na rzecz osób niepełnosprawnych, osób z wykluczenia społecznego, promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych, działalność na rzecz przeciwdziałania patologiom społecznym, pomoc rodzinom niepełnym, wielodzietnym, osobom starszym, bezdomnym.
16.	Klub Krzewienia Abstynencji i Trzeźwości „NOWE ŻYCIE”	ul. Plac Wolności 14, 26220 Stąporków	Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, ochrona i promocja zdrowia, działalność charytatywna.
17.	Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych przy Ośrodku Szkolno- Wychowawczym w Baryczy „PRZYJAZNE SCHODY”	Barycz 64, 26-200 Końskie	Działalność społecznie użyteczna w zakresie edukacji, rewalidacji, rehabilitacji, wychowania i opieki dzieci i osób niepełnosprawnych.
18.	Stowarzyszenie Opieki Paliatywno- Hospicyjnej im. Bł. Ks. Kazimierza Sykulskiego w Rudzie	Barycz 64, 26-200 Końskie	Ochrona zdrowia społeczeństwa, świadczenie pomocy osobom chorym, potrzebującym opieki medycznej, psychologicznej, duchowej, socjalnej, pomoc

	Białaczowskiej	rodzinom osób chorych i osieroconych lub znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, prowadzenie poradni uśmierzenia bólu, pomoc paliatywna.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Starostwo Powiatowe w Końskich

Wspomnieć warto, że organizacje uwzględnione w powyższej tabeli pod numerami od 1 do 13, współpracują w obszarze pomocy społecznej z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich. Podstawową zasadą tej współpracy jest współdziałanie oparte na zasadach: pomocniczości i suwerenności stron, partnerstwa, efektywności oraz uczciwej konkurencji i jawności.

W ostatnich latach obserwuje się, że zasadniczymi tendencjami współczesnej polityki społecznej oraz funkcjonowania administracji publicznej jest zwiększająca się współpraca władz publicznych ze strukturami organizacji pozarządowych, a obszar w którym trzeci sektor odgrywa rolę znaczącą bądź uzupełniającą stale się poszerza.

2.1.2 Środki finansowe

Zasadniczo, pomoc społeczna świadczona na obszarze Powiatu Koneckiego ma dwa źródła finansowania. Środki przeznaczone na wykonywanie zadań własnych gminy pochodzą z budżetów poszczególnych gmin Powiatu Koneckiego. Natomiast środki na realizację zadań własnych powiatu pochodzą z budżetu powiatu. Ponadto, jednostki organizacyjne działające w obszarze pomocy społecznej mogą otrzymywać dotacje celowe z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej. Z budżetu państwa finansowane są także zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

Trudna sytuacja finansów publicznych państwa przekłada się bezpośrednio na budżety samorządów powiatowych i gminnych. Można przypuszczać, że środki przeznaczone na zadania pomocy społecznej nie pozwalają na udzielenie świadczeń wszystkim potrzebującym wsparcia.

W tym miejscu warto zaznaczyć, że w ramach środków państwowych wydzielone zostały fundusze celowe wspierające działania z obszaru pomocy społecznej. Należą do nich:

- Fundusz Pracy
- Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Podstawowym zadaniem Funduszu Pracy jest finansowanie świadczeń przysługujących bezrobotnym oraz finansowanie programów na rzecz przeciwdziałania

bezrobociu. Z kolei Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest państwowym funduszem celowym, wspierającym działania na rzecz rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych.

Ponadto instytucje pomocy społecznej mają możliwość pozyskania środków z funduszy unijnych w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich, zwłaszcza w obrębie Priorytetu 1: Aktywna polityka rynku pracy oraz integracji zawodowej i społecznej.

2.1.3 Kadra pracownicza

Zgodnie z art. 116 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pracownikiem socjalnym może być osoba, która spełnia co najmniej jeden z wymienionych warunków:

- posiada dyplom ukończenia kolegium pracowników służb społecznych,
- ukończyła studia wyższe na kierunku praca socjalna,
- do dnia 31 grudnia 2013 r. ukończyła studia wyższe o specjalności przygotowującej do zawodu pracownika socjalnego na jednym z kierunków: pedagogika, pedagogika specjalna, politologia, polityka społeczna, psychologia, socjologia, nauki o rodzinie.

Stan kadr na rok 2006 w Ośrodkach Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Koneckiego przedstawia tabela

Tabela nr 10. Stan kadr w Ośrodkach Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Koneckiego w 2006 roku

Gmina	Kadra kierownicza	Pracownicy socjalni, w tym specjaliści pracy socjalnej	Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze	Pracownicy wykonujące specjalistyczne usługi opiekuńcze	Pracownicy administracji i księgowości	Pozostali pracownicy i stażyści
Końskie	1	19 13	32	1	19	20
Stąporków	1	6 0	51	0	9	0
Radoszyce	1	3 1	14	0	3	0
Fałków	1	1 0	2	0	2	1

Ruda Maleniecka	1	1 0	6	0	1	3
Słupia	1	1 0	2	0	3	2
Gowarczów	1	1 0	0	0	1	2
Smyków	1	0 0	0	0	3	0
Ogółem	8	32 14	107	1	41	28

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Analizując stan zatrudnienia w ośmiu Ośrodkach widzimy, że w każdym występuje jednoosobowa kadra kierownicza. Ogółem zatrudnionych jest 32 pracowników socjalnych, z czego 14 to specjaliści pracy socjalnej.

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej zatrudnia pracowników socjalnych proporcjonalnie do liczby ludności gminy, w stosunku jeden pracownik socjalny na 2 000 mieszkańców, nie mniej jednak niż trzech pracowników. Z informacji udzielonych przez Ośrodki Pomocy Społecznej na potrzeby niniejszej Strategii wynika, iż w zdecydowanej większości instytucji zatrudniona jest niewystarczająca liczba pracowników socjalnych.

Biorąc pod uwagę liczbę mieszkańców w Powiecie Koneckim na dzień 31 grudnia 2007 r. widzimy, że jedynie w gminie Końskie liczba pracowników socjalnych była zadowalająca. Natomiast w gminach: Stąporków, Radoszyce, Fałków, Ruda Maleniecka, Słupia i Gowarczów jeden pracownik socjalny przypadł na więcej niż 2 000 osób. Ponadto w Ośrodkach Pomocy Społecznej w gminach: Fałków, Ruda Maleniecka, Słupia i Gowarczów zatrudnionych jest mniej niż trzech pracowników w każdym, a w gminie Smyków nie ma żadnego.

2.2 Stan zorganizowania pomocy społecznej

Jednostki pomocy społecznej z terenu Powiatu Koneckiego, poprzez swoich pracowników, mają bezpośredni kontakt z osobami i rodzinami potrzebującymi pomocy. Pracownicy socjalni Ośrodków Pomocy Społecznej są pierwszymi, z którymi osoby nie radzące sobie z problemami nawiązują kontakt. To oni dokonują diagnozy sytuacji w rodzinie, z której pochodzi dana osoba. Na tej podstawie uruchamiany jest proces udzielania pomocy.

Rodzaj, forma, a także rozmiar pomocy ustalane są w zależności od okoliczności uzasadniających jej udzielenie. Potrzeby rodzin, które korzystają z pomocy społecznej są bowiem różne i powinny być uwzględniane, o ile wpisują się w cele pomocy społecznej.

Pomoc, jaka jest udzielana, przyjmuje postać pieniężną, niepieniężną i socjalną. Do świadczeń pieniężnych zalicza się:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy,
- zasiłek i pożyczkę na ekonomiczne usamodzielnienie,
- świadczenie pieniężne na utrzymanie i pokrycie wydatków związanych z nauką języka polskiego dla uchodźców.

Do świadczeń niepieniężnych zalicza się:

- pracę socjalną,
- poradnictwo specjalistyczne,
- pomoc rzeczową, w tym na uzyskanie samodzielności/samowystarczalności ekonomicznej
- sprawienie pogrzebu,
- interwencję kryzysową,
- schronienie,
- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania, w ośrodkach wsparcia oraz w rodzinnych domach pomocy,
- specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania oraz w ośrodkach wsparcia
- mieszkanie chronione,

- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Wymienione świadczenia realizowane są przez Ośrodki Pomocy Społecznej na terenie Powiatu Koneckiego. Udzielanie poszczególnych form pomocy uzależnione jest od możliwości finansowych i infrastruktury Ośrodków, a także od potrzeb mieszkańców w danej gminie.

Analizując proces udzielania pomocy ze względu na problem, dochodzimy do wniosku, że istnieje tendencja współwystępowania kilku problemów w obrębie danej rodziny. Problemy niejednokrotnie wynikają z siebie, nierzadko są od siebie zależne. Przykładowo problem jakim jest bezrobocie może nieść za sobą znaczne pogorszenie warunków życia i ubóstwo, co z kolei może być przyczyną zaistnienia w rodzinie problemu alkoholowego lub bezdomności. Wystąpienie jednego problemu niesie za sobą ryzyko pojawienia się innego.

Liczbę rodzin zamieszkałych na terenie Powiatu Koneckiego, która skorzystała z pomocy w latach 2004–2008 oraz jej zakres obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 11. Zakres pomocy oraz liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego objęta wsparciem w latach 2004–2008

Problem	Liczba rodzin objęta wsparciem				
	XII 2004	XII 2005	XII 2006	XII 2007	VI 2008
Ubóstwo	2593	1113	1447	1450	868
Bezrobocie	2636	3228	3231	3078	2000
Ochrona macierzyństwa	589	576	649	469	245
Bezradność w problemach opiekuńczo-wychowawczych	751	850	820	788	367
Niepełnosprawność	905	793	819	938	792
Długotrwała lub ciężka choroba	569	689	692	707	472
Bezdomność	27	37	52	79	53
Alkoholizm	319	436	433	449	274
Narkomania	2	2	17	18	15
Trudność w przystosowaniu się po opuszczeniu zakładu karnego	32	32	32	38	23

Ogółem	8423	7756	8143	7304	5109

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z powyższych danych wynika, iż najczęstszym problemem dotyczącym mieszkańców powiatu jest bezrobocie i co za tym idzie ubóstwo, a także niepełnosprawność. Problemy te zmuszają do szukania różnych form pomocy, w tym do korzystania z usług świadczonych przez Ośrodki Pomocy Społecznej.

Główne rodzaje pomocy udzielanej przez Ośrodki Pomocy Społecznej na przestrzeni lat obrazuje poniższa tabela.

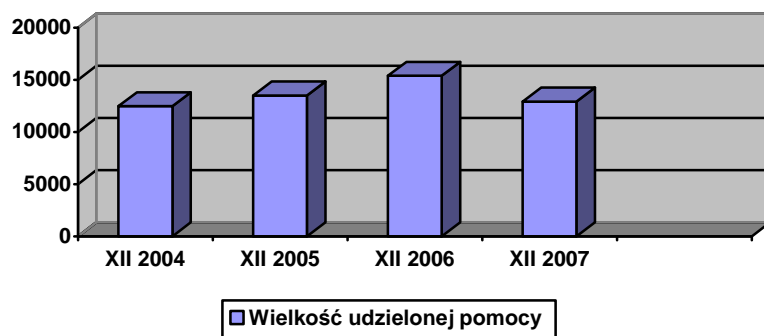
Tabela nr 12. Główne formy pomocy udzielanej przez Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Forma pomocy	Liczba rodzin, którym udzielono pomocy oraz kwota przeznaczona na ten cel (w zł.)				
	XII 2004	XII 2005	XII 2006	XII 2007	VI 2008
Zasiłek stały	457 1 022 182,00	639 1 729 805,00	796 2 107 926,00	765 2 293 956,00	688 1 185 712,00
Zasiłek okresowy	945 354 050,00	1356 753 124,00	962 662 424,00	1099 897 179	709 528 823,00
Zasiłek celowy i świadczenia w naturze	3874 466 040,00	4153 1 334 498,00	4274 2 651 605,00	2871 1 681 270,00	1817 515 465,00
Usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania	212 864 089,00	192 1 527 330,00	226 1 651 596,00	235 1 906 461,00	213 1 104 668,00
Dożywianie dzieci	3219 414 621,00	2719 591 667,00	4009 730 525,00	3315 270 425,00	2459 393 618,00
Praca socjalna	3766 —	4430 —	5316 —	4633 —	2685 —
Ogółem	12473	13489	15383	12918	8571

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z powyższej tabeli wynika, że na przestrzeni lat 2004–2008 wzrosła liczba rodzin korzystających z zasiłków stałych, zasiłków okresowych oraz usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Lepszemu zobrazowaniu wielkości udzielonego wsparcia służy wykres.

Wykres nr 4. Liczba mieszkańców, którym udzielono pomocy w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007

2.3 Obszary problemowe

2.3.1 Bezrobocie

Bezrobocie to jeden z głównych problemów społecznych dotyczących mieszkańców Powiatu Koneckiego.

W powszechnym użyciu istnieją dwa sposoby podejścia do problemu bezrobocia:

- ujęcie przedmiotowe, gdzie bezrobocie traktowane jest jako kategoria analityczna rynku pracy. Oznacza niezrealizowaną podaż pracy, będącą rezultatem braku równowagi między podażą siły roboczej (zasoby ludzkie) a popytem na pracę (chłonność zatrudnieniowa gospodarki) tj. kontekst ekonomiczny,
- ujęcie podmiotowe, gdy bezrobocie rozpatrywane jest od strony jednostek dotkniętych brakiem pracy. Oznacza stan bezczynności zawodowej osób zdolnych do pracy i zgłaszających gotowość jej podjęcia tj. kontekst społeczny, przy czym dochody z pracy są dla tych osób podstawą egzystencji.

W Powiecie Koneckim występuje zarówno bezrobocie jawne jak i ukryte. Bezrobocie jawne (ustalane na podstawie ewidencji urzędów pracy) odnosi się do osób niepracujących, a ujawniających swoją sytuację poprzez rejestrację w urzędach pracy. Stąd inne jego nazwy: bezrobocie rejestrowane czy bezrobocie rzeczywiste. Jego poziom nie odzwierciedla jednak stanu faktycznego. Natomiast z bezrobociem ukrytym (nieewidencjonowanym) mamy do czynienia, gdy zmniejszenie liczby pracowników nie pociąga za sobą zmniejszenia poziomu/wartości produkcji. Nazywane jest również bezrobociem agrarnym ze względu na częste występowanie w rolnictwie. Dokładne oszacowanie jego rozmiarów jest niezwykle trudne, a wyniki często wydają się mijać ze stanem faktycznym.

Głównymi skutkami bezrobocia z jakimi boryka się ludność Powiatu Koneckiego są: spadek poziomu dochodów rodzin i pogorszenie standardu życia oraz, co za tym idzie, pozbawienie możliwości nabywania dóbr. Szerszymi następstwami bywają: niska samoocena, izolacja społeczna, degradacja psychiczna i moralna oraz związana z tym bezsilność, ograniczenie lub zaniechanie uczestnictwa w życiu kulturalnym i politycznym. Skutki bezrobocia odczuwane są również przez całe społeczeństwo. Duże koszty świadczeń socjalnych, niewykorzystane zasoby siły roboczej, poczucie zagrożenia utratą pracy i zwiększenie występowania zjawisk patologicznych (np. przestępczość, alkoholizm, kradzieże, samobójstwa) to tylko niektóre z nich.

Bezrobocie w Powiecie Koneckim stanowi jeden z głównych problemów społecznych. By móc trafnie określić zasady i formy rozwiązywania tego problemu społecznego, należy

przeanalizować jego stan i kształtowanie się na przestrzeni kilku lat. Poziom bezrobocia, w poszczególnych gminach Powiatu Koneckiego w latach 2004–2008 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 13. Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Gmina	Liczba osób bezrobotnych, w tym: mężczyźni/kobiety				
	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	4880 2399/2481	4521 2146/2375	3721 1642/2079	3225 1388/1837	3003
Stąporków	3099 1529/1570	2674 1209/1465	2550 1107/1443	2118 818/1300	2019
Radoszyce	1503 776/727	1385 718/667	1117 510/607	972 431/541	950
Fałków	674 339/335	635 288/347	536 227/309	480 195/285	412
Ruda Maleniecka	557 302/255	525 271/254	454 213/241	374 168/206	321
Słupia	286 156/130	313 166/147	236 119/117	200 97/103	175
Gowarczów	792 366/426	758 355/403	660 282/378	501 214/287	486
Smyków	637 315/322	590 258/332	520 228/292	456 186/270	410
Ogółem	12 428 6182/6246	11 401 5411/5990	9 794 4328/5466	8 326 3497/4829	7 776

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Powyższe dane potwierdzają krajową tendencję spadku bezrobocia. W każdej z gmin Powiatu Koneckiego w latach 2004–2007 zmniejszała się liczba osób pozostających bez pracy. Ogólnie w powiecie liczba ta w 2007 r., w stosunku do roku 2004, zmniejszyła się o 4102 osoby, co stanowi dość dużą grupę. Warto zaznaczyć, że w latach 2004–2007 kobiety stanowiły ponad połowę wszystkich bezrobotnych w Powiecie Koneckim. Szczegółowe zestawienie unaocznia poniższa tabela.

Tabela nr 14. Liczba bezrobotnych kobiet w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007

Kobiety	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007
Liczba bezrobotnych kobiet	6 246	5 990	5 466	4 829
Odsetek bezrobotnych kobiet (w %)	50,26	52,54	55,80	58,00

Liczba bezrobotnych kobiet w wieku mobilnym	4761	4446	3979	3407
Odsetek bezrobotnych kobiet w wieku mobilnym (w %)	76,22	74,22	72,79	70,55

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Analizując powyższe dane obserwujemy, iż mimo spadku ogólnej liczby osób bezrobotnych, liczba bezrobotnych kobiet ulega wzrostowi, ze względu na zwiększającą się liczbę kobiet w powiecie. Od 2004 roku wielkość ta wzrosła o 5,67%. Taki stan rzeczy jest niepokojący, z uwagi na fakt, iż w świetle analiz społeczno-ekonomicznych, kobiety mają mniejsze szanse na rynku pracy. Zjawisko to uwarunkowane jest wysokim popytem na prace w tzw. zawodach męskich.

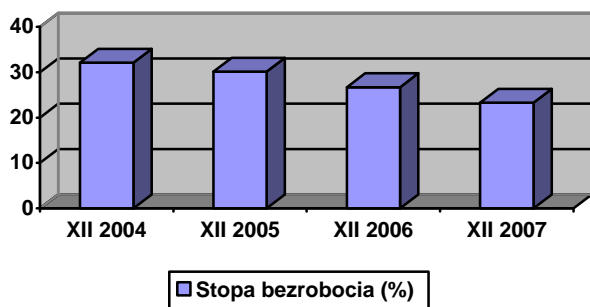
Wielkość bezrobocia określana jest za pomocą stopy bezrobocia, tzn. wielkości statystycznej opisującej nasilenie zjawiska w danej populacji. Najczęściej definiuje się ją jako stosunek liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych do osób czynnych zawodowo (osoby zdolne do pracy, a zatem pracujący i bezrobotni, w wieku od lat 15 do 60 – kobiety – i 65 – mężczyźni). W Powiecie Koneckim stopa bezrobocia w latach 2004–2007 przedstawiała się następująco.

Tabela nr 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007 (w %)

stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007
32,1	30,1	26,7	23,3

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Odsetek osób bezrobotnych, mimo tendencji spadkowej, jest nadal wysoki. Blisko 1/4 osób zdolnych do podjęcia pracy zarobkowej nie czyni tego. Poniższy wykres przejrzysto obrazuje omawiany stan.

Wykres nr 5. Stopa bezrobocia w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007

Analizując strukturę bezrobocia zauważyć można, że nie ulegała ona w latach 2003–2007 znaczącym zmianom. Rokrocznie najliczniejszą grupę bezrobotnych stanowią osoby odznaczające się jedną z następujących cech: wiek od 25 do 34 lat, wykształcenie zasadnicze zawodowe, brak stażu pracy oraz pozostawanie bez pracy powyżej 24 miesiące.

Ponadto zdecydowana większość bezrobotnych w Powiecie Koneckim jest w wieku mobilnym, a więc pomiędzy 18 a 44 rokiem życia. Szczegółowe dane zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 16. Liczba bezrobotnych w wieku mobilnym w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Liczba bezrobotnych	Stan na XII 2004	Stan na XII 2005	Stan na XII 2006	Stan na XII 2007	Stan na VI 2008
Ogólna liczba bezrobotnych	12 428	11 401	9 794	8 326	7 776
Liczba bezrobotnych w wieku mobilnym	9 099	8 120	6 674	5 511	5 117
Odsetek bezrobotnych w wieku mobilnym w ogólnej liczbie bezrobotnych (w %)	73,21	71,22	68,14	66,19	65,80

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Z powyższych danych wynika, że odsetek osób w wieku mobilnym w ogólnej liczbie bezrobotnych w latach 2004–2007 rokrocznie ulegał spadkowi. Jednakże nadal zdecydowana większość bezrobotnych stanowi grupę w wieku od 18 do 44 lat.

Zadania Starosty Koneckiego w obszarze polityki rynku pracy, wynikające z ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, realizowane są przez Powiatowy Urząd Pracy w Końskich. Główną formą pomocy udzielaną osobom bezrobotnym przez ww. instytucję jest zasiłek pieniężny z tytułu pozostawania bez pracy.

Zasiłek ten ma w założeniu wsparcie finansowe bezrobotnego w procesie poszukiwania zatrudnienia. Liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku oraz pozbawionych tego prawa obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 17. Bezrobotni z prawem/bez prawa do zasiłku w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Bezrobotni	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
z prawem do zasiłku	2 254	1 856	1 660	1 669	1 611
bez prawa do zasiłku	10 174	9 545	8 134	6 657	6 165

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Z powyższego zastawienia wynika, iż zdecydowana większość osób bezrobotnych nie posiada prawa do zasiłku. W dużej mierze podyktowane jest to strukturą bezrobocia. Uprawnione do zasiłku są bowiem osoby, które w chwili rejestracji udokumentowały co najmniej 365 dni: zatrudnienia z wynagrodzeniem co najmniej równym minimalnemu wynagrodzeniu, prowadzenie działalności gospodarczej z opłacaną składką ZUS lub inną formę zatrudnienia w okresie 18 miesięcy przed dniem rejestracji, a także gdy Urząd Pracy nie posiada oferty zatrudnienia odpowiedniej dla tej osoby.

Natomiast osoby bezrobotne z prawem do zasiłku otrzymują świadczenie wypłacane przez Powiatowy Urząd Pracy w Końskich. Wysokość środków przeznaczanych na wypłaty zasiłku w latach 2004–2008 przedstawia poniższe zastawienie. Przy czym kwota wydatkowana w 2004 r. obejmuje również zasiłki przedemerytalne i świadczenia przedemerytalne (16 470 800 zł.) wypłacane od 2005 r. przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tabela 18. Wysokość środków wydatkowana na zasiłki dla bezrobotnych w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Wysokość środków wydatkowana na ten cel (w zł.)				
stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
32 747 800,00	16 137 000,00	12 941 623,49	12 569 800,00	6 627 200,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Ponadto osoby bezrobotne z terenu Powiatu Koneckiego mogą korzystać z następujących form aktywizacji zawodowej, oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy:

dodatek aktywizacyjny, prace interwencyjne, prace społecznie użyteczne, staż, przygotowanie zawodowe w miejscu pracy, pożyczki szkoleniowe, roboty publiczne, stypendia w okresie kontynuowania nauki, szkolenia, wsparcie działalności gospodarczej, zwrot kosztów przejazdu i zakwaterowania. Formy te nazywane są instrumentami aktywnymi i służą zapobieżeniu lub ograniczeniu poziomemu bezrobociu wybranych, najbardziej zagrożonych, grup bezrobotnych.

Tabela nr 19. Formy pomocy bezrobotnym w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Forma pomocy	Liczba osób/suma środków wykorzystanych na ten cel (w zł.)				
	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Wsparcie działalności gospodarczej	11 265 000,00	194 1 848 400,00	289 3 435 810,00	186 2 347 289,00	146 891 300,00
Szkolenia i przekwalifikowania bezrobotnych	218 235 000,00	370 354 100,00	351 414 862,00	502 689 282,00	212 246 300,00
Staż	1103 2 626 300,00	1187 3 380 800,00	1210 3 395 841,00	1172 3 252 583,00	844 1 774 800,00
Przygotowanie zawodowe	1 3 100,00	78 182 400,00	174 441 786,00	417 966 229,00	487 1 279 800,00
Prace interwencyjne	1125 2 448 900,00	1053 3 281 800,00	712 1 454 720,00	632 1 380 475	337 602 000
Roboty publiczne			351 1 327 907,00	601 2 074 857,00	373 532 100,00
Inne	1125 2 448 900,00	1053 3 281 800,00	117 58 619,00	145 1 755 614,00	— 63 200,00

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

Z zebranych danych wynika, że w latach 2004–2006 zdecydowanie wzrosła liczba bezrobotnych odbywających przygotowanie zawodowe oraz korzystających ze wsparcia na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Dużym zainteresowaniem cieszyły się również takie formy wsparcia jak: staże, prace interwencyjne i roboty publiczne.

W tym miejscu warto dodać, że Powiatowy Urząd Pracy w Końskich, w celu promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia oraz aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych z końcem roku 2008 zakończył realizację następujących programów:

1. „Aktywność zawodowa szansą na sukces”.
2. „Nowe miejsca pracy”.

Celem strategicznym pierwszego z wymienionych programów było pobudzenie aktywności zawodowej i społecznej osób bezrobotnych, w tym w szczególności osób z grupy ryzyka poprzez działania wspierające samozatrudnienie oraz zatrudnienie. Program stwarzał szansę powrotu na rynek pracy i odnalezienie miejsca w życiu społecznym poprzez: staże, szkolenia, przygotowanie zawodowe, roboty publiczne, jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowisk pracy.

Drugi z wymienionych, to program „Nowe miejsca pracy”, którego celem strategicznym było wsparcie procesu tworzenia nowych miejsc pracy poprzez refundację kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy oraz aktywizację osób bezrobotnych w ramach staży, przygotowania zawodowego oraz prac interwencyjnych.

Wymienione wyżej strategiczne cele będą realizowane w przyszłości, w szczególności w ramach projektu systemowego „Euroszańsa – program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z powiatu koneckiego”.

2.3.2 Ubóstwo

Ubóstwo, kolejny z istotnych problemów społecznych w Powiecie Koneckim, jest zjawiskiem niezwykle złożonym. Wiąże się z niemożnością zaspokojenia określonych potrzeb na odpowiednim poziomie. Odnosi się do osób lub rodzin, których środki materialne i socjalne są ograniczone w takim stopniu, że poziom ich życia obniża się poza akceptowane minimum socjalne. Jest to tzw. operacyjna definicja ubóstwa, która stanowi podstawę jego pomiaru.

Dla określenia przyczyn powodujących powstawanie ubóstwa, posłużyć się można jedną z trzech teorii:

- teorią tzw. skażonych charakterów, zgodnie z którą ubóstwo to wynik indywidualnych ułomności i wad osób,
- teorią wskazującą, że ubożenie społeczeństwa jest poza kontrolą jednostek. Ubóstwo wynika przede wszystkim z nierównych szans i możliwości osób, np. dostęp do szkół, miejsc pracy,
- teorią tzw. wielkiego brata, gdzie ubóstwo jest wynikiem złej polityki rządu, władz, niszczącej bodźce, mającej umacniać niezależność ekonomiczną rodziny.

Analizując przyczyny ubóstwa występującego w gminach Powiatu Koneckiego dochodzimy do wniosku, że są one bardzo różne. Do zasadniczych zaliczyć można m.in.

niskie dochody, bezrobocie, przeludniony i niski standard mieszkania (wielodzietność), brak miejsca zamieszkania, zatrzymanie migracji ze wsi do miasta, chorobę, niski poziom edukacji. Analizując złożone przyczyny ubóstwa, można wyróżnić trzy podstawowe kategorie tego zjawiska:

- ubóstwo losowe – spowodowane przez zdarzenia niezależne od woli osoby, np. wypadki, choroby,
- ubóstwo subiektywne – powstałe na skutek czynników takich jak: zbyt mała lub całkowita niemożność osoby do poradzenia sobie w trudnej sytuacji, brak aktywności, zaradności, niskie kwalifikacje, niechęć do pracy, niski poziom wykształcenia, jak również uzależnienie od pomocy (pomoc społeczna, zasiłki),
- ubóstwo strukturalne – wynikające z zewnętrznych przyczyn gospodarczych. Chodzi tu głównie o bezrobocie, niskie wynagrodzenie.

Ze względu na kategorie osób dotkniętych ubóstwem wyróżnić można: ubogich pracujących, ubogich bezrobotnych, ubogich bezdomnych.

W badaniach nad poziomem ubóstwa stosuje się m.in. takie granice jak:

- minimum socjalne – określane jako granica ostrzegająca przed ubóstwem, wyznaczająca sferę niedostatku; uwzględnia ona koszyk dóbr i usług uznanych za niezbędne do normalnego funkcjonowania człowieka w społeczeństwie i jego poziom zbliżony jest do przeciętnego poziomu wydatków gospodarstw domowych, obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych (IPiSS),
- relatywna granica ubóstwa – to połowa średnich wydatków ekwiwalentnych ogółu gospodarstw domowych w kraju,
- linia ubóstwa bezwzględne (absolutnego) – to poziom minimum egzystencji, dwukrotnie niższy od poziomu minimum socjalnego. Konsumpcja niższa od poziomu wyznaczonego tą granicą prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

Natężenie ubóstwa w całej populacji oraz w poszczególnych jej grupach charakteryzowane jest przy pomocy dwóch zasadniczych wskaźników:

- zasięgu ubóstwa (udziału gospodarstw domowych posiadających dochody poniżej linii ubóstwa w ogólnej liczbie gospodarstw),
- głębokości ubóstwa (różnicy pomiędzy granicą ubóstwa i średnim dochodem jednostek ubogich, odniesionej do wartości granicy ubóstwa).

Dokonując diagnozy problemów społecznych na obszarze Powiatu Koneckiego widzimy, że problem ubóstwa jest jednym z dominujących. Jego podstawowym czynnikiem

jest bezrobocie. Konsekwencją braku pracy jest zubożenie rodzin, brak uczestnictwa w życiu społecznym. Szczegółowe zestawienie, jakiej liczbie rodzin dotkniętych problemem ubóstwa, Ośrodki Pomocy Społecznej poszczególnych gmin Powiatu Koneckiego rokrocznie udzielają pomocy, obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 20. Pomoc rodzinom dotkniętym ubóstwem w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Gmina	Liczba rodzin/odsetek w stosunku do liczby mieszkańców (%)				
	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006 (łącznie z bezrobociem)	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	1716 4,69	435 1,19	1512 4,17	570 1,56	354 0,97
Stąporków	258 1,39	318 1,73	486 2,65	271 1,49	90 0,50
Radoszyce	8 0,09	8 0,09	457 5,03	3 0,03	1 0,01
Fałków	132 2,76	140 2,91	58 1,22	235 4,97	77 1,63
Ruda Maleniecka	329 9,70	119 3,51	234 6,99	197 5,97	242 7,40
Słupia	138 3,79	50 1,38	109 3,07	141 4,02	158 4,51
Gowarczów	8 0,16	43 0,86	158 3,17	18 0,38	160 3,36
Smyków	4 0,11	0 0	217 5,85	15 0,40	6 0,16
Ogółem	2593 3,06	1113 1,37	3321 3,95	1450 1,73	1088 1,30

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z danych przedstawionych powyżej wynika, że skala omawianego problemu jest znaczna, jednakże na skutek obniżającej się stopy bezrobocia rokrocznie ulega pomniejszeniu. Gminami o największym odsetku rodzin ubogich są: Fałków, Ruda Maleniecka i Słupia, najmniejszy odsetek natomiast występuje w gminach: Radoszyce, Smyków oraz Gowarczów. W 2004 r., z powodu ubóstwa, wsparciem objęto 3,06% ogółu mieszkańców Powiatu Koneckiego. W roku 2007 odsetek ten zmniejszył się do 1,73%. Analizując dane z lat 2004–2007 widzimy, że największy poziom ubóstwa wystąpił w 2004 r. w gminie Ruda Maleniecka i wynosił aż 9,7% mieszkańców gminy. Najmniejszy poziom ubóstwa wystąpił natomiast w gminie Smyków, gdzie w 2005 r. nie było konieczności udzielenia pomocy przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej żadnej rodzinie dotkniętej ubóstwem.

Konsekwencją ubóstwa jest wykluczenie społeczne, które polega na niepodjęciu przez osoby zwyczajowej i społecznie akceptowanej drogi życiowej lub też na tzw. wypadaniu z niej. Wykluczenie społeczne uniemożliwia lub znacznie utrudnia osobie lub rodzinie pełnienie ról społecznych, korzystanie z publicznych dóbr, gromadzenie zasobów oraz zdobywanie dochodów w sposób godny. Wykluczenie społeczne obejmuje także brak lub ograniczenie możliwości uczestniczenia i korzystania z instytucji publicznych, które winny być przecież dostępne w równym stopniu dla wszystkich.

W celu ograniczenia problemu ubóstwa należy przede wszystkim dążyć do zmniejszenia bezrobocia, tworząc nowe miejsca pracy oraz prowadząc aktywizację zawodową. Walka z ubóstwem powinna skupiać się przede wszystkim na niwelowaniu okoliczności sprzyjających powstawaniu lub utrwalaniu tego zjawiska.

2.3.3 Bezdomność

Następnym poważnym problemem społecznym występującym na obszarze Powiatu Koneckiego jest bezdomność. Ze względu na skalę występowania, przyczyny oraz społeczno-ekonomiczne skutki, jest kwestią społeczną o zasięgu globalnym, mającym jednak, co istotne, swoje lokalne i regionalne uwarunkowania.

Pojęcie bezdomności odnosi się do kategorii osób, które nie dysponują, a także nie mogą sobie w danym czasie własnym staraniem zapewnić schronienia, które mogłyby uważać za swoje i które spełniałoby minimalne warunki mieszkalne. Z kolei ustawa o pomocy społecznej stanowi, że za osobę bezdomną uważa się osobę nie zamieszkujejącą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o najmie lokali mieszkalnych i dodatkach mieszkaniowych i nigdzie nie zameldowaną na pobyt stały w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności i dowodach osobistych. Ale bezdomność to przede wszystkim zjawisko społeczne trudne do opisanego w kategoriach czysto prawnych.

Jako główne rodzaje wyróżnić można bezdomność:

- sensu stricte (bezdomność rzeczywistą lub jawną) – oznacza to brak własnego mieszkania i jednocześnie innego, możliwie stałego, choćby zastępczo traktowanego schronienia, przeznaczonego oraz przystosowanego do zamieszkania,
- sensu largo (bezdomność utajona lub społeczna) – opierająca się na ocenie przez osobę posiadanego lokum jako takiego, które nie spełnia kryteriów mieszkania ze względu na znaczne odstępstwo od minimalnych standardów mieszkaniowych.

Biorąc pod uwagę przyczyny problemu bezdomności możemy stwierdzić, że wynika ona głównie z:

- sytuacji społeczno-ekonomicznej oraz prawnej panującej w kraju (bezrobocie, ubożenie społeczeństwa, brak lokali zastępczych, likwidacja hoteli pracowniczych, brak miejsc w zakładach opiekuńczych, domach pomocy społecznej, eksmisje),
- przyczyn związanych z patologiami (alkoholizm, przestępczość, odrzucenie lub brak opieki ze strony najbliższych, rozwód lub trwałe rozpad więzi formalnych i nieformalnych, przemoc w rodzinie),
- przyczyn osobowościowych, natury socjopsychologicznej (poczucie niższości, osamotnienia, świadomy wybór, odrzucenie obowiązującego systemu wartości, eksponowanie wewnętrznej wolności).

Należy jednak zaznaczyć, że niezwykle rzadko tylko jedna przyczyna wyjaśnia sytuację osoby bezdomnej. W dużej mierze przyczyny te przeplatają się i wzajemnie warunkują. Omawiany problem w Powiecie Koneckim przedstawia się następująco.

Tabela nr 21. Liczba osób w Powiecie Koneckim, którym Ośrodki Pomocy Społecznej udzieliły pomocy z powodu bezdomności w latach 2004–2008

Gmina	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	16	13	18	43	7
Stąporków	6	23	30	32	44
Radoszyce	4	0	3	3	1
Fałków	0	0	0	1	1
Ruda Maleniecka	0	0	0	0	0
Słupia	1	1	1	0	0
Gowarczów	0	0	0	0	0
Smyków	0	0	0	0	0
Ogółem	27	37	52	79	53

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z powyższych danych wynika, że problem bezdomności dotyczy w znacznej mierze dużych gmin Powiatu Koneckiego: gminy Końskie i gminy Stąporków. Na przestrzeni lat 2004–2007 odsetek osób bezdomnych, którym Ośrodki Pomocy Społecznej udzieliły pomocy łącznie w dwóch wymienionych gminach stanowił kolejno: w 2004 r. – 81,48%, w 2005 r. – 97,30%, w 2006 r. – 92,31%, w 2007 r. – 94,94% ogólnej liczby osób którym udzielono pomocy.

Analizując powyższe dane widzimy, że rokrocznie liczba osób bezdomnych w Powiecie Koneckim wzrasta. Natomiast gminami, w których na przestrzeni omawianych lat nie odnotowano problemu bezdomności są gminy: Ruda Maleniecka, Gowarczów i Smyków.

W tym miejscu warto dodać, że oprócz Ośrodków Pomocy Społecznej działających na terenie Powiatu Koneckiego, wsparcia osobom dotkniętym bezdomnością udziela także Stowarzyszenie Pomocy Matkom Samotnie Wychowującym Dzieci i Pomocy Bliźniemu, które prowadzi w Końskich Schronisko Interwencyjne dla bezdomnych matek z dziećmi oraz Schronisko Interwencyjne dla bezdomnych mężczyzn.

2.3.4 Niepełnosprawność

Zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, niepełnosprawność oznacza trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy. Z kolei definicja opracowana przez Światową Organizację Zdrowia stanowi, że osoba niepełnosprawna to taka, u której istotne uszkodzenie i obniżenie sprawności funkcjonowania organizmu powodują uniemożliwienie, utrudnienie lub ograniczenie sprawnego funkcjonowania w społeczeństwie, biorąc pod uwagę takie czynniki jak płeć, wiek oraz uwarunkowania zewnętrzne.

Najogólniej stwierdzić można, że niepełnosprawność to stan, który jest efektem dysfunkcji natury fizycznej, psychicznej, ubytku anatomicznego powstałego na skutek urazów, schorzeń lub zaburzeń rozwojowych, powodujący znaczące ograniczenie możliwości wykonywania podstawowych czynności życiowych. Jego przyczyny mogą być bardzo zróżnicowane i indywidualne.

Omawiane zjawisko może być mierzone i określane:

- na podstawie możliwości codziennego funkcjonowania,
- na podstawie zdolności do pełnienia podstawowych ról społecznych,
- w oparciu o zmienne kliniczne (etiologia, lokalizacja i zakres uszkodzeń).

Biorąc pod uwagę krąg osób dotkniętych tym problemem społecznym możemy dokonać podziału na:

- osoby niepełnosprawne prawnie, posiadające aktualne orzeczenie wydane przez organ do tego uprawniony,

- osoby niepełnosprawne biologicznie, nieposiadające orzeczenia jednak dotknięte całkowicie lub poważnie ograniczoną zdolnością do wykonywania podstawowych czynności.

Niepełnosprawność jest jednym z głównych problemów społecznych w Powiecie Koneckim. Znaczenie tego zjawiska wynika zarówno z jego rozmiarów (na przestrzeni lat obserwujemy dynamiczny wzrost liczby osób niepełnosprawnych) jak i powszechności występowania oraz społecznych i indywidualnych konsekwencji jakie wywołuje. Jego wielkość w kraju ustalana jest na podstawie danych gromadzonych w ramach przeprowadzanych co 10 lat narodowych spisów powszechnych. Wyniki ostatniego Narodowego Spisu Powszechnego z 2002 r. wykazują, że w Polsce jest 5 456 700 osób niepełnosprawnych, co stanowi 14,3% ludności kraju. Oznacza to, że co siódmy mieszkaniec Polski jest osobą niepełnosprawną lub za taką się uważa. Prognoza Głównego Urzędu Statystycznego przewiduje, że w 2010 r. liczba ta wzrośnie do 6 mln. Potwierdzeniem takich przypuszczeń są dane prezentowane przez Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Zgodnie z jego wynikami liczba osób niepełnosprawnych w II. kwartale 2008 r. wynosi już 5 870 000.

Podstawowym skutkiem niepełnosprawności jest pogorszenie sytuacji finansowej rodziny. Taki stan spowodowany jest z jednej strony utratą pracy przez osobę niepełnosprawną, spadkiem jej aktywności zawodowej i ograniczeniem możliwości zarobkowania przez innych członków rodziny ze względu na świadczoną opiekę, a z drugiej wydatkami związanymi z leczeniem i rehabilitacją osoby niepełnosprawnej.

Na obszarze Powiatu Koneckiego skala niepełnosprawności jest trudna do oszacowania ze względu na brak jednej instytucji ewidencjonującej ilość zgłoszeń tego problemu społecznego. Dane gromadzone są jednocześnie przez różne instytucje takie jak: Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego i Zespół do spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Dzieje się tak, ponieważ osoby niepełnosprawne mają możliwość uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności jednocześnie z różnych organów. Taki stan sprawia, że nie ma możliwości ustalenia rzeczywistej liczby osób niepełnosprawnych.

Głównymi celami, dla których osoby składają wnioski o ustalenie niepełnosprawności są: zdobycie odpowiedniego zatrudnienia, szkolenia, uczestnictwo w terapii, konieczność zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze, korzystanie z systemu środowiskowego wsparcia w samodzielnej egzystencji, uzyskanie karty parkingowej,

korzystanie z usług socjalnych, opiekuńczych, rehabilitacyjnych, uzyskanie zasiłku stałego, pielęgnacyjnego.

Do podstawowych problemów osób niepełnosprawnych z terenu Powiatu Koneckiego należą:

- brak lub ograniczony dostęp do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo osób niepełnosprawnych w życiu publicznym, społecznym, kulturalnym i sportowym,
- brak lub ograniczony dostęp do życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych (bariery w dostępie do urzędów i innych obiektów użyteczności publicznej),
- brak swobodnego przemieszczania się i korzystania ze środków transportu,
- brak lub ograniczony dostęp do informacji,
- ograniczony dostęp do leczenia i opieki medycznej, rehabilitacyjnej, paliatywnej oraz edukacji leczniczej,
- brak środków na pokrycie udziału własnego przy ubieganiu się o dofinansowanie z programów Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, w tym zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz zakup sprzętu rehabilitacyjnego,
- mała liczba organizacji pozarządowych, działających szczególnie na terenach wiejskich – brak zaangażowania tych instytucji w przekazywanie informacji na temat przysługujących osobom niepełnosprawnym ulg i uprawnień,
- problemy w zakresie edukacji osób niepełnosprawnych od chwili urodzenia aż do zakończenia nauki w ramach posiadanych predyspozycji i możliwości; niedoinwestowanie poradni specjalistycznych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych.

Powyższe problemy władze samorządowe próbują w miarę posiadanych możliwości rozwiązywać. Od roku 1999 tj. od momentu decentralizacji zadań Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, powiat realizuje zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

W chwili obecnej obserwuje się przyspieszony wzrost liczby osób niepełnosprawnych zamieszkałych na terenie poszczególnych gmin wchodzących w skład Powiatu Koneckiego, co prowadzi do zwiększenia rangi tego zjawiska na tle innych problemów społecznych.

Dynamika wzrostu niepełnosprawności uwarunkowana jest nie tylko przyczynami somatycznymi, lecz także nowymi zjawiskami, które mają swoje podłoże w zmianach społeczno-gospodarczych.

Osoba niepełnosprawna zamieszkująca teren Powiatu Koneckiego może uzyskać wsparcie z Ośrodka Pomocy Społecznej. Na przestrzeni lat 2004–2008 wielkość udzielonej pomocy przedstawiała się następująco.

Tabela nr 22. Pomoc osobom niepełnosprawnym w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Gmina	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	245	338	382	384	316
Stąporków	398	161	173	182	226
Radoszyce	109	113	123	120	84
Fałków	19	17	38	29	23
Ruda Maleniecka	35	30	34	36	33
Słupia	26	52	48	50	35
Gowarczów	2	12	7	43	12
Smyków	71	70	14	94	63
Ogółem	905	793	819	938	792

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Analizując powyższe dane, zauważyć można sukcesywny wzrost liczby osób niepełnosprawnych od roku 2005. Obecnie najwięcej osób niepełnosprawnych zamieszkuje gminę Końskie. W roku 2007 stanowili oni aż 40,94% ogólnej liczby osób niepełnosprawnych w powiecie. Z kolei gminą, w której osób dotkniętych niepełnosprawnością jest najmniej jest gmina Gowarczów.

Poza Ośrodkami Pomocy Społecznej, pomocy osobom niepełnosprawnym udziela także Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. W ramach rehabilitacji społecznej, PCPR realizuje następujące zadania dofinansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych:

1. Dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych.
2. Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych.

3. Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyznawane osobom niepełnosprawnym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych, w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych.
5. Dofinansowanie tworzenia i działalności warsztatu terapii zajęciowej.

Turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w pkt 1, są zorganizowaną formą aktywnej rehabilitacji połączonej z elementami wypoczynku. Celem uczestnictwa w turnusie jest ogólna poprawa psychofizycznej sprawności oraz rozwijanie umiejętności społecznych uczestników, między innymi poprzez nawiązywanie i rozwijanie kontaktów społecznych, realizację i rozwijanie zainteresowań, a także przez udział w innych zajęciach przewidzianych programem turnusu.

Liczbę osób objętych omawianą formą pomocy oraz wysokość wykorzystanych środków PFRON na przestrzeni lat 2002–2007 przedstawia poniższa tabela.

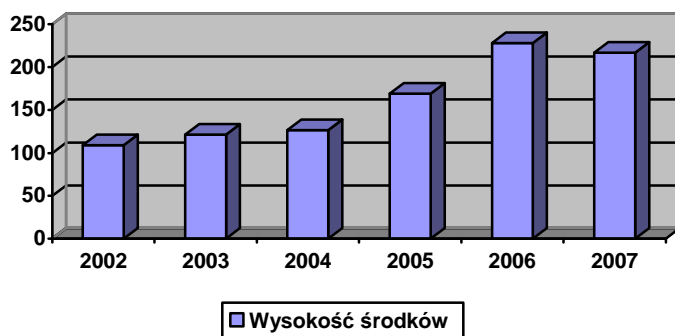
Tabela nr 23. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz liczba osób z terenu Powiatu Koneckiego objętych wsparciem w latach 2002–2007

Rok	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł.)
2002	311	109 052,00
2003	231	121 354,00
2004	234	126 760,00
2005	306	168 989,00
2006	381	228 063,00
2007	265	216 784,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Z zestawienia wynika, że liczba osób objętych omawianą formą wsparcia oraz wysokość środków przyznawanych na ten cel rokrocznie wzrasta. Jedynie w 2007 r. obserwuje się niewielki spadek.

Wykres 6. Wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w Powiecie Koneckim w latach 2002–2007

W roku 2007 dofinansowaniem do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych objęto 274 osoby niepełnosprawne i 97 opiekunów, w tym:

- 219 osób dorosłych (137 141,00 zł.),
- 49 opiekunów osób dorosłych (21 756,00 zł.),
- 55 niepełnosprawnych dzieci (36 575,00 zł.),
- 48 opiekunów dla dzieci (21 312,00 zł.).

Na powyższe zadanie przeznaczona została kwota 220 000,00 zł. PCPR przyznało dofinansowania na łączną kwotę 216 784,00 zł. Środki w wysokości 1 491,00 zł. zostały przeniesione na inne zadania z zakresu rehabilitacji społecznej. Kwota 1 725,00 zł., w związku z rezygnacją wnioskodawców, została zwrócona przez organizatora turnusu po dniu 21 grudnia 2007 r. W związku z powyższym PCPR nie miało możliwości wykorzystania ww. środków i zostały one zwrócone na konto Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Kolejną formą pomocy osobom niepełnosprawnym zamieszkującym obszar Powiatu Koneckiego jest dofinansowanie ze środków PFRON do sportu, kultury, rekreacji i turystyki. Mogą się o nie ubiegać osoby prawne i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej, jeżeli:

- prowadzą działalność statutową na rzecz osób niepełnosprawnych przez okres co najmniej 2 lat przed dniem złożenia wniosku,
- udokumentują zapewnienie odpowiednich do potrzeb osób niepełnosprawnych warunków technicznych i lokalowych do realizacji zadania,
- udokumentują posiadanie środków własnych lub pozyskanych z innych źródeł na sfinansowanie przedsięwzięcia w wysokości nieobjętej dofinansowaniem ze środków Funduszu.

Wysokość dofinansowania organizacji sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych wynosi do 60% kosztów przedsięwzięcia. Liczbę przedsięwzięć oraz wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w latach 2002–2007 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 24. Liczba imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i wysokość środków PFRON przeznaczonych na ich dofinansowanie w latach 2002–2007

Rok	Liczba zrealizowanych imprez	Wysokość wykorzystanych środków (w zł.)
2002	3	13 895,00
2003	6	11 355,00
2004	8	18 078,00
2005	11	24 992,00
2006	15	34 621,00
2007	7	26 444,71

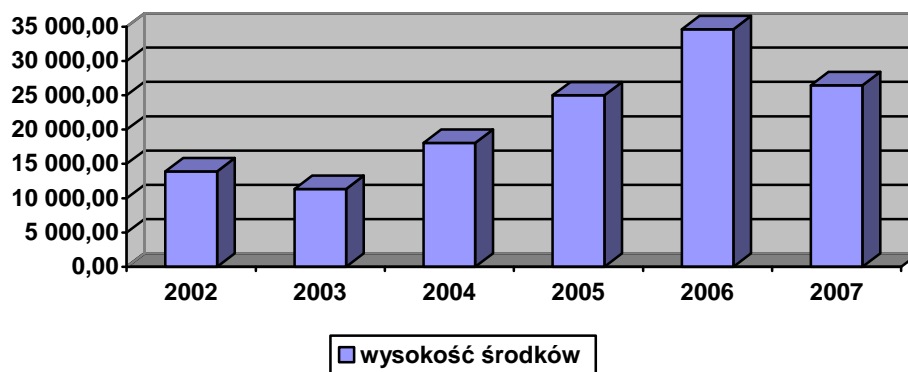
Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W roku 2007 na dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych ze środków PFRON Rada Powiatu w Końskich przeznaczyła kwotę 48 000,00 zł. Ostatecznie została ona zmniejszona do 26 444,71 zł., tj. do kwoty zawartych umów i faktycznie rozliczonych środków.

W ramach ww. zadania w 2007 r. udzielono dofinansowania do 7 imprez o charakterze kulturalno-sportowym, na łączną kwotę 26 444,71 zł. Dofinansowanie otrzymały i umowę podpisały:

1. Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Nasz Kącik”,
2. Polski Związek Niewidomych – Okręg Świętokrzyski w Kielcach Koło Terenowe PZN w Końskich,
3. Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – Zarząd Rejonowy w Stąporkowie,
4. Towarzystwo Wspierania Rozwoju Powiatu „Wszechnica Konecka”,
5. Świętokrzyski Klub „Amazonki” – Filia w Końskich,
6. Oddział Regionalny Olimpiady Specjalne Polska – Świętokrzyskie.

Wykres 7. Wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w Powiecie Koneckim w latach 2002–2007

Jak wynika w powyższego wykresu, wysokość środków na dofinansowanie imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych od 2003 r. rosła. Niewielki ich spadek nastąpił w roku 2007.

Osoby niepełnosprawne mogą również uzyskać ze środków PFRON dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Dofinansowanie to obejmuje sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć rehabilitacyjnych, mających za zadanie osiągnięcie przy aktywnym uczestnictwie osoby niepełnosprawnej możliwie najwyższego poziomu jej funkcjonowania, jakości życia i integracji społecznej.

Z uwagi na brak katalogu przedmiotów, jakie w ramach tego zadania mogą być dofinansowywane, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich samodzielnie dokonuje kwalifikacji mającej na celu ocenę indywidualnych potrzeb i możliwości osoby niepełnosprawnej. Sprzęt dofinansowany przez PCPR w Końskich to: rowery rehabilitacyjne, materace rehabilitacyjne, wałki rehabilitacyjne, piłki gimnastyczne, drabinki gimnastyczne, gumy do ćwiczeń HERA BAND, trener eliptyczny, fotel do masażu, aparat do masażu Aquavibron, dysk korekcyjny, urządzenia do kąpieli perełkowo-ozonowej. Wielkość udzielonej pomocy społecznej w tym obszarze w latach 2002–2007 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 25. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem z terenu Powiatu Koneckiego w latach 2002–2007

Rok	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł.)
2002	136	66 000,00

2003	252	68 686,00
2004	275	78 312,00
2005	259	101 524,00
2006	364	320 198,00
2007	257	267 316,65

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

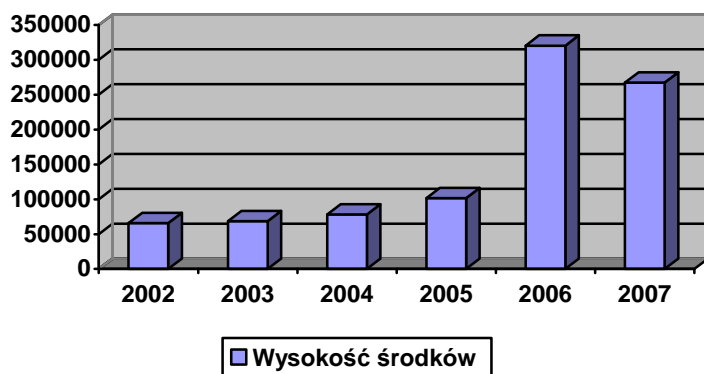
Biorąc pod uwagę przedstawione dane, obserwuje się wzrost środków wykorzystanych na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych na terenie Powiatu Koneckiego. W 2007 r. w porównaniu z rokiem 2002 kwota ta wzrosła czterokrotnie. W roku 2007 Rada Powiatu w Końskich na realizację omawianego zadania zatwierdziła środki finansowe w wysokości 200 000,00 zł. Ostatecznie kwota ta została zwiększona do 267 319,65 zł., co było spowodowane zgłaszanymi na bieżąco przez osoby niepełnosprawne potrzebami w tym obszarze.

Do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich w 2007 r. wpłynęło ogółem 379 wniosków dotyczących dofinansowania do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych na kwotę 428 345,18 zł. Z tego pozytywnie załatwiono 257 spraw i wypłacono dofinansowania na łączną kwotę 267 319,65 zł. Dofinansowanie ze środków PFRON otrzymało 257 osób, w tym:

- 196 dorosłych osób niepełnosprawnych na kwotę 211 137,21 zł.,
- 61 dzieci i młodzieży niepełnosprawnej na kwotę 56 182,44 zł.

W 2007 roku z dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego skorzystało 16 osób. Trzy umowy zostały sporządzone na dofinansowanie do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej, natomiast pozostałe trzynaście umów, dotyczyło dofinansowania sprzętu rehabilitacyjnego dla dorosłych osób niepełnosprawnych.

Wykres 8. Wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w Powiecie Koneckim w latach 2002–2007

Osoby niepełnosprawne zamieszkałe na terenie Powiatu Koneckiego ze środków PFRON mogą również uzyskać dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się w związku z ich indywidualnymi potrzebami, zwanych ogólnie barierami funkcjonalnymi.

Barieri architektoniczne, to wszelkie utrudnienia występujące w budynku i w jego najbliższej okolicy, które ze względu na rozwiązania techniczne, konstrukcyjne lub warunki użytkowania uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu osobom niepełnosprawnym. Liczbę osób z terenu Powiatu Koneckiego objętą tą formą pomocy w latach 2002–2007 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 26. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych oraz liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z terenu Powiatu Koneckiego w latach 2002–2007

Rok	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł.)
2002	0	0,00
2003	13	76 447,00
2004	48	211 499,00
2005	39	169 446,00
2006	28	129 251,00
2007	25	120 036,04

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Jak wynika z powyższego zestawienia, wysokość omawianego dofinansowania oraz korzystająca z niego liczba osób niepełnosprawnych na przestrzeni lat 2002–2007 kształtowała się różnorodnie. Najwięcej środków finansowych przeznaczono na ten cel w 2004 r.

Do kolejnego typu barier zaliczane są bariery techniczne. Utrudniają one lub uniemożliwiają osobie niepełnosprawnej normalne funkcjonowanie. Ich likwidacja powinna powodować sprawniejsze działanie takiej osoby w społeczeństwie i umożliwić wydajniejsze jej funkcjonowanie. Natomiast bariery w komunikowaniu się, to ograniczenia uniemożliwiające lub utrudniające osobie niepełnosprawnej swobodne porozumiewanie się i/lub przekazywanie informacji.

Wysokość środków PFRON przeznaczonych na dofinansowanie likwidacji barier funkcjonalnych w latach 2001–2007 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 27. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w Powiecie Koneckim w latach 2001–2007

Rok	Wysokość środków (w zł.)
2001	60 860,00
2002	0,00
2003	192 566,00
2004	308 325,00
2005	332 955,00
2006	208 342,00
2007	158 323,72

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Analizując zestawienie dotyczące udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym w postaci dofinansowania do likwidacji barier architektonicznych oraz dane odnoszące się do dofinansowania do likwidacji wszelkich barier funkcjonalnych zauważymy, że na te pierwsze przeznaczana jest znaczna część środków.

Biorąc pod uwagę rok 2007, Rada Powiatu w Końskich, na zadanie dofinansowania likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się, zatwierdziła kwotę w wysokości 159 050,76 zł.

W tym miejscu zaznaczyć należy, że w marcu 2007 r. Zarząd Powiatu w Końskich pozytywnie zaopiniował sporządzone przez PCPR, w uzgodnieniu z Powiatową Społeczną

Radą Osób Niepełnosprawnych, nowe zasady dofinansowania obowiązujące przy realizacji ww. programu. Stworzenie nowych wytycznych, w tym opieranie się przy kwalifikowaniu wniosków do realizacji o katalog rzeczowy urządzeń, materiałów budowlanych, robót i innych czynności, jakie mogą być objęte dofinansowaniem w przypadku likwidacji barier funkcjonalnych, w efekcie wpłynęło to na bardziej celowe wydatkowanie środków PFRON.

Wysokość środków wydatkowanych w 2007 r. na likwidację barier, o których mowa wyżej, przedstawia następująca tabela.

Tabela nr 28. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w Powiecie Koneckim w roku 2007

Rodzaj barier	Liczba osób, które otrzymały dofinansowanie	Wysokość wykorzystanych środków (w zł.)
Bariery architektoniczne	25	120 036,04
Bariery techniczne	15	17 028,80
Bariery w komunikowaniu się	11	21 258,88
Ogółem	51	158 323,72

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

W ramach likwidacji barier architektonicznych dofinansowaniu podlega w większości przypadków następujący zakres prac:

- dostosowanie pomieszczeń higieniczno-sanitarnych do potrzeb osób niepełnosprawnych mających problemy w poruszaniu się,
- likwidacja różnicowania poziomu podłóg w lokalu zajmowanym przez osobę z dysfunkcją narządu ruchu.

W 2007 r. PCPR w Końskich w jednym przypadku udzieliło dofinansowania do zakupu i montażu transportera schodowego (schodolaza) dla osoby niepełnosprawnej, mającej problemy w poruszaniu się.

Natomiast, priorytetowe przy udzielaniu wsparcia w ramach likwidacji barier technicznych były wnioski osób ubiegających się o dofinansowanie do zakupu łóżek wspomagających obsługę osób niepełnosprawnych, niezdolnych do samodzielnej egzystencji. Ponadto, w latach ubiegłych, w kilku przypadkach zrealizowano wnioski dotyczące dofinansowania do zakupu sprzętu gospodarstwa domowego.

W ramach likwidacji barier w komunikowaniu się dofinansowaniu podlega zakup sprzętu komputerowego, głównie dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej oraz osób dorosłych, aktywnych zawodowo. Ponadto w 2007 r. udzielono dofinansowania na zakup

programu komputerowego Window Eyes Standard dla osoby z dysfunkcją narządu wzroku oraz na zakup systemu udźwiękowania telefonu komórkowego TALKS PREMIUM.

Ostatnim zadaniem realizowanym przez PCPR w ramach rehabilitacji społecznej ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych jest dofinansowanie tworzenia i działalności warsztatu terapii zajęciowej.

Zgodnie z definicją, warsztat jest wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówką, stwarzającą osobom niepełnosprawnym, niezdolnym do podjęcia pracy, możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Warsztat nie jest placówką samodzielną, ale stanowi część większej struktury organizacyjnej wyposażonej w osobowość prawną lub posiadającej zdolność do czynności prawnych. Warsztat może być organizowany przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty.

Celem warsztatu jest:

- aktywne wspomaganie procesu rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
- stwarzanie osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej w zakresie pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.

Realizacji powyższych celów służy stosowanie technik terapii zajęciowej zmierzających do usamodzielnienia uczestników poprzez wyposażenie ich w umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej, a także rozwijania psychofizycznych sprawności oraz podstawowych i specjalistycznych umiejętności zawodowych, które umożliwiają uczestnictwo w szkoleniu zawodowym czy podjęcie pracy.

Na terenie Powiatu Koneckiego Warsztat Terapii Zajęciowej utworzony został w czerwcu 1996 r. przy Spółdzielni Inwalidów „NAPRZÓD” w Końskich, w ramach środków otrzymanych z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Od 2004 roku funkcjonuje on przy Zespole Opieki Zdrowotnej w Końskich.

WTZ w Końskich to placówka pobytu dziennego, w której uczestnicy przebywają do 7 godzin dziennie. O wskazaniach do uczestnictwa w Warsztacie decyduje Orzeczenie Powiatowego Zespołu do spraw Orzekania o Niepełnosprawności. Placówka obejmuje opieką 26 uczestników, którym instruktorzy pomagają pokonywać bariery związane z ich niepełnosprawnością i osiągnąć możliwie jak najwyższy poziom funkcjonowania intelektualnego i ruchowego. Warsztat wspiera rozwój każdego uczestnika, poprzez objęcie

go indywidualnym programem rehabilitacji oraz zapewnienie kompleksowej pomocy psychologicznej, rehabilitacyjnej i medycznej.

W 2007 r. w Warsztatach Terapii Zajęciowej uczestniczyło w sumie 35 osób niepełnosprawnych, w tym:

- mężczyźni ze stopniem niepełnosprawności umiarkowanym (17 osób),
- kobiety ze stopniem umiarkowanym (8 osób),
- kobiety i mężczyźni ze stopniem znacznym (5 osób).

WTZ opuściło w sumie 11 osób niepełnosprawnych, z czego 2 osoby zostały przyjęte ponownie. Główną przyczyną rezygnacji z uczestnictwa w Warsztatach było podjęcie przez osoby niepełnosprawne zatrudnienia w Zakładzie Aktywności Zawodowej w Końskich.

Przy Warsztacie działa Klub „Olimpijczyk” – Olimpiad Specjalnych, współorganizator wielu turniejów sportowych, a podopieczni WTZ uczestniczą w wielu imprezach. W 2007 r. brali udział m.in. w przedsięwzięciach takich jak:

- Wspólne kolędowanie „Kolędujemy wszyscy wraz” – Dom Pomocy Społecznej w Końskich,
- Zabawa karnawałowa – Miejsko-Gminny Dom Kultury w Końskich,
- Turniej Piłki Nożnej Olimpiad Specjalnych – Skarżysko-Kamienna,
- Świątokrzyski Turniej Olimpiad Specjalnych w Koszykówce – Radoszyce,
- Wystawa prac w Końskich, Stąporkowie, Maleńcu, Sielpi, Modliszewicach, Warszawie.

Przychód Warsztatów Terapii Zajęciowej w Końskich w 2007 r. wyniósł 11 723,34 zł. i pochodził ze sprzedaży prac na, prowadzonych zgodnie z rozporządzeniem, aukcjach, a także z otrzymanych darowizn od osób prywatnych i instytucji. Wydatki ze środków „aukcje” wyniosły 8 855,35 zł. i były uzgodnione z Radą Uczestników WTZ.

2.3.5 Starość oraz długotrwała i ciężka choroba

Wydłużanie się długości życia ludzi oraz systematyczny spadek urodzeń w Polsce sprawia, że nie tylko w Powiecie Koneckim, ale również w całym kraju zwiększa się odsetek ludzi starszych. Starość to nie tylko problem społeczny, ale także problem jednostki. Niepełnosprawność ludzi starszych wiąże się na ogół z potrzebą udzielania im pomocy.

Dlatego też kolejną grupą osób objętą wsparciem w ramach pomocy społecznej na terenie Powiatu Koneckiego są osoby starsze. Udzielana pomoc polega na tworzeniu, poprawie i/lub utrzymaniu statusu społecznego, bezpieczeństwa i jakości życia osób starszych

oraz możliwości ich udziału w kulturze i życiu społecznym, co zwiększa szansę prowadzenia przez najstarsze pokolenie aktywnego i niezależnego życia.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych (robienie zakupów, sprzątanie, gotowanie itp.), opiekę higieniczną (mycie, kąpanie itp.), zaleconą przez lekarza pielęgnację (ubieranie, prześcielanie łóżka, zapobieganie powstawaniu odleżyn i odparzeń itp.) oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Natomiast specjalistyczne usługi opiekuńcze to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym (pielęgnacja wspierająca proces leczenia, rehabilitacja fizyczna i usprawnianie zaburzonych funkcji organizmu zgodnie z zaleceniami lekarskimi lub zaleceniami specjalisty z zakresu rehabilitacji ruchowej lub fizjoterapii itp.).

Usługi opiekuńcze świadczone przez Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Koneckiego poprzedzone są ustaleniem zakresu, okresu i miejsca świadczenia. Usługi takie są odpłatne w zależności od dochodu osoby czy rodziny korzystającej z tej formy pomocy. Zgodnie z przepisami prawa prowadzone są w ośrodkach lub w domach osób wymagających pomocy.

Liczbę rodzin z terenu Powiatu Koneckiego, które otrzymały pomoc w postaci usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania w latach 2004–2008 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 29. Liczba rodzin w Powiecie Koneckim, którym Ośrodki Pomocy Społecznej świadczyły usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w latach 2004–2008

Gmina	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	82	60	66	69	52
Stąporków	61	69	84	93	93
Radoszyce	44	39	48	42	37
Fałków	13	12	12	12	7
Ruda Maleniecka	2	3	8	4	8

Słupia	10	9	8	8	6
Gowarczów	0	0	0	0	0
Smyków	0	0	0	7	4
Ogółem	212	192	226	235	207

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z powyższej tabeli wynika, że od 2005 r. liczba rodzin korzystających z usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania wzrasta. Najwięcej tego typu pomocy udziela Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Stąporkowie. Natomiast w Gminie Gowarczów w okresie 2004–VI 2008 żadna z rodzin nie skorzystała z omawianej formy wsparcia.

Zakres pomocy udzielonej rodzinom przez poszczególne Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie Powiatu Koneckiego ze względu na długotrwałą chorobę w latach 2004–2008 przedstawia się następująco.

Tabela nr 30. Liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego, którym Ośrodki Pomocy Społecznej udzieliły pomocy ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę w latach 2004–2008

Gmina	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	253	337	358	373	219
Stąporków	50	87	93	102	110
Radoszyce	89	84	98	89	47
Fałków	31	19	18	8	23
Ruda Maleniecka	15	22	15	16	4
Słupia	32	46	41	46	24
Gowarczów	65	53	16	12	14
Smyków	34	41	53	61	31
Ogółem	569	689	692	707	472

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z kolei osobom, które ze względu na wiek, chorobę lub niepełnosprawność wymagają nie tylko pomocy innych osób, ale również częściowej opieki i pomocy w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych, mogą być przyznane usługi opiekuńcze, specjalistyczne usługi opiekuńcze lub posiłek, świadczone w ośrodku wsparcia. Ośrodek wsparcia dziennego jest jednostką organizacyjną pomocy społecznej. Mogą być w nim również prowadzone

miejsca całodobowego pobytu okresowego. Ośrodkiem wsparcia jest środowiskowy dom samopomocy, dzienny dom pomocy, dom dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, schronisko i dom dla bezdomnych oraz klub samopomocy.

Podstawą do tworzenia środowiskowych domów samopomocy jest ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Są to ośrodki wsparcia, zapewniające specjalistyczne usługi opiekuńcze w ramach pobytu dziennego. Celem podejmowanych działań jest pomoc w przystosowaniu do samodzielnego życia osób z zaburzeniami psychicznymi oraz osób niepełnosprawnych intelektualnie.

Na terenie Powiatu Koneckiego Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Końskich funkcjonuje od 2003 r. Obejmuje opieką 30 osób, które mogą korzystać z 6 pracowni (artystyczna, krawiecko-gobelinarska, majsterkowania, kulinarna, rehabilitacji, muzykoterapii i relaksacji). Praca z podopiecznymi obejmuje zadania, takie jak: trening budżetowy, kulinarny, samoobsługi, umiejętności praktycznych, higieniczny i dbania o wygląd zewnętrzny, trening umiejętności spędzania wolnego czasu, techniczny, umiejętności społecznych i interpersonalnych.

Inną formą pomocy społecznej dla osób starszych o charakterze instytucjonalnym są domy dziennego pobytu. One także świadczą usługi opiekuńcze. Przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Końskich Dom Dziennego Pobytu działa od 1997 r. Ma on charakter świetlicy, czynnej od poniedziałku do piątku. Korzystanie ze świadczeń DDP jest nieodpłatne. Pierwszeństwo w korzystaniu mają: osoby samotne, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, zamieszkujące w złych warunkach mieszkaniowych, mające złe warunki rodzinne. Obecnie do Domu Dziennego Pobytu uczęszcza 40 podopiecznych (większość stanowią kobiety). Przy Domu funkcjonuje stołówka, z której korzysta 60 podopiecznych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Końskich. Celem działalności Domu jest zapewnienie osobom starszym, o zmniejszonej sprawności psychoruchowej, odpowiednich warunków do udziału w aktywnych formach współżycia, zaspokajanie potrzeb towarzyskich i kulturalnych, integracja ze środowiskiem społecznym, twórcze spędzanie czasu, rozwijanie swoich zdolności i zainteresowań, a w ramach terapii zajęciowej – usprawnienie manualne. Cele realizowane są poprzez: terapie indywidualne i grupowe, dyskusje, opracowywanie programów artystycznych, udział w warsztatach organizowanych w ramach „Kącika pozytywnego myślenia” oraz w różnego rodzaju imprezach, występach, okolicznościowych spotkaniach, wieczorkach tanecznych, wycieczkach, ogólnosprawniających ćwiczeniach gimnastycznych.

Natomiast jeśli osoba wymaga całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, nie może samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu i forma usług opiekuńczych nie jest wystarczająca, by zapewnić niezbędną pomoc, osobie takiej przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Zadaniem domów jest świadczenie usług bytowych, opiekuńczych, wspomagających i edukacyjnych na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb mieszkańców. Organizacja domu, zakres i poziom świadczonych usług uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa jego mieszkańców oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Dom pomocy społecznej zapewnia swoim mieszkańcom całodobową opiekę. Może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących.

Obecnie na terenie Powiatu Koneckiego funkcjonują dwa takie domy:

- Domy Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek” w Końskich
- Dom Pomocy Społecznej „Etola” w Rudzie Pilczyckiej.

Głównym ich celem jest zapewnienie mieszkańcom całodobowej opieki oraz zaspokojenie niezbędnych potrzeb bytowych, społecznych i religijnych. Gwarantują między innymi: miejsce zamieszkania, wyżywienie, ubranie, usługi opiekuńcze, terapię zajęciową, zabiegi usprawnienia leczniczego, opiekę lekarską i pielęgniarską.

Dom Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek” w Końskich funkcjonuje od 1991 roku. Jest placówką stacjonarną przeznaczoną dla osób przewlekle psychicznie chorych, zarejestrowaną na 150 osób. DPS w Końskich w roku 2007 spełnił standardy określone w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 października 2005 r. w sprawie domów pomocy społecznej, w związku z czym Decyzją Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 6 marca 2007 r., Dom Pomocy Społecznej w Końskich został zarejestrowany na czas nieokreślony z liczbą 150 miejsc przeznaczonych dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Z kolei Dom Pomocy Społecznej „Etola” w Rudzie Pilczyckiej jest stacjonarnym domem pomocy społecznej przeznaczonym dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie. Dla spełnienia standardów określonych w powyżej wspomnianym rozporządzeniu przeprowadzona została rozbudowa DPS w Rudzie Pilczyckiej, polegająca na wybudowaniu pawilonu mieszkalno-rehabilitacyjnego. W roku 2007 inwestycja została zakończona. W dniu 4 września 2007 r. wystąpiono z wnioskiem do Wojewody Świętokrzyskiego o uzyskanie „zezwolenia standardowego” na 120 osób. Decyzją Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 9 listopada 2007 r. wydane zostało zezwolenie na prowadzenie

Domu Pomocy Społecznej „Etola” w Rudzie Pilczyckiej na czas nieokreślony. Dom obecnie posiada 120 miejsc i jest domem pomocy społecznej stałego pobytu dla osób dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie.

Liczbę mieszkańców i koszty ich utrzymania w poszczególnych Domach Pomocy Społecznej z terenu Powiatu Koneckiego w latach 2002–2008 obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 31. Liczba mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek” w Końskich i koszty ich utrzymania w latach 2002–2008

Rok	stan na 31 XII 2002	stan na 31 XII 2003	stan na 31 XII 2004	stan na 31 XII 2005	stan na 31 XII 2006	stan na 31 XII 2007	stan na 30 VI 2008
Liczba mieszkańców	155	158	157	152	149	148	150
Koszt utrzymania mieszkańca	1 597,00	1 669,00	1 689,00	1 906,00	1 935,00	1 972,00	2 087,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Tabela nr 32. Liczba mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej „Etola” w Rudzie Pilczyckiej i koszty ich utrzymania w latach 2002–2008

Rok	stan na 31 XII 2002	stan na 31 XII 2003	stan na 31 XII 2004	stan na 31 XII 2005	stan na 31 XII 2006	stan na 31 XII 2007	stan na 30 VI 2008
Liczba mieszkańców	84	89	85	83	90	93	99
Koszt utrzymania mieszkańca	1 555,30	1 539,27	1 644,18	1 694,00	1 677,00	1 743,00	1 904,00

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Łącznie oba Domy Pomocy Społecznej dysponują 270 miejscami, a z powyższych zestawień wynika, że koszt utrzymania jednego mieszkańca w obu domach jest zbliżony.

2.3.6 Problemy dziecka i rodziny

Powiat Konecki zamieszkują rodziny dysfunkcyjne, w tym niewydolne wychowawczo. To powoduje, że wiele dzieci umieszczanych jest poza naturalnym środowiskiem rodzinnym. Dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodzicielskiej oraz dzieciom niedostosowanym społecznie Powiat zapewnia opiekę

i wychowanie w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodzinnych domach dziecka.

Rodzina zastępcza to prawna forma opieki nad małoletnim dzieckiem, którego biologiczni rodzice są nieznani albo pozbawieni władzy rodzicielskiej lub którym władzę rodzicielską ograniczono lub zawieszono. Rodzina zastępcza ma na celu zapewnienie dziecku warunków odpowiednich do jego stanu zdrowia i poziomu rozwoju.

Umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej następuje na podstawie orzeczenia sądu. W przypadku pilnej konieczności zapewnienia dziecku opieki zastępczej, umieszczenie dziecka w rodzinie zastępczej jest możliwe na wniosek lub za zgodą rodziców dziecka, na podstawie umowy cywilnoprawnej zawartej między rodziną zastępczą a starostą właściwym ze względu na miejsce zamieszkania tej rodziny. Z dniem uprawomocnienia się orzeczenia sądu regulującego sytuację dziecka umowa taka wygasa.

W myśl ustawy o pomocy społecznej rodziny zastępcze dzielą się na:

1. Spokrewnione z dzieckiem.
2. Niespokrewnione z dzieckiem.
3. Zawodowe niespokrewnione z dzieckiem:
 - wielodzietne,
 - specjalistyczne,
 - o charakterze pogotowia rodzinnego.

Pełnienie funkcji niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej wymaga:

- uzyskania pozytywnej opinii ośrodka pomocy społecznej właściwego ze względu na miejsce zamieszkania kandydata do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, wydanej na podstawie rodzinnego wywiadu środowiskowego,
- odbycia szkolenia oraz uzyskania zaświadczenia kwalifikacyjnego.

Od roku 2007 szkolenia kandydatów na niespokrewnione rodziny zastępcze prowadzone są w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich przez wykwalifikowanych trenerów program PRIDE. Po odbyciu takiego szkolenia, rodzina zastępcza, która będzie pełniła funkcję zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej, zawiera ze Starostą Koneckim umowę.

Biorąc pod uwagę lata 2002–2008 na terenie Powiatu Koneckiego obserwuje się wzrost liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych. Świadczy to o powiększaniu się patologii rodzin. Szczegółowe dane, w tym liczbę dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych w latach 2002–2008, obrazuje poniższe zestawienie.

Tabela nr 33. Liczba rodzin zastępczych działających na terenie Powiatu Koneckiego i liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2002–2008

Liczba rodzin/dzieci	stan na XII 2002	stan na XII 2003	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na 30 IX 2008
Liczba rodzin zastępczych spokrewnionych	86	94	100	78	85	94	88
Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych spokrewnionych	114	128	129	110	116	129	126
Liczba rodzin zastępczych niespokrewnionych	4	9	11	12	12	14	15
Liczba dzieci umieszczonych w niespokrewnionych rodzinach zastępczych	5	20	14	18	14	20	22

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Z danych zawartych w tabeli wynika, że liczba rodzin zastępczych w Powiecie Koneckim w latach 2002–2008 oscyluje w granicach stu, z czego rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem to 10%–15%. Z kolei umieszczana w nich liczba dzieci rokrocznie wzrasta.

Należy dodać, że na terenie Powiatu Koneckiego brak jest zawodowej niespokrewnionej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia opiekuńczego. Taki stan rzeczy powoduje, że w sytuacji pilnego umieszczenia dziecka w pogotowiu opiekuńczym, konieczne jest występowanie przez Powiat Konecki z wnioskiem o umieszczenie małoletniego w rodzinie zastępczej na terenie innego powiatu.

Rodzina zastępcza otrzymuje pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania każdego dziecka, którym się opiekuje. Dodatkowo, niespokrewnionej z dzieckiem rodzinie zastępczej przysługuje pomoc pieniężna z tytułu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem i jego wychowania. Wysokość środków wydatkowanych na rodziny zastępcze w 2007 i do 30 IX 2008 r. obrazuje tabela.

Tabela nr 34. Wysokość środków wydatkowanych na rodziny zastępcze działające na terenie Powiatu Koneckiego w latach 2007–2008

Rodziny zastępcze	stan na XII 2007 r.	stan na 30 IX 2008 r.
Rodziny zastępcze spokrewnione	769 366,77	550 887,92
Rodziny zastępcze niespokrewnione	199 864,06	144 016,61
Ogółem	969 231,83	694 904,53

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Ponadto, w roku 2007 Powiat Konecki pokrywał koszty utrzymania szesnastu dzieci pochodzących z terenu Powiatu, a umieszczonych w rodzinach zastępczych w: Powiecie Skarżyskim (czworo), Powiecie Prudnickim (siedmioro), Powiecie Buskim (dwoje), Powiecie Kieleckim (jedno) oraz w Kielcach (jedno) i Warszawie (jedno).

W roku 2007 na terenie Powiatu Koneckiego prawomocnymi postanowieniami sądu zostało utworzonych 12 rodzin zastępczych, w tym 3 niespokrewnione z dzieckiem, w których umieszczono 19 dzieci. Na uwagę zasługuje fakt umieszczenia w 2 z ww. niespokrewnionych rodzinach zastępczych dwójki dzieci, które przebywały wcześniej w placówce opiekuńczo-wychowawczej na terenie Kielc (Placówka Opieki Doróżnej „Azyl”).

Dzieci umieszczone w rodzinie zastępczej przebywają w niej do czasu osiągnięcia pełnoletniości, a po ukończeniu 18 lat, tylko gdy kontynuują naukę w szkole, którą rozpoczęły przed osiągnięciem pełnoletniości, do czasu jej ukończenia. Liczba wychowanków w Powiecie Koneckim, którzy w 2007 i 2008 r. opuścili rodziny zastępcze przedstawia się następująco.

Tabela nr 35. Liczba wychowanków rodzin zastępczych w Powiecie Koneckim, którzy w latach 2007–2008 osiągnęli pełnoletniość

Wychowankowie, którzy osiągnęli pełnoletniość	stan na XII 2007 r.	stan na 30 IX 2008 r.
Wychowankowie, którzy opuścili rodziny zastępcze	7	4
Wychowankowie, którzy pozostali w rodzinach zastępczych do czasu ukończenia szkoły	6	2
Ogółem	13	6

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Biorąc pod uwagę powyższe dane widać, że ponad połowa dzieci pozostaje w rodzinach zastępczych mimo ukończenia 18 lat.

Poza formą pomocy społecznej polegającą na umieszczaniu dzieci w rodzinach zastępczych, przez pracowników PCPR w Końskich podejmowane są działania, tj. praca socjalna przeprowadzana ze wszystkimi rodzinami zastępczymi, aby w jej efekcie wychowankowie mogli powracać do swych naturalnych rodzin. W 2007 r. udało się to dwóm dzieciom, w roku 2008 – czterem. Ponadto dzięki współpracy z Ośrodkiem Adopcyjno-Opiekuńczym w Kielcach, w latach 2007–2008 dwoje dzieci przebywających w rodzinie zastępczej umieszczonych zostało w rodzinie adopcyjnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich wspiera także pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych. Liczbę osób objętych wsparciem w latach 2007–2008 oraz wysokość wydatkowanych środków przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 36. Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych w Powiecie Koneckim oraz wysokość środków przeznaczonych na ich wsparcie w latach 2007–2008

Pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych, którzy otrzymali środki na	Liczba wychowanków/wysokość środków (w zł.)	
	stan na XII 2007 r.	stan na 30 IX 2008 r.
Kontynuowanie nauki	61 248 298,95	45 171 800,18
Usamodzielnienie	1 4 941,00	3 11 529,00
Zagospodarowanie w formie rzeczowej	1 4 400,00	—
Ogółem	257 639,95	183 329,18

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Od 2007 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich rozszerzyło zakres pracy posługując się w przetwarzaniu i gromadzeniu informacji na temat rodzin zastępczych oraz usamodzielnianych wychowanków pochodzących z terenu Powiatu Koneckiego Systemem Informatycznym POMOST. Przy jego użyciu rejestrowano wnioski, sporządzano: wywiady, decyzje administracyjne oraz listy wypłat. Za pomocą programu SAC (Statystycznej Aplikacji Centralnej), przesyłano dane ze zbiorów centralnych SI POMOST oraz sprawozdania z zakresu pomocy społecznej.

Dziecko pozbawione częściowo lub całkowicie opieki rodzicielskiej może być umieszczane także w całodobowej placówce opiekuńczo-wychowawczej typu:

interwencyjnego, rodzinnego, socjalizacyjnego. Placówka taka zapewnia całodobową ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby bytowe, rozwojowe, w tym emocjonalne, społeczne, religijne, a także korzystanie z przysługujących na podstawie odrębnych przepisów świadczeń zdrowotnych i kształcenia.

Skierowanie dziecka do całodobowej placówki opiekuńczo-wychowawczej może nastąpić jedynie po wyczerpaniu możliwości udzielenia mu pomocy w rodzinie naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej lub adopcyjnej. Pobyt w takiej placówce powinien mieć charakter przejściowy – do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub umieszczenia w rodzinie zastępczej.

Na terenie Powiatu Koneckiego działalność prowadzą:

- Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Brodach Starych,
- Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Kawęczynie oraz
- Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie.

Placówki rodzinne na swoją bieżącą działalność otrzymują środki, w tym zryczałtowane kwoty na utrzymanie dzieci.

Rodzinny Dom Dziecka to placówka, która pod względem wychowawczym przypomina rodzinę wielodzietną. Zapewnia dzieciom całodobową opiekę i wychowanie w warunkach zbliżonych do domu rodzinnego do czasu powrotu dziecka do rodziny biologicznej, bądź umieszczenia w rodzinie adopcyjnej lub usamodzielnienia się. Wychowawcy w takich Domach pełnią jednocześnie funkcję rodziców. Liczba wychowanków wynosi od 4 do 8 dzieci, jednakże w uzasadnionych przypadkach liczba ta może ulegać zmianie. W Rodzinnym Domu Dziecka mogą przebywać dzieci i młodzież do ukończenia 18 lat, a w przypadku kontynuowania nauki do czasu ukończenia szkoły, w której osiągnęły pełnoletniość.

Skierowanie do Rodzinnych Domów Dziecka wydawane jest przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich, w porozumieniu z dyrektorem placówki, na podstawie orzeczenia sądu.

W 2007 r. w Rodzinnym Domy Dziecka Nr 1 w Brodach Starych przebywało sześćcioro dzieci, w tym czworo pochodzących z innych powiatów tj. Powiatu Ostrowieckiego (dwoje) oraz z terenu Miasta Kielce (dwoje). Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Kawęczynie zamieszkiwało dziewięcioro dzieci pochodzących wyłącznie z terenu Powiatu Koneckiego. Trojgu z nich udało się powrócić do rodziny naturalnej. W roku 2008 w placówkach tych przebywało odpowiednio pięcioro i dziewięcioro dzieci.

Tu warto dodać, że placówki te podejmują szereg działań mających na celu wsparcie i pomoc swoim wychowankom. Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Kawęczynie w celu pomocy wychowankom w zakresie wyrównywania szans edukacyjnych w roku szkolnym 2008/2009 realizuje dwa projekty „Z angielskim na ty” – naukę języka angielskiego oraz „Poszerzamy granice swoich możliwości” – zajęcia informatyczne i wyrównawczo-kompensacyjne. Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 w Brodach Starych podejmuje podobne działania. Realizując program pn. „Pokonać trudności” sprzyja wyrównywaniu szans edukacyjnych oraz minimalizowaniu zaburzeń rozwojowych dzieci poprzez pomoc psychologiczną, logopedyczną, pedagogiczną oraz stwarza możliwość skorzystania ze specjalistycznej terapii. Ponadto realizuje projekt, który dzięki nowym metodom nauczania z wykorzystaniem Internetu i sprzętu multimedialnego, stwarza wychowankom możliwość nauki języka angielskiego.

Oprócz Rodzinnych Domów Dziecka, od listopada 2007 r. na terenie Powiatu Koneckiego działa Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie. Jest to placówka zapewniająca całodobową opiekę dzieciom całkowicie lub częściowo pozbawionym opieki rodziców. Dysponuje 20 miejscami socjalizacyjnymi oraz 3 interwencyjnymi. Funkcjonowanie takiej placówki na terenie Powiatu pozwala na umieszczanie dzieci w bliskiej odległości od ich miejsca zamieszkania, co umożliwia podtrzymywanie kontaktów z rodzicami i ułatwia pracę na rzecz powrotu dzieci do rodzin naturalnych. Z tego względu, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich podejmuje działania mające na celu przeniesienie dzieci z placówek opiekuńczo-wychowawczych znajdujących się na terenie innych powiatów do ww. placówki. W wyniku tych starań przeniesiono pięcioro dzieci pochodzących z terenu Powiatu Koneckiego, a przebywających w placówkach na terenie Powiatu Buskiego i Jędrzejowskiego. Ponadto dwoje dzieci zostało przeniesionych z Placówki Opieki Doraźnej „AZYL” w Kielcach do Rodzinnego Domu Dziecka w Starachowicach. Na koniec 2008 r. w Wielofunkcyjnej Placówce Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie przebywało 21 wychowanków.

Szczegółowe dane na temat dzieci pochodzących z Powiatu Koneckiego, a przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych usytuowanych poza nim, zawiera poniższa tabela.

Tabela nr 37. Liczba dzieci z terenu Powiatu Koneckiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2007–2008

Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	stan na XII 2007 r.	stan na 30 IX 2008 r.
na terenie Powiatu Koneckiego	14	35
poza terenem Powiatu Koneckiego	28	15
Ogółem	42	50

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Dzięki działaniom podejmowanym przez pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich do placówek opiekuńczo-wychowawczych rokrocznie przyjmowane są nowe potrzebujące pomocy dzieci. Liczbę nowych wychowanków oraz miejsce ich pobytu przedstawia tabela.

Tabela nr 38. Liczba dzieci z terenu Powiatu Koneckiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2007–2008

Liczba dzieci	stan na XII 2007 r.	stan na 30 IX 2008 r.
Wielofunkcyjna Placówka Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie	2	16
Rodzinny Dom Dziecka Nr 2 w Kawęczynie	—	2
Dom dla Dzieci w Kielcach	2	1
Zespół Placówek Opieki, Wychowania i Interwencji Kryzysowej „Przystań” w Skarżysku-Kamiennej	1	—
Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza w Winiarach	2	—
Interwencyjna Placówka Opiekuńcza w Otwocku	1	—
Dom Dziecka w Stalowej Woli	—	1
Ogółem	8	20

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Jak widać z powyższego zestawienia, od czasu utworzenia na terenie Powiatu Koneckiego Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie, znacznie zmniejsza się liczba dzieci umieszczanych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w innych powiatach.

Natomiast liczba osób, które opuściły placówki przedstawia się następująco. W roku 2007 było to jedenaścioro dzieci, w tym dwoje usamodzielnio się, czworo powróciło do rodziny naturalnej, czworo zostało umieszczonych w rodzinie adopcyjnej, a jedno w rodzinie zastępczej. Natomiast do 30 IX 2008 r. placówki opiekuńczo-wychowawcze opuściło dziesięcioro wychowanków: troje się usamodzielnio, troje zostało umieszczonych w rodzinach zastępczych, dwoje w rodzinach adopcyjnych, a dwoje powróciło do rodziny naturalnej.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich wspiera finansowo pełnoletnich wychowanków, którzy opuścili placówki. Liczbę osób objętych w latach 2007–2008 tą formą wsparcia oraz wysokość przeznaczonych na ten cel środków przedstawia tabela.

Tabela nr 39. Liczba pełnoletnich wychowanków z Powiatu Koneckiego, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz wysokość środków na ich wsparcie w latach 2007–2008

Pełnoletni wychowankowie placówek opiekuńczo-wychowawczych, którzy otrzymali środki na	Liczba wychowanków/wysokość środków (w zł.)	
	stan na XII 2007 r.	stan na 30.IX.2008 r.
Kontynuowanie nauki	6 25 199,10	5 17 787,60
Usamodzielnienie	1 4 000,00	—
Ogółem	29 199,10	17 787,60

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Ponadto w roku 2007 placówkę opiekuńczo-wychowawczą opuściło dwóch wychowanków, którzy zostali objęci programem usamodzielnienia. Ze względu na fakt, iż kontynuowali oni naukę, otrzymywali pomoc pieniężną w wysokości 494,10 zł. miesięcznie.

W miejscu tym należy stwierdzić, że osoba, która osiągnęła pełnoletniość w rodzinie zastępczej oraz osoba pełnoletnia opuszczająca placówkę opiekuńczo-wychowawczą i inne placówki, objęta jest pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie oraz integrację z otoczeniem społecznym. Pomoc ta obejmuje głównie pracę socjalną, pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki, pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej, pomoc w uzyskaniu zatrudnienia, a także pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych. Niestety na terenie Powiatu Koneckiego brak jest mieszkań chronionych, z których mogliby skorzystać usamodzielniający się wychowankowie ośrodków opiekuńczo-wychowawczych czy opuszczający rodziny zastępcze.

Poza ww. placówkami, świadczącymi pomoc dzieciom, na terenie Powiatu Koneckiego w roku 2008 funkcjonuje Ośrodek Wsparcia Dziennego „Wspólny Dom” prowadzony przez Związek Harcerstwa Polskiego Hufiec w Końskich. Realizuje on zadania zlecone powiatu z zakresu pomocy społecznej, dotyczące prowadzenia środowiskowych form wsparcia dla dzieci ze środowisk najuboższych i dysfunkcyjnych.

W ramach ww. Ośrodka, na terenie Powiatu Koneckiego funkcjonują trzy świetlice: w Końskich, Czarnej (gmina Stąporków) i Radoszycach. W ośrodkach przebywa młodzież w wieku od 13 do 20 lat. Programem objętych jest 55 osób.

Świetlice środowiskowe pełnią funkcje: opiekuńczą, profilaktyczną, reedukacyjną, kompensacyjną, stymulującą, są miejscem uzyskiwania porad i informacji. Świetlice prowadzone w trzech gminach Powiatu Koneckiego zapewniają dzieciom opiekę 5 dni w tygodniu.

Organizują opiekę i pomoc dzieciom z zaburzeniami zachowania, z rodzin patologicznych, wielodzietnych, dysfunkcyjnych, z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi. Dla młodzieży oraz rodziców proponują poradnictwo oraz zajęcia z psychologiem. Udzielają pomocy żywnościowej dla rodzin potrzebujących. Ponadto, realizują programy profilaktyczne: „Veto wobec przemocy, alkoholu i narkotyków” oraz „Jestem OK, nie palę”. Organizują także porady prawne dla osób potrzebujących wsparcia prawnego, a w ośrodku w Końskich i Radoszycach działa punkt konsultacyjny Komendy Powiatowej Policji.

Podstawowym celem działania Świetlic jest efektywne przygotowanie dziecka do samodzielnego funkcjonowania w dorosłym życiu m.in. poprzez nabycie praktycznych umiejętności życiowych i społecznych w trakcie terapii zajęciowej, treningów zadaniowych i treningów umiejętności społecznych (kulinarny i czystościowy). Świetlice zajmują się organizacją czasu wolnego dzieci. Umożliwiają im rozwijanie zainteresowań i uzdolnień. Oferują wychowankom udział w różnorodnych kołach (plastyczne, komputerowe, kulinarne, sportowe, turystyczne, taneczne, recytatorskie, teatralne, rytmiczne, muzyczne). Ponadto dzieci z zaburzeniami mowy zapewnioną mają pomoc logopedyczną.

Wychowankowie uczęszczają na zajęcia organizowane przez Świetlice z własnej woli lub są kierowani na nie przez pedagogów szkolnych, rodziców lub z polecenia nadzoru kuratorskiego. Mogą z nich również korzystać dzieci niespełniające wymagań proceduralnych programu, jednak wyrażające zainteresowanie zajęciami świetlicowymi.

2.3.7 Przestępczość

2.3.7.1 Przemoc w rodzinie

W Powiecie Koneckim pomoc społeczna udzielana jest także z powodu występowania przemocy w rodzinie. Przemoc w rodzinie, nazywana przemocą domową, to nic innego jak zamierzone, wykorzystujące przewagę sił działanie przeciw członkowi rodziny, które narusza prawa i dobra osobiste, powodując cierpienie i szkody. Zgodnie z ustawą – Kodeks karny, przemoc w rodzinie jest przestępstwem. Może towarzyszyć innym patologiom, głównie alkoholizmowi i bezrobociu, jednak nie jest to zasadą. Przyjmuje formę przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej bądź ekonomicznej.

Dane pochodzące z Komendy Powiatowej Policji w Końskich wskazują na wzrastającą liczbę interwencji domowych, w tym wzrastającą liczbę interwencji dotyczących przestępstw w rodzinie, co należy zestawienie tabelaryczne.

Tabela nr 40. Liczba interwencji domowych, w tym liczba przestępstw dotyczących przemocy domowej w Powiecie Koneckim w latach 2006–2008

Interwencje domowe	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na IX 2008
Liczba interwencji domowych	1077	1228	664
w tym liczba interwencji dotyczących przemocy w rodzinie	688	689	346

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Końskich

Z powyższego zestawienia wynika, że problem przemocy w rodzinie w ostatnich latach przybiera na znaczeniu. Z roku na rok zwiększa się ilość interwencji domowych, przy czym należy również zaznaczyć, iż interwencje dotyczące przemocy w rodzinie w Powiecie Koneckim stanowią rokrocznie od 55 do 65% wszystkich interwencji domowych.

Głównymi ofiarami przemocy domowej są kobiety i dzieci. Ich liczbę w latach 2004–2007 r. przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 41. Odsetek kobiet i dzieci wśród ogólnej liczby ofiar przemocy domowej w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007

Ofiary przemocy domowej	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007
Kobiety	50,64	55,24	53,17	52,87
Dzieci	42,92	37,08	38,01	39,81

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Końskich

W zdecydowanej większości przypadków sprawcą omawianych przestępstw są mężczyźni. Świadczą o tym dane procentowe wynoszące kolejno w latach 2004–2007: 98,21%, 98,31%, 97,40% i 96,96 %. Tylko w jednostkowych przypadkach sprawcą przestępstw są kobiety, a ze zgromadzonych danych wynika, że tylko w jednym przypadku sprawcą przemocy w rodzinie było dziecko.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że skala omawianego zjawiska może być na terenie Powiatu Koneckiego znacznie większa. Bowiem nie wszystkie ofiary decydują się na zgłoszenie przemocy w Komendzie Powiatowej Policji.

2.3.7.2 Przestępczość wśród nieletnich

Nieletni w rozumieniu prawa karnego to osoba, która w momencie popełnienia czynu zabronionego nie ukończyła 17 roku życia. Osoba ta ze względu na wiek odpowiada karnie za swoje czyny tylko w szczególnych przypadkach.

Przyczyny patologii, jaką jest przestępczość wśród nieletnich z terenu Powiatu Koneckiego są niezwykle różnorodne. Do głównych zaliczyć można:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- kryzys w rodzinie, pochodzenie z rodzin rozbitych,
- niepowodzenia szkolne,
- brak zorganizowania czasu wolnego,
- używanie alkoholu, narkotyków,
- przemoc ukazywana w programach telewizyjnych i grach komputerowych.

Natomiast głównymi powodami, dla których nieletni dopuszczają się czynów zabronionych są:

- chęć zdobycia pieniędzy lub innych korzyści materialnych,
- chęć zaimponowania innym,
- chęć przebywania i realizowania się w grupach nieformalnych,
- namowa innych osób.

W Powiecie Koneckim z roku na rok rośnie liczba nieletnich sprawców czynów zabronionych i osób zagrożonych demoralizacją. Szczegółowe dane z lat 2004–2008 przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 42. Liczba nieletnich sprawców czynów zabronionych i osób zagrożonych demoralizacją w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Nieletni	stan na XII 2004 r.	stan na XII 2005 r.	stan na XII 2006 r.	stan na XII 2007 r.	stan na VI 2008 r.
Sprawcy czynów zabronionych	68	70	75	88	49
Zagrożeni demoralizacją	55	58	57	19	62
Ogółem	123	128	132	107	111

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Końskich

Jak obrazuje powyższa tabela, liczba nieletnich sprawców czynów zabronionych na przestrzeni lat 2004–2008 wzrasta, co jest zjawiskiem szczególnie niepokojącym.

Dokładne zestawienie liczby popełnionych przez nieletnich przestępstw w latach 2004–2008, z podziałem na poszczególne kategorie, przedstawia tabela poniżej.

Tabela nr 43. Liczba nieletnich sprawców czynów zabronionych i osób zagrożonych demoralizacją w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008

Rodzaj przestępstwa	stan na XII 2004 r.	stan na XII 2005 r.	stan na XII 2006 r.	stan na XII 2007 r.	stan na VI 2008 r.
Kradzieże	9	10	12	8	2
Kradzieże z włamaniem	6	5	7	3	1
Rozboje i wymuszenia rozbójnicze	5	6	6	3	2
Bójki i pobicia	3	1	9	6	16
Uszczerbek na zdrowiu	1	0	5	4	0
Zgwałcenia	0	0	0	0	0
Ogółem	24	22	39	24	21

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Końskich

Z tabeli wynika, że w latach 2004–2008 przestępstwami najczęściej popełnianymi przez nieletnich na terenie Powiatu Koneckiego były: kradzieże, kradzieże z włamaniem, rozboje i wymuszenia rozbójnicze. Nie odnotowano natomiast popełnienia przez żadnego nieletniego gwałtu.

Popęlnianie przez nieletnich czynów karalnych stanowi problem społeczny nie tylko na terenie Powiatu Koneckiego, ale i całego kraju. Nie ulega wątpliwości, iż przeciwdziałanie tego rodzaju przestępczości należy do istotnych zadań polityki społecznej.

W celu przeciwdziałania występowaniu zjawiska przemocy wśród nieletnich na terenie Powiatu Koneckiego Komenda Powiatowa Policji w Końskich prowadzi działania prewencyjne.

Ponadto w działającym na terenie Końskich Ośrodku Interwencji Kryzysowej prowadzona jest terapia dla ofiar oraz sprawców takiej przemocy.

Głównym celem ww. instytucji jest doraźna, krótkoterminowa pomoc osobom dotkniętym przemocą domową lub osobom znajdującym się w innej sytuacji kryzysowej. Ośrodek, w zależności od potrzeb, może świadczyć pomoc: doradczą, informacyjną, psychologiczną, terapeutyczną, pedagogiczną, prawną. Podejmowane działania mają w zamierzeniu zapobieganie powstawaniu lub pogłębianiu się dysfunkcji osób, rodzin lub społeczności, przerwanie czynnej przemocy, zapewnienie bezpieczeństwa i podnoszenie poczucia wartości u ofiar przemocy, zwiększanie odporności na stres i rozwijanie umiejętności radzenia sobie z sytuacjami stresowymi.

W roku 2006 Powiat Konecki przeznaczył na funkcjonowanie Ośrodka kwotę 37 000,00 zł. Ponadto w miesiącu lipcu pozyskano kwotę 65 000,00 zł. z dotacji celowej przeznaczonej na dofinansowanie bieżącej działalności Ośrodka. Natomiast w 2007 r. na ww. działalność przeznaczona została kwota 176 000,00 zł., w tym 88 000,00 zł. stanowiły środki Powiatu, a pozostałe 88 000,00 zł., to środki pozyskane ze Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, który w procesie terapeutycznym pełni funkcję diagnostyczno-doradczą. Z powyższych danych wynika, że kwoty, jakie rokrocznie przeznaczane są na działalność Ośrodka sukcesywnie wzrastają, a to przyczynia się z kolei do jeszcze lepszego jego funkcjonowania.

W celu zapewnienia bezpieczeństwa w Powiecie Koneckim, Komenda Powiatowa Policji w Końskich w latach 2004–2008 realizowała Strategię bezpieczeństwa Powiatu Koneckiego. W poszczególnych gminach opracowane zostały gminne strategie. Cele główne strategii to m.in.: stworzenie bezpiecznego otoczenia (osiedle, miasto, wieś), ochrona dzieci i młodzieży, poprawa współdziałania podmiotów realizujących problematykę w zakresie profilaktyki i zwalczania zagrożeń. Realizacja powyższych celów przyczyniła się głównie do: ograniczenia przestępczości pospolitej i dokuczliwych wykroczeń, zmniejszenia wandalizmu i zachowań chuligańskich, uaktywnienia dzielnicowych w działaniu na rzecz społeczności

lokalnych, ograniczenia czynników kryminogennych, zmniejszenia liczby miejsc niebezpiecznych, kształtowania wiedzy o sposobach unikania zagrożeń, zwiększenia bezpieczeństwa w szkołach i ich otoczeniu, zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, ograniczenia negatywnych skutków działalności nieformalnych grup młodzieżowych, objęcia zainteresowaniem wagarującej młodzieży i nieletnich pozostających bez opieki.

2.3.8 Uzależnienia

2.3.8.1 Alkoholizm

Kolejnym problemem społecznym występującym na terenie Powiatu Koneckiego jest alkoholizm. Alkoholizm, to inaczej uzależnienie od alkoholu, toksykomania alkoholowa lub choroba alkoholowa polegająca na utracie kontroli nad ilością wypijanego alkoholu. Jednym z kluczowych objawów w diagnozowaniu tej choroby, obok utraty kontroli nad ilością wypijanego alkoholu, są objawy abstynencyjne, zwane inaczej zespołem abstynencyjnym, zespołem ostrej abstynencji, syndromem abstynencyjnym, zespołem odstawienia alkoholu. Osoby uzależnione od alkoholu stanowią kolejną, występującą na obszarze Powiatu Koneckiego, grupę dysfunkcyjną, objętą pomocą społeczną.

W dzisiejszej rzeczywistości nadużywanie napojów alkoholowych stanowi jeden z najpoważniejszych problemów nie tylko obszaru będącego przedmiotem rozważań, lecz również całego kraju. Alkoholizm jest jednym z najtrudniejszych problemów społeczeństwa, a zarazem jednym z najpoważniejszych zagrożeń społecznych, z uwagi na masowość oraz negatywne konsekwencje, jakie wywołuje zarówno w życiu osoby uzależnionej, jej rodziny jak i społeczeństwa, do którego osoba uzależniona od alkoholu należy. Alkoholizm nie jest uzależniony od płci czy wieku, ani poziomu wykształcenia.

Z problemem nadużywania alkoholu pracownicy socjalni z terenu Powiatu Koneckiego spotykają się od wielu lat. Niepokojący jest sukcesywny wzrost z roku na rok liczby osób uzależnionych. Rokrocznie obniża się także granica wieku inicjacji alkoholowej, co powoduje poważne zagrożenia wynikające z zależności pomiędzy spożywaniem alkoholu we wczesnym okresie życia, a uzależnieniem osoby dorosłej. Ponadto okres popadnięcia w nałóg osób młodych jest dużo krótszy niż w przypadku dorosłych.

W rodzinach objętych pomocą socjalną, w których występuje problem alkoholizmu, często obserwuje się stwarzanie sytuacji sprzyjających spożywaniu alkoholu, stosowanie zachęt do picia i przedstawianie łatwości jego zdobywania. W rodzinach takich występuje

wzorzec spożywania napojów alkoholowych, a także niekorzystny wpływ rozbieżności pomiędzy zachowaniami rodziców a wymaganiami dotyczącymi spożywania alkoholu stawianymi dziecku, brak kontroli ze strony rodziców i stosowanie niewłaściwych metod wychowawczych. W tym charakterystycznym środowisku często występuje zjawisko tzw. dziedziczenia alkoholizmu.

Problem nadużywania napojów alkoholowych jest niezwykle złożony, ponieważ obok alkoholizmu, w rodzinach nim dotkniętych, występują także zaburzenia komunikacji między domownikami, ubóstwo i problemy wychowawcze. Alkoholizm w rodzinie często prowadzi także do interwencji sądu w sprawy opiekuńczo-wychowawcze.

Liczbę rodzin, w poszczególnych gminach Powiatu Koneckiego, które ze względu na problem alkoholizmu korzystały w latach 2004–2008 ze wsparcia Ośrodków Pomocy Społecznej, przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela nr 44. Liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego dotkniętych problemem alkoholizmu, korzystających z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2004–2008

Gmina	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	99	224	231	257	213
Stąporków	84	78	84	104	11
Radoszyce	1	0	1	0	1
Fałków	10	13	12	10	0
Ruda Maleniecka	10	30	30	30	30
Słupia	64	35	15	7	4
Gowarczów	51	56	60	40	15
Smyków	0	0	0	1	0
Ogółem	319	436	433	449	274

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Powyższe dane obrazują niewielki wzrost, począwszy od 2005 r., liczby rodzin korzystających z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej udzielanej z powodu alkoholizmu. Jednakże przy zestawieniu danych z 2004 r. i 2007 r. różnica jest znaczna. Gminą, w której omawiany problem społeczny dotyka największą liczbę rodzin jest gmina Końskie. Z kolei gminą, w której Ośrodek Pomocy Społecznej w okresie 2004–2007 udzielił z powodu

alkoholizmu pomocy najmniejszej liczbie rodzin jest Smyków (tylko jedna rodzina w 2007 r.).

Poza Ośrodkami Pomocy Społecznej, na obszarze Powiatu Koneckiego funkcjonują także Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. To one realizują zadania własne gmin, związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu.

Ponadto osoba dotknięta problemem alkoholowym może także szukać pomocy w działających na terenie Powiatu Koneckiego organizacjach i instytucjach, takich jak:

- Poradnia Odwykowa Poradni Zdrowia Psychicznego, ul. Gimnazjalna 41B, prowadząca terapię dla osób uzależnionych od alkoholu i członków ich rodzin,
- Punkt informacyjno-konsultacyjny dla osób uzależnionych i współuzależnionych od alkoholu prowadzony przez Klub Abstynenta „Radość” w Końskich, ul. Partyzantów 3,
- Grupa samopomocowa AA (Anonimowi Alkoholicy) przy Starym Wikariacie, ul. Zamkowa 3 oraz przy Poradni Odwykowej Poradni Zdrowia Psychicznego w Końskich, ul. Gimnazjalna 41B,
- Grupa samopomocowa AI-Anon dla członków rodzin z problemem alkoholowym, prowadzona przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, ul. Armii Krajowej 22 oraz Klub Abstynenta „Radość” w Końskich, ul. Partyzantów 3,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej prowadzący terapię uzależnień, ul. Staszica 2.

2.3.8.1 Narkomania

Pojęcie narkomanii ma szerokie znaczenie i odnoszone jest do uzależnienia od substancji chemicznych wpływających na czynność mózgu. Obejmuje nie tylko nałogowe używanie narkotyków, ale również stosowanie wszelkich środków wywołujących euforię odurzającą.

Narkomania jest zjawiskiem niezwykle złożonym, o różnorodnych, wielopłaszczyznowych przyczynach. Dotyczy głównie ludzi młodych, niedojrzałych emocjonalnie, mających trudności w kontaktach interpersonalnych. Osoby te często pochodzą z rodzin niepełnych lub rozbitych, które nie zapewniają wsparcia emocjonalnego czy poczucia bezpieczeństwa. Dużym zagrożeniem jest rozwijający się rynek narkotyków, przede wszystkim w szkołach.

Nawykowe odurzanie się jest zjawiskiem masowym i groźnym zarówno dla zdrowia, życia jak i dla mienia społeczeństwa (przestępstwa). Zjawisko narkomanii w Polsce pojawiło się w końcu lat 60., a nasiliło w latach 70. i 80., by w latach 90. stać się poważnym problemem społecznym.

Pomocy osobom dotkniętym omawianym problemem oraz ich rodzinom udzielają Ośrodki Pomocy Społecznej z poszczególnych gmin z terenu Powiatu Koneckiego. Skala i rozmiar pomocy społecznej w tym zakresie w latach 2004–2008 przedstawia się następująco.

Tabela nr 45. Liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego dotkniętych problemem narkomanii, korzystających z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2004–2008

Gmina	stan na XII 2004	stan na XII 2005	stan na XII 2006	stan na XII 2007	stan na VI 2008
Końskie	2	1	1	2	2
Stąporków	0	1	16	16	13
Radoszyce	0	0	0	0	0
Fałków	0	0	0	0	0
Ruda Maleniecka	0	0	0	0	0
Słupia	0	0	0	0	0
Gowarczów	0	0	0	0	0
Smyków	0	0	0	0	0
Ogółem	2	2	17	18	15

Źródło: Ośrodki Pomocy Społecznej

Z pomocy udzielanej w Powiecie Koneckim z powodu narkomanii przez Ośrodki Pomocy Społecznej w latach 2004–2007 skorzystało łącznie 39 rodzin. Powyższe dane obrazują, że problem ten z roku na rok dotyka w szczególności Gminę Stąporków i generalnie dotyczy on jedynie środowisk miejskich.

Trzeba jednakże mieć na uwadze, że powyższe dane obrazują wielkość udzielonej pomocy, a zatem skala społeczna problemu na terenie Powiatu Koneckiego może być znacznie większa i może on również występować w gminach wiejskich.

Profilaktyka uzależnień na terenie Powiatu Koneckiego realizowana jest głównie przez instytucje zajmujące się pomocą społeczną, szkoły i placówki oświatowe, urzędy państwowe i organizacje pozarządowe.

Należy nadmienić, że w Końskich funkcjonuje Punkt Pierwszego Kontakt dla osób z problemem narkotykowym i jest to jak do tej pory jedyny punkt na terenie Powiatu Koneckiego.

W latach 2006–2008 Powiat Konecki brał udział w Świętokrzyskich Dniach Profilaktyki. W ramach powiatowych obchodów organizowano Koneckie Dni Profilaktyki, projekt, którego koordynatorem było Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich wraz z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej. W organizację przedsięwzięcia angażują się: Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej, Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy w Końskich, Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Końskich, Prokuratura Rejonowa w Końskich, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich, zespół kuratorów przy Sądzie Rejonowym w Końskich.

Podczas Dni Profilaktyki organizowane są warsztaty dla pedagogów, całodzienne programy profilaktyczne w gimnazjach na terenie Powiatu Koneckiego, dyskusje o tematyce profilaktycznej, konkursy plastyczne, występy i inne działania mające na celu promowanie zachowań społecznie pożądanych.

Rozdział 3

Analiza SWOT i obszary problemowe

Dokonując analizy sytuacji społecznej Powiatu Koneckiego, dochodzimy do wniosku, że wpływ na nią mają tak czynniki wewnętrzne, jak i zewnętrzne. Diagnoza problemów społecznych przeprowadzona we wcześniejszej części Strategii, stanowi podstawę do dokonania planowania strategicznego. W tym celu posłużono się analizą SWOT pozwalającą określić obecną sytuację oraz dokonać oceny uwarunkowań realizowanej pomocy.

W tym celu dokonano analizy:

- mocnych stron (wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną),
- słabych stron (wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną),
- szans (zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów),
- zagrożeń (zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów).

Identyfikacja problemów społecznych stanowi jeden z głównych elementów postępowania diagnostycznego, które ma w efekcie umożliwić określenie zasadniczych problemów i kierunków ich rozwiązywania. Analiza SWOT przeprowadzona dla Powiatu Koneckiego stanowi uzasadnienie dla wybranych celów.

Mocne strony:

1. Dobrze funkcjonująca sieć instytucji pomocy społecznej.
2. Sprawnie działająca infrastruktura socjalna.
3. Rozwój placówek wsparcia dziennego.
4. Realizacja przez Domy Pomocy Społecznej programów naprawczych.
5. Osiągnięcie przez Domy Pomocy Społecznej standardów.
6. Duża liczba organizacji pozarządowych działających w obszarze pomocy społecznej.
7. Szeroko rozwinięte powiatowe poradnictwo specjalistyczne.
8. Organizowanie przez PCPR szkolenia PRIDE.
9. Wzrost liczby niespokrewnionych rodzin zastępczych.
10. Podnoszenie kwalifikacji kadr pomocy społecznej.
11. Rozwój zespołów interdyscyplinarnych, doskonalenie jakości ich pracy.

12. Doświadczenie i zaangażowanie pracowników socjalnych.

13. Otwartość na nowe rozwiązania.

Słabe strony:

1. Zbyt mała liczba pracowników socjalnych oraz obciążenie zbyt dużą ilością zadań.
2. Niewystarczające środki na zaspokojenie potrzeb w obszarze pomocy społecznej.
3. Brak pełnego rozeznania i monitorowania liczby osób niepełnosprawnych.
4. Brak skutecznej polityki zatrudnienia osób niepełnosprawnych.
5. Niewystarczający poziom likwidacji barier architektonicznych w obiektach użyteczności publicznej.
6. Funkcjonowanie Domów Pomocy Społecznej jedynie dla osób przewlekle psychicznie chorych oraz intelektualnie niepełnosprawnych mężczyzn.
7. Brak mieszkań chronionych.
8. Brak zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej.
9. Brak ośrodka adopcyjno-opiekuńczego.
10. Brak placówki socjoterapeutycznej świadczącej pomoc młodzieży zdemoralizowanej lub zagrożonej demoralizacją.
11. Zwiększający się poziom bezdomności przy jednoczesnym braku noclegowni lub placówki o podobnym charakterze.
12. Brak możliwości zwiększonej pomocy finansowej z budżetu Powiatu oraz budżetów gmin tworzących Powiat Konecki osobom niepełnosprawnym.
13. Ograniczone zasoby mieszkaniowe (mieszkalnictwo socjalne i komunalne).
14. Brak koordynacji współpracy poszczególnych służb i instytucji pomocy społecznej oraz organizacji.

Szanse:

1. Korzystne położenie geograficzne i komunikacyjne.
2. Spadek poziomu bezrobocia i ubóstwa.
3. Rozwój i powstawanie nowych stowarzyszeń.
4. Nawiązanie dobrej współpracy z organizacjami pozarządowymi.
5. Możliwość ubiegania się o środki UE.
6. Środki pomocowe z PFRON.
7. Popularyzacja działań zapobiegających niepełnosprawności.

8. Stworzenie osobom niepełnosprawnym warunków do samodzielnego życia w środowisku lokalnym i rodzinnym oraz uczestnictwa w życiu społecznym.
9. Rosnąca w społeczeństwie świadomość zagrożeń patologiami.
10. Stworzenie kompleksowego systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, socjalnej i prawnej rodzinie.
11. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego.

Zagrożenia:

1. Wzrost liczby osób niepełnosprawnych.
2. Starzenie się społeczeństwa.
3. Zagrożenia demograficzne związane z małym przyrostem naturalnym.
4. Postępująca degradacja wartości rodziny.
5. Zagrożenie wzrostem liczby osób uzależnionych.
6. Zarobkowa emigracja ludności.
7. Wzrost liczby rodzin dysfunkcyjnych.
8. Nieustanne nowelizowanie ustawy o rehabilitacji zawodowej, społecznej i zatrudnianiu osób niepełnosprawnych powodujące niechęć potencjalnych pracodawców do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Powyższa analiza SWOT umożliwiła sformułowanie głównego celu, który brzmi: sprawnie funkcjonująca pomoc społeczna dla osób z grup szczególnego ryzyka z Powiatu Koneckiego. Analiza dała również podstawę do wyznaczenia obszarów problemowych. Właściwe zidentyfikowanie najważniejszych problemów stanowi bowiem szansę pełniejszego wykorzystania wszystkich zasobów pomocy społecznej w Powiecie Koneckim w realizacji zadań wynikających ze Strategii.

Analiza problemów społecznych dała podstawy do wyodrębnienia głównych obszarów problemowych. Grupy społeczności Powiatu Koneckiego najbardziej wymagające pomocy to:

- osoby niepełnosprawne,
- dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- osoby bezrobotne,
- osoby zagrożone alkoholizmem i narkomanią,
- osoby dotknięte problemem przestępczości,
- osoby dotknięte przemocą w rodzinie.

Rozdział 4

Programy i kierunki działania

W celu zapewnienia wsparcia i pomocy osobom niepełnosprawnym, dzieciom z rodzin dysfunkcyjnych oraz bezrobotnym, w Powiecie Koneckim opracowane zostały i realizowane są następujące programy:

1. Samorządowy Program Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010,
2. „Program Kompleksowej Pomocy Dziecku i Rodzinie Dysfunkcyjnej na lata 2007–2013”,
3. Projekt systemowy „My samodzielni”,
4. Projekt systemowy „Eurosztansa – program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z powiatu koneckiego” realizowany w latach 2008– 2013,
5. „Program współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2009”,
6. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2009–2013”,
7. Programy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przestępczości.

Priorytetowymi zadaniami w obszarze pomocy osobom niepełnosprawnym z terenu Powiatu Koneckiego podejmowanymi w ramach Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010 są:

- Priorytet 1. Inwestowanie w powiatową infrastrukturę w kierunku zwiększenia dostępu do świadczeń rehabilitacyjno-leczniczych dla niepełnosprawnych w powiecie i w gminach tworzących powiat.
- Priorytet 2. Ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do powiatowych i gminnych obiektów użyteczności publicznej, placówek oświatowo-wychowawczych i Publicznych ZOZ poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych.
- Priorytet 3. Szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych pod potrzeby rynku pracy finansowane ze środków PFRON, Funduszu Pracy i środków z Unii Europejskiej.
- Priorytet 4. Poprawa pozycji ekonomicznej i społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Powiecie Koneckim.

- Priorytet 5. Tworzenie warunków do uruchomienia bądź włączenia osób niepełnosprawnych w wieku szkolnym, objętych nauczaniem indywidualnym do nauczania integracyjnego.

Realizacja ww. priorytetów odbywa się poprzez poszczególne zadania im przyporządkowane. Szczegółowy wykaz podejmowanych działań przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 46. Priorytet 1 Inwestowanie w powiatową infrastrukturę w kierunku zwiększenia dostępu do świadczeń rehabilitacyjno-leczniczych dla niepełnosprawnych w powiecie i w gminach tworzących powiat, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy i współwykonawcy	Adresaci działań	Termin realizacji
1. Rozszerzenie usług rehabilitacyjno-leczniczych i terapeutycznych świadczonych na rzecz niepełnosprawnych osób dorosłych oraz dzieci i młodzieży.	1. Doposażenie Powiatowego Ośrodka Rehabilitacji i Zapobiegania Niepełnosprawności oraz specjalistycznych oddziałów Szpitala św. Łukasza w Końskich w sprzęt medyczny i urządzenia służące rehabilitacji: – świadczenie usług stacjonarnych, – świadczenie usług w miejscach zamieszkania osób ciężko upośledzonych.	– Dyrekcja ZOZ w Końskich, – Starostwo Powiatowe.	– dorosłe osoby niepełnosprawne, – dzieci i młodzież szkolna,	cały okres
	2. Doposażenie w sprzęt rehabilitacyjny, urządzenia służące rehabilitacji oraz likwidacja barier architektonicznych w Publicznych Zakładach Opieki Zdrowotnej w gminach tworzących powiat.	– Kierownictwa Publicznych ZOZ w Gminach, – Urzędy Gmin.	– dorośli niepełnosprawni, – niepełnosprawne dzieci i młodzież szkolna,	cały okres
	3. Rozszerzanie usług rehabilitacyjno-leczniczych świadczonych przez Świętokrzyskie Centrum Rehabilitacji w Czarnieckiej Górze szczególnie dla mieszkańców Stąporkowa i okolicznych wsi oraz mieszkańców Końskich.	– Dyrekcja Świętokrzyskiego Centrum Rehabilitacji, – Starostwo Powiatowe, – ZOZ w Stąporkowie.	– dorosłe osoby niepełnosprawne, – niepełnosprawne dzieci,	cały okres
	4. Rozszerzenie usług diagnostyczno-terapeutycznych i kierowanie młodzieży z upośledzeniem	– Dyrekcja Poradni Psychologiczno-	– młodzież w wieku szkolnym	cały okres

	umysłowym na terapię oraz nauczanie w Ośrodkach Szkolno-Wychowawczych w Końskich i innych ośrodkach w województwie świętokrzyskim. 5. Dopuszczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i szkół w niezbędny sprzęt i pomoce służące terapii w ramach programu „Edukacja-program w dostępie do nauki dzieci i młodzieży”. 6. Wyposażenie w niezbędny sprzęt AGD pracowni gospodarstwa domowego, a także doposażenie klasopracowni w pomoce dydaktyczne umożliwiające uczniom z niepełnosprawnością intelektualną i ruchową Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy jak najwszechstronniejsze przygotowanie swoich wychowanków do samodzielnego życia, podjęcia dalszej nauki, a przede wszystkim podjęcia pracy. 7. Prowadzenie zajęć rehabilitacyjno-terapeutycznych w I LO w Końskich i Szkole Podstawowej w Stadnickiej Woli dla młodzieży zwalnianej przez lekarzy z zajęć W-F.	Pedagogicznej. – Dyrekcja Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Końskich, – Dyrekcje szkół realizujące nauczanie w systemie integracyjnym. – Dyrekcja Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy, – Starostwo Powiatowe w Końskich. – Dyrekcja ILO Końskie, – Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Stadnickiej Woli.	upośledzona umysłowo, – młodzież niepełnosprawna, – dzieci i młodzież szkolna niepełnosprawna o różnym stopniu niepełnosprawności w Baryczy, – młodzież zwolniona z lekcji W-F,	cały okres cały okres w każdym roku szkolnym

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013

	8. Podjęcie działań zmierzających do: - doposażenia w sprzęt rehabilitacyjno-terapeutyczny klasopracowni Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy oraz sal gimnastycznych w Rogowie i w Gowarczowie - prowadzenie zajęć rehabilitacyjno-terapeutycznych w wyżej wymienionych placówkach oświatowo-wychowawczych.	- Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Rogowie, - Dyrekcja Szkoły Podstawowej w Gowarczowie, - Dyrekcja Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy.	- młodzież zwolniona z lekcji W-F, - uczniowie o różnym stopniu niepełnosprawności SOSW w Baryczy.	w każdym roku szkolnym
2. Wzmacnianie zdolności adaptacyjnych rodzin do opieki nad osobami niepełnosprawnymi.	1. Podejmowanie działań zmierzających do podniesienia wiedzy i umiejętności członków rodzin z niepełnosprawnym dzieckiem poprzez: - pedagogizację rodziców dzieci niepełnosprawnych, - organizowanie usług informacyjnych i psychoterapeutycznych.	- Dyrekcja Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Końskich, - Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej i Dyrekcje Szkół przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną.	- rodzice z niepełnosprawnym dzieckiem.	cały okres
3. Zapobieganie patologiom w rodzinach z osobami niepełnosprawnymi.	1. Ochrona osób niepełnosprawnych przed zjawiskami przemocy i agresji; - opieka socjalna i wsparcie dla rodzin patologicznych przez powołane w gminach grupy samopomocy rekrutujące się głównie z wolontariuszy.	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, - Gminy tworzące powiat, - Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.	- dzieci , młodzież i rodziny patologiczne z osobą niepełnosprawną.	cały okres

Źródło: Samorządowy Program Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Tabela nr 47. Priorytet 2 Ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do powiatowych i gminnych obiektów użyteczności publicznej, placówek oświatowo-wychowawczych i Publicznych ZOZ poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy i współwykonawcy	Adresaci działań	Termin realizacji
1. Tworzenie otoczenia przyjaznego osobom niepełnosprawnym ułatwiającego dostęp do powiatowych i gminnych obiektów użyteczności publicznej.	1. Likwidacja głównej bariery architektonicznej nie pozwalającej na swobodny dostęp do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Końskich szczególnie osobom o uszkodzonych narządach ruchu i poruszających się na wózkach inwalidzkich. - wykonanie projektu techniczno-kosztorysowego, - wybudowanie szybu i zainstalowanie windy w budynku Starostwa z uwagi na planowaną lokalizację Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej na IV p. ww. obiektu.	- Dyrekcja Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, - Starostwo Powiatowe w Końskich. - Starostwo Powiatowe, - Dyrekcja Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej przy wsparciu PFRON.	- dzieci i młodzież niepełnosprawna ruchowo i na wózkach inwalidzkich, - rodzice dzieci niepełnosprawnych, - niezbędne wsparcie finansowe Świątokrzyskiego Oddz. PFRON w Kielcach, - osoby niepełnosprawne i ich rodzice,	cały okres
	2. Sukcesywne likwidowanie barier architektonicznych w Publicznym ZOZ i w szkołach na terenie gmin oraz w budynkach gmin tworzących powiat, poprzez budowę podjazdów dla wózków inwalidzkich, instalowanie w ZOZ wind i dostosowanie do potrzeb niepełnosprawnych pomieszczeń sanitarnych w ww. obiektach.	- Gminy i Kierownictwa ZOZ w gminach, - Dyrekcje szkół w powiecie i w gminach wchodzących w skład powiatu.	- niepełnosprawne osoby dorosłe, - niepełnosprawne dzieci i młodzież szkolna,	cały okres

3. Sukcesywna likwidacja barier transportowych pozwalających na dowóz dzieci i młodzieży niepełnosprawnej do szkół celem włączenia ich do nauczania integracyjnego.	- Starostwo Powiatowe, - Gminy tworzące powiat, - Dyrektorzy ZOZ w gminach, - Kierownicy placówek oświatowo-wychowawczych w gminach przy wsparciu środków PFRON.	- niepełnosprawne dzieci i młodzież szkolna, - niepełnosprawne osoby dorosłe,	sukcesywnie przez cały okres
4. Wyłożenie kostką brukową dojścia do PCPR.	- Starostwo Powiatowe w Końskich.	- osoby niepełnosprawne,	rok 2007–2011
5. Wydzielenie na parkingu przed PCPR miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych.	- Starostwo Powiatowe w Końskich, - Powiatowy Zarząd Dróg.	- osoby niepełnosprawne,	
6. Wyposażenie w niezbędny sprzęt rehabilitacyjno-sportowy placu rehabilitacji ruchowej, na zewnątrz budynku Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy, który umożliwi ćwiczenia rehabilitacyjne zmierzające do łagodzenia i wyprowadzania z niepełnosprawności ruchowej wychowanków tego Ośrodka.	- Dyrekcja Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy.	- dzieci i młodzież szkolna niepełnosprawna o różnym stopniu niepełnosprawności w Baryczy,	rok 2007–2011

	7. Likwidacja barier architektonicznych na zewnątrz budynku szkolnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy: - wyłożenie ciągów komunikacyjnych kostką brukową.	- Dyrekcja Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy	- dzieci i młodzież szkolna o różnym stopniu niepełnosprawności z Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Baryczy.	

Źródło: Samorządowy Program Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Tabela nr 48. Priorytet 3 Szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych pod potrzeby rynku pracy finansowane ze środków PFRON, Funduszu Pracy i środków z Unii Europejskiej, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy i współwykonawcy	Adresaci działań	Termin realizacji
1. Rozwój umiejętności zawodowych dorosłych osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym powiązany z potrzebami rynku pracy.	1. Szkolenie podnoszące kwalifikacje zawodowe w tym, w szczególności w zakresie obsługi komputera (programy Word, Exel, rachunkowości).	- Koneckie Stowarzyszenie Wspierania Przedsiębiorczości, - Wszechnica Konecka,	- osoby niepełnosprawne posiadające co najmniej wykształcenie zawodowe,	cały okres
	2. Szkolenia i usługi doradcze w zakresie podejmowania własnej działalności gospodarczej.	- Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - PUP w Końskich.	- osoby niepełnosprawne mające pomysł na prowadzenie działalności gospodarczej,	cały okres
	3. Szkolenia przygotowujące do podjęcia konkretnej	- Centrum	- osoby	cały okres

	pracy zgodnie z zapotrzebowaniem rynku pracy (kierowców, operatorów wózków widłowych itp.). 4. Szkolenia w grupach dla potencjalnych pracodawców z zakresu rozwiązań ustawowych, prawnych i systemowych oraz możliwości wsparcia finansowego za zatrudnione osoby niepełnosprawne oraz oczekiwań pracodawców dotyczących kwalifikacji pracowniczych osób niepełnosprawnych. 5. Poradnictwo psychologiczne dla osób niepełnosprawnych dotyczące: - możliwości wyboru zawodu, - umiejętności prezentacji własnej osoby przed pracodawcą. 6. Kierowanie osób niepełnosprawnych na staże pracownicze do różnych podmiotów gospodarczych i instytucji w tym powiatowych i gminnych jednostek samorządowych.	Kształcenia Zawodowego Zakładu Doskonalenia Zawodowego w Końskich. - Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - PUP Końskie, - Wszechnica Konecka. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, - Centrum Kształcenia Zawodowego ZDZ w Końskich, - Doradca zawodowy PUP. - Powiatowy Urząd Pracy, - Powiatowa Rada Zatrudnienia w Końskich.	niepełnosprawne o różnym wykształceniu, - pracodawcy prowadzący różną działalność gospodarczą, - osoby niepełnosprawne o różnym przygotowaniu zawodowym i zróżnicowanym wykształceniu, - osoby niepełnosprawne ze średnim i wyższym wykształceniem,	w półroczu każdego roku nie mniej niż dwa razy w każdym roku kalendarzowym (wg potrzeb) cały okres wg zapotrzebowania pracodaw-

	7. Zapewnienie powszechnego dostępu do aktualnej oferty usług szkoleniowych prowadzonych w powiecie i województwie świętokrzyskim.	- PUP Końskie, - Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - KSWP, - ZDZ Centrum Kształcenia Zawodowego w Końskich.	- osoby niepełnosprawne ubiegające się o podniesienie kwalifikacji.	ców cały okres

Źródło: Samorządowy Program Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Tabela nr 49. Priorytet 4 Poprawa pozycji ekonomicznej i społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Powiecie Koneckim, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy i współwykonawcy	Adresaci działań	Termin realizacji
1. Zapewnienie szans w usamodzielnieniu osób niepełnosprawnych poprzez umożliwienie uzyskiwania dochodów pozwalających na podniesienie ich standardu życiowego.	1. Wspieranie inicjatyw gospodarczych podejmowanych przez osoby niepełnosprawne w wieku produkcyjnym poprzez udzielanie im niskoprocentowanych pożyczek ze środków PFRON na rozpoczęcie i prowadzenie własnej działalności gospodarczej.	- Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - PUP w Końskich i jego oddziały filialne w gminach.	- osoby niepełnosprawne, które uzyskały pozytywną decyzję Ośrodków Medycyny Pracy dot. możliwości prowadzenia działalności gospodarczej,	cały okres
	2. Pomoc niepełnosprawnym poprzez specjalistyczne doradztwo dotyczące możliwości uruchomienia różnych alternatywnych form działalności gospodarczej (gospodarstwa agroturystyczne, przetwórstwo rolno-spożywcze, ubezpieczenia społeczne itp.).	- Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - PUP w Końskich, - Świętokrzyski Ośrodek Doradztwa Rolniczego, - PZU, Warta, Compensa w Końskich.	- osoby niepełnosprawne mające pomysł na uruchomienie działalności gospodarczej,	cały okres
	3. Wspomaganie i kontrola działalności gospo-	- Wieloosobowe	- osoby	cały okres

	darczej prowadzonej przez osoby niepełnosprawne i ich rodziny.	Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym.	niepełnosprawne prowadzące działalność gospodarczą.	
2. Zatrudnianie i doradztwo zawodowe dla osób niepełnosprawnych w wieku produkcyjnym.	1. Pozyskiwanie i tworzenie nowych miejsc pracy na chronionym i otwartym rynku pracy dla zatrudniania osób o różnym stopniu niepełnosprawności na bazie aktualnych programów celowych PFRON zapisanych na stronach internetowych www.pfron.org.pl. 2. Dostosowanie istniejących miejsc pracy do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz zwrot wynagrodzeń i składek ZUS pracodawcom zatrudniającym niepełnosprawnych ze środków PFRON przydzielanych powiatowi wg algorytmu.	- Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - PUP w Końskich i w oddziałach filialnych, - Pracodawcy. - Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym,	- osoby niepełnosprawne w wieku produkcyjnym zarejestrowane w PUP, - osoby niepełnosprawne w wieku produkcyjnym zarejestrowane w PUP,	cały okres przy współpracy z oddziałem Świętokrzyskim PFRON cały okres

	3. Zatrudnianie osób niepełnosprawnych w samorządach wszystkich szczebli oraz instytucjach podległych samorządom nie będących zakładami pracy na bazie programu pn. „Osoby niepełnosprawne w służbie publicznej”, w tym w systemie „Telepraca”.	- Pracodawcy z chronionego i otwartego rynku pracy. - Samorząd Powiatowy i podległe jednostki budżetowe, - Samorządy Gminne i podległe jednostki budżetowe nie będące zakładami pracy.	- osoby niepełnosprawne ze średnim lub wyższym wykształceniem, - osoby przeszkolone pod konkretne potrzeby,	od 31.03.2008 roku cały okres
	4. Zatrudnianie niepełnosprawnych na podstawie innych uchwalanych aktualnych programów celowych PFRON.	- Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym, - Powiatowy Urząd Pracy.	- osoby niepełnosprawne szkolone pod zapotrzebowanie,	cały okres
	5. Kontrola stanowisk pracy osób niepełnosprawnych zatrudnionych przez Pracodawców.	- Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie	- pracodawcy zatrudniający osoby niepełnosprawne.	cały okres

		Powiatowym, – Państwowa Inspekcja Pracy.		

Źródło: Samorządowy Program Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Tabela nr 50. Priorytet 5 Tworzenie warunków do uruchomienia bądź włączenia osób niepełnosprawnych w wieku szkolnym objętych nauczaniem indywidualnym do nauczania integracyjnego, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Zadania	Sposób realizacji	Wykonawcy i współwykonawcy	Adresaci działań	Termin realizacji
1. Rozpoznanie potrzeb w miastach i gminach tworzących powiat, co do ilości dzieci i młodzieży niepełnosprawnych mogących uczestniczyć w nauczaniu integracyjnym.	1. Przeprowadzenie przez Ośrodki Pomocy Społecznej działające w miastach i gminach przy udziale sołtysów i nauczycieli ankietyzacji pozwalającej sporządzić listy dzieci nadających się do nauczania integracyjnego w istniejących szkołach podstawowych i gimnazjach na swoim terenie.	– Miejskie i Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej w miastach i gminach tworzących powiat, – Dyrekcje Szkół funkcjonujące w powiecie koneckim.	– dzieci i młodzież niepełnosprawna objęta indywidualnym tokiem nauczania nadająca się do włączenia w proces nauczania integracyjnego,	cały okres
	2. Wytypowanie szkół, które podejmą nauczanie w systemie integracyjnym.	– Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich przy współpracy z Dyrekcjami szkół.		cały okres

	3. Przeszkolenie i przygotowanie kadr pedagogicznych do procesu nauczania integracyjnego. 4. Przystosowanie wytypowanych obiektów szkolnych do nauczania integracyjnego poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych w tych obiektach. 5. Wyposażenie wytypowanych przez powiat i gminy placówek oświatowo-wychowawczych w specjalne pomoce dydaktyczne i sprzęt rehabilitacyjno-terapeutyczny wspomagający proces nauczania integracyjnego.	- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Końskich przy współpracy z Ośrodkiem Doskonalenia Kadr Pedagogicznych w Kielcach. - Gminy tworzące powiat. - Miasta i Gminy tworzące powiat przy udziale środków PFRON, - Starostwo Powiatowe w Końskich.	- Dyrekcje placówek Oświatowo-Wychowawczych wytypowanych przez Urzędy Miast i Gmin oraz - Starostwo Powiatowe w Końskich.	lata 2007–2011 lata 2007–2011

Źródło: Samorządowy Program Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010

Z kolei głównym celem „Programu Kompleksowej Pomocy Dziecku i Rodzinie Dysfunkcyjnej” jest zapobieganie oraz w miarę możliwości zmniejszanie zjawiska patologii społecznej, a także objęcie pomocą rodzin dysfunkcyjnych w Powiecie Koneckim.

Celami strategicznymi w obszarze pomocy dziecku i rodzinie dysfunkcyjnej z terenu Powiatu Koneckiego podejmowanymi w ramach ww. programu są:

1. Stworzenie kompleksowego systemu pomocy psychologiczno-pedagogicznej, socjalnej i prawnej rodzinie (w szczególności dla rodzin znajdujących się w kryzysie, w tym ofiar przemocy), między innymi poprzez:
 - bezpośrednią pomoc w rozwiązywaniu problemu,
 - edukację prawną i psychologiczną,
 - powołanie grupy wsparcia oraz grup samopomocy dla ofiar przemocy.
2. Utworzenie Ośrodka Adopcyjno-Opiekuńczego.
3. Tworzenie oraz rozwój rodzinnej opieki zastępczej, w szczególności zawodowe rodziny zastępcze, w tym: o charakterze pogotowia rodzinnego, rodziny wielodzietne oraz specjalistyczne.
4. Promowanie idei rodzicielstwa zastępczego poprzez rozpropagowanie ulotek, plakatów informacyjnych.
5. Utworzenie bazy kandydatów na niespokrewnione rodziny zastępcze.
6. Tworzenie mieszkań chronionych.
7. Rozwój zespołów interdyscyplinarnych.
8. Superwizje dla kadry placówek opiekuńczo-wychowawczych.
9. Szkolenia dla kadry pomocy społecznej.

Realizacja powyższych celów odbywa się poprzez przyporządkowywanie im szczegółowych zadań. Wykaz podejmowanych działań przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 51. „Program Kompleksowej Pomocy Dziecku i rodzinie Dysfunkcyjnej na lata 2007–2013”

Cel operacyjny	Zadanie	Partnerzy	Planowany termin realizacji
Zbudowanie systemu działań wspomagających funkcjonowanie rodzin z grup zagrożonych wykluczeniem społecznym. Stworzenie systemu pomocy rodzinom osób niepełnosprawnych.	1. Upowszechnienie informacji o możliwościach pomocy psychologicznej i prawnej dostępnej osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom. 2. Stworzenie oferty wsparcia rodzin z osobami niepełnosprawnymi w środowiskach lokalnych. 3. Opracowanie programu wspierania osób niepełnosprawnych intelektualnie oraz osób z zaburzeniami psychicznymi chcących założyć rodzinę.	1. Świątokrzyski Oddział PFRON, 2. Ośrodki Pomocy Społecznej, 3. Wieloosobowe Stanowisko ds. Rehabilitacji Zawodowej w Starostwie Powiatowym.	2007–2009
Zmodernizowanie istniejącego systemu pomocy dziecku i rodzinie.	1. Zorganizowanie systemu wsparcia i szkolenia ustawicznego rodziców zastępczych i osób prowadzących rodzinne pogotowie opiekuńcze. 2. Propagowanie różnorodnych form opieki zastępczej zapewniających kompleksową pomoc realizowaną w oparciu o środowisko dziecka, jego rodzinę i przyjaciół. 3. Zapewnienie warunków do organizowania rodzinnych form opieki zastępczej. 4. Dostępność różnorodnych form pomocy i opieki dla dzieci zaniedbywanych społecznie. 5. Rozwój systemu współpracy i komunikacji pomiędzy organizacjami i instytucjami świadczącymi pomoc dziecku	1. Ośrodki Adopcyjno-Opiekuńcze, 2. Regionalne media, 3. Kościół, 4. Sąd Rejonowy. 1. Ośrodki Pomocy Społecznej, 2. Sąd Rejonowy Sąd Rodzinny w Końskich.	Zadanie o charakterze ciągłym 2007–2010

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013

	i rodzinie. 6. Opracowanie programu mającego na celu przywrócenie rodzinom naturalnym funkcji wychowawczej, społecznej i ekonomicznej.		
Powołanie zespołu interdyscyplinarnego.	1. Kompleksowe rozwiązywanie sytuacji kryzysowych lub długotrwałego braku opieki.	1. PCPR, 2. Pedagogzy szkolni, 3. Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, 4. Komenda Powiatowa Policji, 5. Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej.	Zadanie o charakterze ciągłym (działania podejmowane przez 10 zespołów)
Rozwój usług profilaktyczno-wspierających skierowanych do rodzin dysfunkcyjnych.	1. Opracowanie programu diagnostyczno-interwencyjnego skierowanego do rodzin o wspólnej charakterystyce, najbardziej zagrożonych wykluczeniem społecznym.	1. Ośrodki Pomocy Społecznej, 2. Organizacje pozarządowe, 3. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, 4. Komenda Powiatowa Policji.	Zadanie o charakterze ciągłym
Rozszerzenie oferty pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej dla osób uzależnianych, ofiar przemocy i ich rodzin.	1. Stworzenie systemu współpracy i komunikacji instytucji i organizacji świadczących pomoc psychologiczną, socjalną i prawną ofiarom przemocy i ich rodzinom. 2. Zapewnienie środków na bezpłatne korzystanie z pomocy psychologicznej, socjalnej i prawnej ofiarom przemocy i ich rodzinom. 3. Zwiększenie dostępności spec-	1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, 2. Sąd Rejonowy w Końskich, 3. Organizacje Pozarządowe – Bezpieczny Powiat	Zadanie o charakterze ciągłym

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013

	jalistycznych form pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin.		
Zapewnienie miejsc zamieszkania usamodzielniającym się wychowankom placówek opiekuńczo-wychowawczych i rodzinnych form opieki zastępczej.	1. Utworzenie różnorodnych form mieszkań dostępnych dla wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych (mieszkania chronione, mieszkania socjalne i komunalne). 2. Pomoc w poszukiwaniu miejsca pracy dla usamodzielnianych wychowanków rodzin zastępczych. 3. Ukierunkowanie na kursy, szkolenia pomagające aktywnie uczestniczyć w znalezieniu miejsca pracy.	1. Samorządy Gminne, 2. PUP, 3. Organizacje Pozarządowe.	Zadanie o charakterze ciągłym w miarę możliwości i posiadanych środków
Rozwijanie rodzinnych form opieki nad dzieckiem.	1. Prowadzenie działalności na rzecz pozyskiwania kandydatów na rodziny zastępcze poprzez: – kampanie medialne promujące idee rodzicielstwa zastępczego, – przygotowywanie informacji tematycznych dla prasy lokalnej, radia i telewizji, – przygotowywanie i rozpowszechnianie ulotek informacyjnych, promujących idee rodzicielstwa zastępczego, – organizowanie i udział w festynach rodzinnych. 2. Przeszkolenie osób zatrudnionych w PCPR w Końskich, które szkoliłyby kandydatów zgłaszających gotowość pełnienia funkcji rodziny zastępczej.	1. Ośrodki Adopcyjno-Opiekuńcze, 2. Lokalne media, 3. Kościół, 4. Organizacje Pozarządowe, 5. PCPR.	Zadanie o charakterze ciągłym

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013

	3. Przeszkolenie kandydatów na pełnienie funkcji zawodowej niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego. 4. Przeszkolenie kandydatów na pełnienie funkcji zawodowych niespokrewnionych z dzieckiem rodzin zastępczych specjalistycznych i wielodzietnych.		
Istnienie placówek opiekuńczo-wychowawczych na terenie powiatu Koneckiego.	1. Działalność utworzonej Uchwałą Rady Powiatu w Końskich z dnia 28 czerwca 2006 r. Wielofunkcyjnej Placówki Pomocy Dziecku i Rodzinie w Stąporkowie.	1. Starostwo Powiatowe w Końskich, 2. Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach, 3. PCPR w Końskich.	Zadanie o charakterze ciągłym
Specjalistyczna pomoc dziecku i rodzinie w kryzysie.	1. Rozwijanie działalności Ośrodka Interwencji Kryzysowej wraz z miejscami hostelowymi dla rodzin znajdujących się w sytuacji kryzysowej.	1. PCPR, 2. Starostwo Powiatowe w Końskich, 3. Świętokrzyski Urząd Wojewódzki w Kielcach, 4. Organizacje pozarządowe.	Zadanie o charakterze ciągłym

Źródło: „Program Kompleksowej Pomocy Dziecku i rodzinie Dysfunkcyjnej na lata 2007–2013”

Ponadto Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich realizuje projekt systemowy „My samodzielni”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VII Promocja integracji społecznej, Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.2 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji poprzez powiatowe centra pomocy rodzinie. Celem głównym projektu jest aktywna integracja społeczna oraz podniesienie poziomu aktywności społecznej i zawodowej usamodzielnianych wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych i opuszczających rodziny zastępcze, którzy pochodzą z terenu Powiatu Koneckiego i są świadczeniobiorcami PCPR w Końskich oraz ich otoczenia.

Cele szczegółowe projektu oraz działania służące ich realizacji obrazuje tabela poniżej.

Tabela nr 52. Projekt systemowy „My samodzielni”

Cele szczegółowe	Działania
1. Podniesienie motywacji do wyjścia z systemu pomocy społecznej i aktywnego funkcjonowania na rynku pracy. 2. Podniesienie samooceny. 3. Dostarczenie wiedzy i umiejętności w zakresie poszukiwania zatrudnienia. 4. Podniesienie i aktualizacja już posiadanych kwalifikacji zawodowych.	1. Blok motywacyjny – trening interpersonalny: – grupowe zajęcia integracyjne z doradcą zawodowym, – grupowe zajęcia motywacyjne z psychologiem, – konsultacja wizażysty. 2. Moduł psychologiczny: – spotkania indywidualne z psychologiem. 3. Moduł z zakresu doradztwa zawodowego: – spotkania indywidualne z doradcą zawodowym – określenie planów, celów i predyspozycji zawodowych, – grupowe warsztaty aktywnego poruszania się po rynku pracy, – indywidualne plany usamodzielnienia. 4. Blok edukacyjny – wg indywidualnych potrzeb: – kurs z zakresu nowoczesny sprzedawca +obsługa kasy fiskalnej, – kurs z zakresu wizażu, manicure, fryzjerstwo, – kurs z zakresu obsługi komputera i autocad, – kurs języka angielskiego, – kurs języka rosyjskiego, – kurs prawa jazdy kat. B, C, D, E, – kurs z zakresu wykańczania wnętrz, – kurs z zakresu florystyki.

Źródło: Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Końskich

Kolejnym głównym obszarem problemowym w Powiecie Koneckim jest bezrobocie. W obszarze tym realizowany jest Projekt systemowy „Euroszańska – program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z powiatu koneckiego”, w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Priorytet VI Rynek Pracy otwarty dla wszystkich, Działanie 6.1 Poprawa dostępu do zatrudnienia oraz wspieranie aktywności zawodowej w regionie, Poddziałanie 6.1.3 Poprawa zdolności do zatrudnienia oraz podnoszenie poziomu aktywności zawodowej osób bezrobotnych.

Głównym celem projektu jest podniesienie poziomu aktywności zawodowej oraz zdolności do zatrudnienia osób bezrobotnych z Powiatu Koneckiego. Poniższa tabela obrazuje cele szczegółowe oraz działania podejmowane na rzecz osób bezrobotnych.

Tabela nr 53. Projekt systemowy „Euroszańska – program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z powiatu koneckiego” realizowany w latach 2008–2013

Cele szczegółowe	Działania
1. Wspieranie procesów integracji i adaptacji zawodowej osób znajdujących się w nieskorzystnej sytuacji na rynku pracy. 2. Nabycie nowych umiejętności i kwalifikacji zawodowych adekwatnych do wymogów rynku pracy. 3. Wspieranie samozatrudnienia – rozwoju przedsiębiorczości. 4. Zwiększenie umiejętności osób pozostających bez zatrudnienia do skutecznego poszukiwania pracy. 5. Zmniejszenie poziomu bezrobocia, w szczególności wśród osób bezrobotnych z grup tzw. „trudnych”.	– szkolenia, – staże, – przygotowanie zawodowe, – prace interwencyjne, – przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, – wyposażenie lub wyposazenie stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego w ramach prac interwencyjnych.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Końskich

W tym miejscu warto zaznaczyć, że rokrocznie jest podejmowany i realizowany Program współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Głównym celem programu jest pobudzenie aktywności społeczności lokalnej w celu skuteczniejszego zaspokajania potrzeb zbiorowych i rozwiązywania istniejących problemów społecznych.

W celu wsparcia rozwoju profesjonalnie działającego trzeciego sektora powiat podejmuje działania polegające na:

- organizacji szkoleń skierowanych tak do organizacji jak i samorządowców, obejmujących obszary zasad i form działania organizacji pozarządowych,

współpracy organizacji z administracją, tworzenia i realizacji programów partnerskich,

- organizacji systematycznych spotkań przedstawicieli samorządu z przedstawicielami organizacji.

Natomiast działania mające na celu udrożnienie kanałów komunikacji między obywatelami, a ich przedstawicielami samorządowymi to:

- stworzenie forum umożliwiającego wyrażenia przez obywateli swoich opinii dotyczących najważniejszych problemów gmin i powiatu, organizację publicznych debat na temat uchwał, wyrażania opinii na nurtujące tematy w oparciu o instrumenty posiadane przez powiat,
- organizacja cyklu spotkań (konferencja międzysektorowa) przedstawicieli administracji, biznesu i organizacji pozarządowych zmierzających do opracowania planu rozwoju powiatu.

Poniższa tabela przedstawia obszary, w obrębie których w 2009 r. istnieje możliwość zlecenia realizacji zadań publicznych powiatu oraz działania podejmowane w ramach współpracy administracji publicznej i sektora trzeciego.

Tabela nr 54. „Program współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2009”

Obszary	Działania
1. Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i dzieciom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych osób poprzez prowadzenie poradnictwa rodzinnego. 2. Ochrona i promocja zdrowia, w tym w szczególności: – rozwijanie i propagowanie postaw i działań sprzyjających tworzeniu odpowiednich warunków dla rozwoju dziecka, ze szczególnym naciskiem na pomoc dzieciom chorym, – profilaktyka chorób nowotworowych, – organizowanie różnych form zajęć z zakresu oświaty zdrowotnej, – upowszechnianie wśród młodzieży zasad udzielania pierwszej pomocy medycznej. 3. Promocja zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy. 4. Krajoznawstwo oraz wypoczynek dzieci i młodzieży, w tym, w szczególności przygotowanie i wytyczenie	– stworzenie lokalnej bazy danych o organizacjach pozarządowych oraz innych podmiotach prowadzących działalność pożytku publicznego w powiecie, – współdziałanie w pozyskiwaniu środków finansowych z zewnętrznych źródeł, w szczególności z funduszy Unii Europejskiej, – udział organizacji pozarządowych oraz innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego w działaniach programowych powiatu, w tym w miarę potrzeby tworzenie wspólnych zespo-

szlaków rowerowych. 5. Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu, w tym w szczególności: – organizowanie imprez masowych o charakterze sportowo-rekreacyjnym o zasięgu powiatowym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, których celem będzie zagospodarowanie wolnego czasu oraz propagowanie zdrowego trybu życia, – zorganizowanie cyklu pozalekcyjnych zajęć sportowych w różnych dyscyplinach dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych, służących rozwijaniu zainteresowań młodzieży i zagospodarowaniu wolnego czasu. 6. Porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym, w tym w szczególności narkomanii, alkoholizmowi oraz przemocy na terenie powiatu.	łów o charakterze doradczym i inicjatywnym, – udzielanie pomocy przy organizowaniu spotkań otwartych, których tematyka dotyczy Programu współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, – wymiana doświadczeń poprzez współorganizowanie seminariów, Konferencji i szkoleń.

Źródło: „Program współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2009”

Następnym ważnym problemem społecznym w Powiecie Koneckim jest narastający wśród mieszkańców alkoholizm i narkomania. W celu przeciwdziałania temu zjawisku Komenda Powiatowa Policji w Końskich realizuje program, którego główne cele oraz kierunki działań przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela nr 55. „Program przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi”

Główne cele	Kierunki działań
1. Rozwój systemów oraz metod pracy zorientowanych na wczesne wykrywanie problemów związanych z używaniem środków odurzających i substancji psychotropowych. 2. Edukacja społeczeństwa w celu uwrażliwienia na wczesne oznaki zagrożenia uzależnieniem i informowanie o dostępnych formach pomocy. 3. Prowadzenie oddziaływań wychowawczych i zapobiegawczych ukierunkowanych na dzieci, młodzież. 4. Zintensyfikowanie działań profilaktycznych. 5. Ograniczenie działalności przestępczej handlarzy i kolporterów narkotyków wśród młodzieży szklonej. 6. Ograniczenie możliwości nakłaniania osób nieletnich do zażywania środków	– ochrona przed uzależnieniami m.in. poprzez: • reakcję na nieprzestrzeganie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, • ścisłą kontrolę miejsc dystrybucji alkoholu, narkotyków (lokale handlowe i gastronomiczne, stacje paliw), – prowadzenie działalności informacyjnej w mediach, – propagowanie tzw. zdrowego stylu życia, – przeszkolenie wybranych funkcjonariuszy policji, terapeutów oraz pedagogów szkolnych w zakresie: • rozpoznawania narkotyków,

odurzających. 7. Stworzenie spójnego systemu przeciwdziałania narkomanii (instytucjonalna, merytoryczna współpraca podmiotów państwowych, samorządowych i organizacji społecznych w kształtowaniu rozpoznania, przeciwdziałania zjawisku narkomanii i przestępczości z nią związanej). 8. Rozwój systemu monitorowania programów w zakresie redukcji popytu i podaży środków narkotycznych – wspieranie programów profilaktyki narkomanii w placówkach oświatowych oraz programów przygotowania zawodowego osób zajmujących się wychowaniem. 9. Podnoszenie kwalifikacji policjantów wszystkich pionów policyjnych w zakresie realizacji zadań związanych ze zwalczaniem narkomanii, włączenie wszystkich pionów policyjnych w kształtowanie systemu rozpoznania, przeciwdziałania zjawisku narkomanii i przestępczości z nią związanej. 10. Zintegrowanie działań mających na celu ujawnianie i zapobieganie przejawom demoralizacji nieletnich.	• postępowania z narkotykami, • wykrywania wczesnych symptomów uzależnień, • właściwego przekazywania wiedzy dzieciom i osobom dorosłym, – prowadzenie badań ankietowych w celu dokładnego rozpoznania skali zjawiska związanego z narkomanią, – udzielanie pomocy rodzicom dzieci uzależnionych od środków odurzających, – wprowadzenie problematyki zapobiegania narkomanii do programów szkół i innych placówek systemu oświaty.

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Końskich

Innym istotnym problemem społecznym występującym na obszarze Powiatu Koneckiego jest zjawisko przestępczości. W obszarze tym Komenda Powiatowa Policji w Końskich podejmuje szereg działań zmierzających to zmniejszenia skali tego zjawiska. Między innymi realizuje program „Szkoła, rodzina, środowisko”, opracowany przez Wydział Społeczno-Wychowawczy Urzędu Miasta Kielce. Szczegółowy wykaz podejmowanych działań przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 56. Program „Szkoła, rodzina, środowisko”

Główne cele	Kierunki działań
1. Dążenie do stworzenia lepszych warunków życia i rozwoju dla dzieci i młodzieży z terenu Powiatu Koneckiego.	– organizacja czasu wolnego zgodnie z zainteresowaniami, możliwościami i chęcią dzieci z Powiatu Koneckiego w ramach zajęć prowadzonych w świetlicach wspierająco-integracyjnych PLUS,
2. Ukazywanie nowych, lepszych wzorów i norm etyczno-moralnych.	

3. Pogłębianie świadomości współuczestnictwa w życiu społeczności. 4. Zintegrowanie działań środowiska lokalnego. 5. Przeciwdziałanie patologiom społecznym (narkomania, alkoholizm i przemoc rówieśnicza) wśród dzieci i młodzieży na terenie szkół w Powiecie Koneckim. 6. Zminimalizowanie rozmiaru zachowań negatywnych. 7. Łagodzenie niedostatków wychowawczych w rodzinie oraz eliminowanie zaburzeń w zachowaniu dzieci i młodzieży z Powiatu Koneckiego w codziennym życiu.	– prowadzenie działań profilaktyczno-wychowawczych w ramach Szkolnych Grup Konsultacyjnych (ściśła współpraca między Policją, Strażą Miejską, służbami socjalnymi i rodziną), – prowadzenie profilaktyki zachowań przestępczych, – pomoc w poznaniu celu własnego życia i drogi do niego, – wdrożenie zdrowego trybu życia oraz zwiększenie motywacji do doskonalenia siebie i środowiska, – diagnoza potrzeb w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży w Powiecie Koneckim, – rozpoznanie środowisk młodzieżowych na terenach wokół szkół w Powiecie Koneckim, na osiedlach, ulicach czy innych miejscach gromadzenia się młodzieży, – wyrobienie umiejętności funkcjonowania w sytuacjach trudnych.

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Końskich

W miejscu tym warto dodać, że Komenda Powiatowa Policji w Końskich w celu ograniczenia przestępczości oraz zapewnienia bezpieczeństwa w Powiecie Koneckim podejmuje szereg działań w ramach realizowanych w tym obszarze programów.

Pierwszym z nich jest program „Bezpieczny Dom, osiedle, parking”, którego głównymi obszarami działań są:

1. Ochrona mieszkańców Powiatu Koneckiego przed przestępstwami, w tym włamaniami do domów, mieszkań, piwnic, altan, obiektów sakralnych, samochodów oraz przed kradzieżami samochodów.
2. Przełamanie anonimowości wśród mieszkańców wsi, osiedla, bloku, klatki schodowej oraz wzajemne poznanie się.
3. Budowanie w ramach danej społeczności wzajemnego zaufania oraz tworzenie systemów sąsiedzkiej samopomocy, w tym grup sąsiedzkiej czujności, a także sąsiedzkich parkingów.
4. Rozwijanie współdziałania Kościoła i Policji w zakresie poprawy bezpieczeństwa i ograniczenia przestępczości na szkodę osób duchownych i administratorów obiektów sakralnych.

5. Zwiększanie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców Powiatu Koneckiego.
6. Uaktywnienie i pozyskanie osób starszych do współdziałania w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieciom i młodzieży w Powiecie Koneckim.
7. Kształtowanie pozytywnych kierunków zainteresowań dzieci i młodzieży.
8. Rozpoznawanie potrzeb mieszkańców Powiatu Koneckiego w zakresie bezpieczeństwa.
9. Nawiązanie na zasadach partnerstwa współpracy i współdziałania pomiędzy społecznością lokalną a Policją (dzielnicowym, specjalistą ds. prewencji kryminalnej i nieletnich).
10. Identyfikowanie miejsc potencjalnie zagrożonych i dążenie do ich właściwego zagospodarowania.
11. Współpraca dzielnicowego z mieszkańcami – promowanie nowego modelu dzielnicowego.
12. Wyeliminowanie lub ograniczenie działalności kryminalnej w miejscu zamieszkania (np. wieś, osiedle).
13. Inspirowanie samorządów lokalnych oraz administracji osiedlowych do uruchomienia monitoringu wizyjnego miejsc szczególnie niebezpiecznych.
14. Podniesienie wiedzy z wykorzystaniem Policyjnego Punktu Pomocy o sposobach i metodach zapobiegania przestępczości, zabezpieczenia mienia (np. mieszkań, samochodów) oraz zachowania się w sytuacjach kryzysowych.
15. Aktywizacja społeczności lokalnych do działań na rzecz bezpieczeństwa oraz tworzenia lokalnych koalicji na rzecz bezpieczeństwa.
16. Dostarczanie wiedzy o sposobach tworzenia grup sąsiedzkiego czuwania, straży sąsiedzkiej, parkingów społecznych itp.
17. Dążenie do zdecydowanej poprawy oświetlenia osiedlowego oraz terenów ogródków działkowych.
18. Poprawienie zabezpieczenia dóbr kultury narodowej i sakralnej przez osoby odpowiedzialne za ich bezpieczeństwo.
19. Wyeliminowanie lub ograniczenie liczby włamań do samochodów i kradzieży pojazdów.
20. Organizowanie w porozumieniu z radami osiedlowymi i zarządami spółdzielni mieszkaniowych parkingów sąsiedzkich.

21. Przekonanie społeczeństwa, że znakowanie przedmiotów może zdecydowanie utrudnić działanie sprawcom przestępstw przeciwko mieniu.

22. Ułatwianie Policji identyfikacji właścicieli odzyskanych przedmiotów, a co za tym idzie ułatwienie zwrotu przedmiotów utraconych w wyniku przestępstwa.

Kolejnym programem realizowanym przez Komendę Powiatową Policji w Końskich jest „Świątokrzyski Program Pomocy Ofiarom Przestępstw”, w ramach którego przewiduje się:

1. Stworzenie sprawnie działającego systemu, ukierunkowanego na objęcie wszechstronną pomocą osób pokrzywdzonych w wyniku przestępstwa.
2. Otwarcie się Policji na problemy ofiary.
3. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.
4. Poprawę jakości obsługi interesantów Policji.
5. Wyeliminowanie negatywnych stanów emocjonalnych zaraz po uderzeniu.
6. Przeszkolenie policjantów i wolontariuszy w zakresie profesjonalnych kontaktów z ofiarami przestępstw.
7. Objęcie wszechstronną pomocą osób pokrzywdzonych w wyniku przestępstwa.
8. Świadczenie ofiarom przestępstw pomocy doraźnej i długofalowej.
9. Poprawę infrastruktury technicznej do przyjmowania interesantów w jednostkach Policji.
10. Zapobieganie wtórnej kryminalizacji.

Bezpieczeństwo zapewniane jest także przy pomocy działań podejmowanych w ramach realizacji programu „Bezpieczny wypoczynek”. Należą do nich m.in.:

1. Ograniczenie zdarzeń przestępczych i demoralizacji wśród dzieci i młodzieży.
2. Ograniczenie zdarzeń przestępczych na terenie obozowisk, kolonii, uzdrowisk oraz obiektów sanatoryjnych.
3. Niedopuszczenie do handlu narkotykami na terenie miejscowości wczasowych i wypoczynkowych w szczególności w pobliżu obiektów kolonijnych i miejsc wypoczynku młodzieży.
4. Nawiązanie współpracy z organizatorami wypoczynku i kierownikami ośrodków wypoczynkowych.
5. Kształtowanie pozytywnych postaw wobec bezpieczeństwa.
6. Poprawa infrastruktury technicznej w zakresie zabezpieczenia mienia.

7. Podniesienie wiedzy wiktymologicznej turystów za bezpieczeństwo swoje i najbliższego otoczenia.
8. Uświadomienie dzieciom i młodzieży zagrożeń występujących w okresie wakacji i ferii.

Innym z programów realizowanych z celu przeciwdziałania przestępczości i zapewnienia bezpieczeństwa jest program „Bezpieczny biznes”. Zakłada on przede wszystkim:

1. Utrudnienie, a nawet uniemożliwienie działań grupom przestępczym istniejącym na danym terenie.
2. Stworzenie możliwości bezpiecznego prowadzenia działalności gospodarczej.
3. Zapewnienie warunków do bezpiecznego inwestowania i prowadzenia działalności gospodarczej i usługowej handlowcom, taksówkarzom, właścicielom kantorów, barów, restauracji itp.
4. Wyrobienie przekonania wśród właścicieli placówek handlowych, przedsiębiorców, punktów usługowych itp., że razem znaczy taniej, lepiej i bezpieczniej.
5. Zaktywizowanie właścicieli placówek handlowych, przedsiębiorstw, punktów usługowych itp. do podejmowania wspólnych działań przeciwko działaniom grup przestępczych.
6. Ograniczenie lub wyeliminowanie działalności kryminalnej ze zwróceniem szczególnej uwagi na sposoby i metody zabezpieczenia się przed działalnością sprawców włamań i kradzieży do sklepów, hurtowni.
7. Ograniczenie kradzieży kieszonkowych i napadów rabunkowych.

Problemem społecznym również wymagającym podjęcia stosownych działań w Powiecie Koneckim jest zjawisko przemocy. W tym celu opracowany został „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2009–2013”. Jego głównym celem jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie ze szczególnym uwzględnieniem przemocy wobec dzieci.

Tabela nr 57. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2009–2013”

Cele szczegółowe	Działania
1. Zapobieganie występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczanie zaburzeń życia społecznego związanych z występowaniem przemocy.	1. W zakresie zapobiegania występowaniu przemocy w rodzinie poprzez podnoszenie świadomości społecznej oraz ograniczenie zaburzeń życia społecznego związanego z występowania-

2. Zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie. 3. Zapobieganie stosowaniu przemocy w rodzinie. 4. Poprawa skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowanie występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań.	niem przemocy: – edukacja dzieci i młodzieży w zakresie psychologii konfliktów, sposobów radzenia sobie ze stresem i agresją swoją oraz rówieśników, zajęcia pozaszkolne,– edukacja przedmałżeńska i rodzinna (dla rodziców i dzieci oraz innych członków rodziny),– promowanie programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy oraz możliwości otrzymania pomocy przez ofiary. 2. W zakresie zmniejszania negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie: – udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i pozostającym w rodzinie w dotychczasowym miejscu zamieszkania lub pobytu,– ochrona przed dalszym krzywdzeniem przez sprawcę,– udzielanie pomocy i wsparcia osobom dotkniętym przemocą i zmuszonym do opuszczenia dotychczasowego miejsca zamieszkania, pobytu lub rodziny. 3. W zakresie zapobiegania stosowaniu przemocy w rodzinie: – działania korekcyjno-edukacyjne. 4. W zakresie poprawy skuteczności działań osób zobowiązanych i uprawnionych do przeciwdziałania przemocy oraz monitorowania występowania przemocy w rodzinie, jej rozmiarów i skutków społecznych oraz efektywności podejmowanych działań: – oddziaływanie na osoby zajmujące się zawodowo lub społecznie, pośrednio lub bezpośrednio przemocą w rodzinie, w tym organizacje pozarządowe,– oddziaływanie na społeczności lokalne w celu włączenia ich w system monitorowania zjawisk związanych z występowaniem przemocy,– zbieranie i analiza informacji dotyczących zjawisk sprzyjających występowaniu przemocy oraz rejestracja faktów przemocy.

Poza głównymi obszarami problemowymi, dla których opracowane zostały powyżej zaprezentowane programy, realizowane przez różne instytucje, działalność w sferze pomocy społecznej obejmuje także:

1. Wspieranie działań na rzecz osób bezdomnych.
2. Ograniczenie skali przestępczości wśród młodzieży.
3. Rozwój zatrudnienia socjalnego.

Działania w obszarze pomocy osobom bezdomnym:

- wspieranie procesu wychodzenia z bezdomności,
- rozwój zaplecza socjalnego dla osób marginalizowanych,
- prowadzenie działań mających na celu ograniczenie i zapobieganie powstawaniu zjawiska wykluczenia społecznego,
- kształtowanie postaw społecznych sprzyjających integracji osób bezdomnych,
- podejmowanie wspólnych działań przez instytucje i podmioty na rzecz osób wykluczonych społecznie.

Działania w obszarze rozwoju zatrudnienia socjalnego:

- podnoszenie poziomu kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej,
- tworzenie możliwości nabywania przez pracowników socjalnych nowych kwalifikacji i umiejętności,
- dostosowywanie modeli i standardów pomocy społecznej do obowiązujących w Unii Europejskiej,
- koordynacja współpracy poszczególnych instytucji i służb,
- ciągłe podwyższanie jakości i efektywności działań zmierzających do zapewnienia wysokiego poziomu usług socjalnych.

Zakończenie

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013 jest zgodna z następującymi dokumentami:

- Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego do roku 2020,
- Strategia Polityki Społecznej na lata 2007–2013,
- Strategia Państwa dla Młodzieży na lata 2003–2012,
- Krajowy Program Zabezpieczenie Społeczne i Integracja Społeczna na lata 2008–2010.

Jej zapisy dają odpowiedź na pytanie, jak do realizacji celu nadrzędnego, jakim jest sprawnie funkcjonująca pomoc społeczna dla osób z grup szczególnego ryzyka z Powiatu Koneckiego, wykorzystać posiadane przez powiat zasoby.

Zaplanowane w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Koneckim na lata 2009–2013 sposoby rozwiązywania problemów społecznych stanowią kontynuację istniejącego już systemu wsparcia oraz uzupełniają go o nowe rozwiązania. Uszczegółowieniem zarysu działań w niej zawartych będą programy realizowane przez jednostki organizacyjne działające w obszarze pomocy społecznej Powiatu Koneckiego.

Niniejsza Strategia w znaczący sposób przyczyni się do poprawy ogólnej sytuacji społecznej w Powiecie, w tym pogłębienia form pracy socjalnej oraz wzmocnienia współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze pomocy społecznej. Opracowana została, by wskazać możliwe kierunki działań będących pomocą dla osób, które ze względu na trudną sytuację życiową nie są w stanie samodzielnie zaspokoić podstawowych potrzeb, a przez to nie mogą uczestniczyć lub ich udział w życiu rodzinnym, zawodowym i społecznym jest ograniczony. Podstawą do działań ujętych w niniejszej Strategii jest wykorzystanie w jak największym stopniu istniejących w Powiecie Koneckim zasobów i potencjału.

Dzięki Strategii możliwe będzie sprawne oraz racjonalne organizowanie działań, szczególnie w głównych obszarach problemowych, mających na celu rozwiązanie problemów społecznych w Powiecie Koneckim.

Konsekwentna realizacja zadań zawartych w dokumencie spowoduje, że mieszkańcy Powiatu będą mieli możliwość znalezienia się w strefie bezpieczeństwa socjalnego. Społeczeństwo pozbawione zagrożeń społecznych może bowiem funkcjonować, gdy istnieje sprawny system zaspokajania potrzeb społecznych, szybko reagujący na zmiany oraz adaptujący się do nieustannie zmieniających się warunków społecznych. Zmiany

w funkcjonowaniu pomocy społecznej dadzą w efekcie szansę, by następne pokolenie społeczności Powiatu Koneckiego nie było podopiecznymi instytucji pomocy społecznej.

Spis tabel

1. Tabela nr 1. Powierzchnia gmin Powiatu Koneckiego.
2. Tabela nr 2. Liczba ludności w Powiecie Koneckim w latach 2003–2008.
3. Tabela nr 3. Liczba ludności w Powiecie Koneckim przypadająca na 1 km² w latach 2003–2007.
4. Tabela nr 4. Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007.
5. Tabela nr 5. Liczba ludności w wieku produkcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007.
6. Tabela nr 6. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007.
7. Tabela nr 7. Odsetek ludności w Powiecie Koneckim wg ekonomicznych grup wieku w latach 2003–2007 (w %).
8. Tabela nr 8. Wskaźnik obciążenia demograficznego w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007.
9. Tabela nr 9. Organizacje pozarządowe z terenu Powiatu Koneckiego działające w obszarze pomocy społecznej oraz zakres realizowanych zadań.
10. Tabela nr 10. Stan kadr w Ośrodkach Pomocy Społecznej funkcjonujących na terenie Powiatu Koneckiego w 2006 roku.
11. Tabela nr 11. Zakres pomocy oraz liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego objęta wsparciem w latach 2004–2008.
12. Tabela nr 12. Główne formy pomocy udzielanej przez Ośrodki Pomocy Społecznej w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
13. Tabela nr 13. Liczba osób bezrobotnych w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
14. Tabela nr 14. Liczba bezrobotnych kobiet w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007.
15. Tabela nr 15. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007 (w %).
16. Tabela nr 16. Liczba bezrobotnych w wieku mobilnym w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
17. Tabela nr 17. Bezrobotni z prawem/bez prawa do zasiłku w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
18. Tabela nr 18. Wysokość środków wydatkowana na zasiłki dla bezrobotnych w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.

19. Tabela nr 19. Formy pomocy bezrobotnym w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
20. Tabela nr 20. Pomoc rodzinom dotkniętym ubóstwem w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
21. Tabela nr 21. Liczba osób w Powiecie Koneckim, którym Ośrodki Pomocy Społecznej udzieliły pomocy z powodu bezdomności w latach 2004–2008.
22. Tabela nr 22. Pomoc osobom niepełnosprawnym w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
23. Tabela nr 23. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych oraz liczba osób z terenu Powiatu Koneckiego objętych wsparciem w latach 2002–2007.
24. Tabela nr 24. Liczba imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych i wysokość środków PFRON przeznaczonych na ich dofinansowanie w latach 2002–2007.
25. Tabela nr 25. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze oraz liczba osób niepełnosprawnych objęta wsparciem z terenu Powiatu Koneckiego w latach 2002–2007.
26. Tabela nr 26. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych oraz liczba osób niepełnosprawnych objętych wsparciem z terenu Powiatu Koneckiego w latach 2002–2007.
27. Tabela nr 27. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w Powiecie Koneckim w latach 2001–2007.
28. Tabela nr 28. Wysokość środków PFRON na dofinansowanie do likwidacji barier funkcjonalnych w Powiecie Koneckim w roku 2007.
29. Tabela nr 29. Liczba rodzin w Powiecie Koneckim, którym Ośrodki Pomocy Społecznej świadczyły usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania w latach 2004–2008.
30. Tabela nr 30. Liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego, którym Ośrodki Pomocy Społecznej udzieliły pomocy ze względu na długotrwałą lub ciężką chorobę w latach 2004–2008.
31. Tabela nr 31. Liczba mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej „Cichy Zakątek” w Końskich i koszty ich utrzymania w latach 2002–2008.

32. Tabela nr 32. Liczba mieszkańców w Domu Pomocy Społecznej „Etola” w Rudzie Pilczyckiej i koszty ich utrzymania w latach 2002–2008.
33. Tabela nr 33. Liczba rodzin zastępczych działających na terenie Powiatu Koneckiego i liczba umieszczonych w nich dzieci w latach 2002–2008.
34. Tabela nr 34. Wysokość środków wydatkowanych na rodziny zastępcze działające na terenie Powiatu Koneckiego w latach 2007–2008.
35. Tabela nr 35. Liczba wychowanków rodzin zastępczych w Powiecie Koneckim, którzy w latach 2007–2008 osiągnęli pełnoletniość.
36. Tabela nr 36. Liczba pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych w Powiecie Koneckim oraz wysokość środków przeznaczonych na ich wsparcie w latach 2007–2008.
37. Tabela nr 37. Liczba dzieci z terenu Powiatu Koneckiego przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2007–2008.
38. Tabela nr 38. Liczba dzieci z terenu Powiatu Koneckiego umieszczonych w placówkach opiekuńczo-wychowawczych w latach 2007–2008.
39. Tabela nr 39. Liczba pełnoletnich wychowanków z Powiatu Koneckiego, którzy opuścili placówki opiekuńczo-wychowawcze oraz wysokość środków na ich wsparcie w latach 2007–2008.
40. Tabela nr 40. Liczba interwencji domowych, w tym liczba przestępstw dotyczących przemocy domowej w Powiecie Koneckim w latach 2006–2008.
41. Tabela nr 41. Odsetek kobiet i dzieci wśród ogólnej liczby ofiar przemocy domowej w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007.
42. Tabela nr 42. Liczba nieletnich sprawców czynów zabronionych i osób zagrożonych demoralizacją w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
43. Tabela nr 43. Liczba nieletnich sprawców czynów zabronionych i osób zagrożonych demoralizacją w Powiecie Koneckim w latach 2004–2008.
44. Tabela nr 44. Liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego dotkniętych problemem alkoholizmu, korzystających z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2004–2008.
45. Tabela nr 45. Liczba rodzin z terenu Powiatu Koneckiego dotkniętych problemem narkomanii, korzystających z pomocy Ośrodków Pomocy Społecznej w latach 2004–2008.

46. Tabela nr 46. Priorytet 1 Inwestowanie w powiatową infrastrukturę w kierunku zwiększenia dostępu do świadczeń rehabilitacyjno-leczniczych dla niepełnosprawnych w powiecie i w gminach tworzących powiat, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010.
47. Tabela nr 47. Priorytet 2 Ułatwienie dostępu osób niepełnosprawnych do powiatowych i gminnych obiektów użyteczności publicznej, placówek oświatowo-wychowawczych i Publicznych ZOZ poprzez likwidację barier architektonicznych i komunikacyjnych, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010.
48. Tabela nr 48. Priorytet 3 Szkolenie i przekwalifikowanie zawodowe osób niepełnosprawnych pod potrzeby rynku pracy finansowane ze środków PFRON, Funduszu Pracy i środków z Unii Europejskiej, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010.
49. Tabela nr 49. Priorytet 4 Poprawa pozycji ekonomicznej i społecznej osób niepełnosprawnych i ich rodzin w Powiecie Koneckim, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010.
50. Tabela nr 50. Priorytet 5 Tworzenie warunków do uruchomienia bądź włączenia osób niepełnosprawnych w wieku szkolnym objętych nauczaniem indywidualnym do nauczania integracyjnego, w ramach Samorządowego Programu Powiatu Koneckiego „Powiat dla niepełnosprawnych” na lata 2007–2010.
51. Tabela nr 51. „Program Kompleksowej Pomocy Dziecku i rodzinie Dysfunkcyjnej na lata 2007–2013”.
52. Tabela nr 52. Projekt systemowy „My samodzielni”.
53. Tabela nr 53. Projekt systemowy „Eurosztansa – program aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych z powiatu koneckiego” realizowany w latach 2008–2013.
54. Tabela nr 54. Program współpracy Powiatu Koneckiego z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na rok 2009.
55. Tabela nr 55. „Program przeciwdziałania narkomanii i alkoholizmowi”.
56. Tabela nr 56. Program „Szkoła, rodzina, środowisko”.
57. Tabela nr 57. „Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy na lata 2009–2013”.

Spis wykresów

1. Wykres nr 1. Powierzchnia poszczególnych gmin Powiatu Koneckiego.
2. Wykres nr 2. Liczba ludności w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007.
3. Wykres nr 3. Liczba ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym w Powiecie Koneckim w latach 2003–2007.
4. Wykres nr 4. Liczba mieszkańców, którym udzielono pomocy w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007.
5. Wykres nr 5. Stopa bezrobocia w Powiecie Koneckim w latach 2004–2007.
6. Wykres 6. Wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych w Powiecie Koneckim w latach 2002–2007.
7. Wykres 7. Wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie imprez z obszaru kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych w Powiecie Koneckim w latach 2002–2007.
8. Wykres 8. Wysokość środków PFRON wykorzystanych na dofinansowanie do zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze w Powiecie Koneckim w latach 2002–2007.

Spis rysunków

1. Rysunek nr 1. Powiat Konecki.
2. Rysunek nr 2. Kraj, województwo, powiat.